

Raport

o stanie miasta Garwolina

za 2022 rok

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Informacje ogólne	4
2.1. Dostępność komunikacyjna	4
2.2. Mieszkańcy	5
2.3. Działalność gospodarcza	6
2.4. Bezrobocie	7
2.5. Bezpieczeństwo publiczne	7
2.6. Władze miasta	12
3. Majątek miasta	14
4. Finanse miasta	15
4.1. Budżet miasta	15
4.2. Dochody	15
4.3. Wydatki	18
4.4. Zadłużenie Miasta Garwolina	21
4.5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych	23
5. Edukacja	26
5.1. Szkoły podstawowe	26
5.2. Przedszkola	28
5.3. Żłobki	30
5.4. Szkolnictwo średnie, specjalne i wyższe	31
6. Sport i kultura	32
6.1. Centrum Sportu i Kultury	32
6.2. Stypendia i nagrody sportowe	36
6.3. Biblioteka	36
7. Ochrona zdrowia	41
8. Gospodarka odpadami	42
9. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	46
9.1. Strategia Rozwoju Miasta Garwolina na lata 2016-2023	46
9.2. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Garwolina na lata 2016-2026... ..	62
9.3. Lokalny program rewitalizacji miasta	65
9.4. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Garwolina na lata 2021-2025 ..	70
9.5. Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE)	72
9.6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022	77
9.7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Garwolina w 2022 r.	81
9.8. Program współpracy Miasta Garwolina z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok	82
9.9. Program Karta Dużej Rodziny i 3+ Liczna Rodzina	84
9.10. Program Karta Seniora	84
10. Spółki komunalne	85
11. Uchodźcy wojenni z Ukrainy w Garwolinie	87

1. Wstęp

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu raport o stanie Miasta Garwolina za 2022 r., który jest podsumowaniem naszej pracy i dokonań w minionym roku.

Dokument ma charakter przeglądowy m.in. z uwagi na to, że ustawa, z której wynika obowiązek przedstawiania raportu o stanie gminy, nie definiuje zakresu merytorycznego raportu ani jego objętości. Znajdą Państwo w nim informacje o najważniejszych podejmowanych działaniach, realizowanych inwestycjach czy wydarzeniach z ubiegłego roku.

Po trudnym okresie pandemii liczyliśmy, że rok 2022 będzie rokiem normalności, w którym będziemy mogli spokojnie realizować zaplanowane działania. Tak się jednak nie stało, a oprócz planowych projektów przyszło nam zmierzyć się z kolejnymi, nowymi i dużymi wyzwaniami. Wybuch wojny w Ukrainie sprawił, że musieliśmy podjąć szereg działań związanych z pomocą osobom szukającym schronienia w naszym mieście. Ogromny wzrost cen energii elektrycznej sprawił, że musieliśmy szukać oszczędności w wydatkach na ten cel ograniczając czas oświetlenia ulicznego. Wzrost cen węgla i innych paliw spowodował, że przed samorządami postawiono kolejne zadania - zorganizowanie wypłat dodatków paliwowych oraz zorganizowanie sprzedaży węgla przez jednostkę samorządu terytorialnego. Co ważne, wszelkie nowe zadania, postawione przed nami znienacka, udało się całkiem sprawnie i z powodzeniem zrealizować.

Mimo wszelkich trudności, zebrane w raporcie informacje mówią jasno, że jako samorząd jesteśmy sprawni i wydolni. Dobrze poradziłyśmy sobie z mnogością zaistniałych problemów. Ogrom różnorodnych zadań, mimo atmosfery niepewności, braku stabilności otoczenia, jest odpowiednio realizowany. Staramy się utrzymywać dobrą jakość świadczonych przez nas usług. Staramy się wypełniać stałe zadania powierzone samorządom, jak i te nowe, które stawiane są przed nami na bieżąco.

Publikacja raportu o stanie miasta jest dla mnie i moich współpracowników dobrą okazją do podziękowania wszystkim mieszkańcom, radnym, pracownikom urzędu i jednostek miejskich oraz partnerom społecznym i gospodarczym, którzy swoją pracą i zaangażowaniem w procesy miastotwórcze budują każdego dnia różne wymiary naszego miasta. Chcę wszystkim gorąco podziękować za codzienne wysiłki zmierzające ku temu, by Garwolin był coraz lepszym miejscem, prawdziwym domem wyjątkowej garwolińskiej społeczności. Dziękuję Państwu za współpracę i zaangażowanie na rzecz dobra wspólnego.

Burmistrz Miasta Garwolina

M. Świczak

Marzena Świczak

2. Informacje ogólne

Miasto Garwolin posiada status gminy miejskiej, jest także siedzibą władz powiatu garwolińskiego oraz gminy wiejskiej Garwolin. Położony jest nad rzeką Wilgą, we wschodniej części Mazowsza na trasie Warszawa-Lublin, w odległości 60 km od stolicy oraz w pobliżu szlaku kolejowego Warszawa-Dęblin. Posiada długoletnią historię i tradycję. Pierwsza wzmianka o mieście pochodzi z 1386 r. Sprawą sporną pozostaje dokładna data nadania Garwolinowi praw miejskich. Przywilej lokacyjny z 1423r. prawdopodobnie potwierdził posiadane już prawa miejskie Garwolina.

Garwolin jest miastem powiatowym wschodniego Mazowsza i pełni rolę administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego centrum Powiatu Garwolińskiego. Przez Garwolin przebiega droga ekspresowa nr 17, która biegnąc z Warszawy przez Lublin prowadzi do granicy polsko-ukraińskiej w Hrebennem i dalej w kierunku Lwowa. Stolica powiatu dzieli od Warszawy- 62 km, od Lublina – 100 km, od Siedlec- 66 km. W pobliżu Garwolina biegnie szlak kolejowy Warszawa-Dęblin.

Miasto zajmuje powierzchnię 22,08 km² i jest największym pod względem powierzchni miastem w powiecie garwolińskim (ok. 1,7% powierzchni powiatu) oraz 26-tym w województwie mazowieckim. Grunty rolne zajmują 88,27 ha, nieruchomości zabudowane – 61,6 ha, a drogi – 91,82ha.

2.1. Dostępność komunikacyjna

Miasto Garwolin posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą zarówno powiązania zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Drogi przebiegające przez teren Garwolina tworzą spójny system komunikacyjny zapewniający dogodne połączenie Miasta z krajem i regionem.

Wśród dróg krajowych przebiegających przez teren Miasta, znaczenie ponadlokalne mają **drogi krajowe**:

- **nr 17** – łączy aglomerację warszawską i lubelską z polsko-ukraińskim przejściem granicznym w Hrebennem. Jest drogą o bardzo dużym natężeniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego. Odcinek drogi nr 17, pełniący funkcję obwodnicy Miasta, posiada status drogi ekspresowej S17. Oddany został do użytkowania w 2007 r. Jest to dwujezdniowa droga ekspresowa, przeznaczona wyłącznie dla ruchu samochodowego, przebiegająca w północno-zachodniej części Miasta. Początek obwodnicy znajduje się przed miejscowością Miętne (na północ od Garwolina) i kończy się w rejonie miejscowości Sulbiny. Na trasie znajdują się trzy węzły: „Miętne”, „Stacyjna” i „Sulbiny”, każdy z nich zapewnia pełny rozrząd ruchu we wszystkich kierunkach. Dla obsługi terenów przyległych, podzielonych przez drogę ekspresową, funkcjonuje ponad 20 km dróg dojazdowych wzdłuż trasy. Obwodnica posiada także przejazdy gospodarcze, kładkę dla pieszych, most przez rzekę Wilgę. W 2019 roku, dzięki realizacji rządowego zadania przebudowy drogi, Garwolin uzyskał 100 km połączenia ekspresowego z Lublinem oraz kilkadziesiąt kilometrów takiego połączenia ze stolicą kraju. Według „Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021” realizowanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na odcinku Garwolin-Lipówki wynosił 29 943. Na przestrzeni 5 lat ruch pojazdów zwiększył się o ponad 8 tys. pojazdów na dobę (dane z badania GPR 2015 wykazały średnio 17 904 pojazdów na dobę).

- **nr 76** – łączy miejscowości: Wilgę, Stoczek Łukowski i Łuków. W obrębie Miasta przebiega ze wschodu na zachód (ul. Księcia Janusza I, Staszica, Długa, Sienkiewicza i Stacyjna). Jest drogą o bardzo dużym natężeniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego. Powoduje to uciążliwości związane z nadmiernym hałasem oraz utrudnieniami w ruchu komunikacyjnym w centrum Miasta. Jednocześnie jest ważnym węzłem komunikacyjnym przebiegającym przez Garwolin poprzez połączenie z drogą krajową nr 17. Według „Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021” realizowanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych w punkcie pomiarowym na ul. Kościuszki w Garwolinie wynosił 11 101.

Zarządcą dróg krajowych jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Rejon Dróg w Garwolinie. Łączna długość dróg krajowych na terenie Miasta wynosi ponad 8,0 km, wszystkie mają nawierzchnię asfaltową.

Znaczenie ponadlokalne posiadają również **drogi powiatowe**, o łącznej długości około 11,6 km, przebiegające przez Miasto: ul. Generała Władysława Andersa, ul. Jana Pawła II, ul. 3-go Maja, ul. Mazowiecka, ul. Narutowicza, ul. Polna, ul. Sienkiewicza, ul. Sobieskiego, ul. Spacerowa, ul. Józefa Stachowskiego, ul. Stawki, ul. Targowa, ul. Wiejska, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego i ul. Studzińskiego. Zarządcą dróg powiatowych jest Powiatowy Zarząd Dróg w Garwolinie. Wszystkie drogi posiadają nawierzchnię asfaltową.

W niewielkiej odległości od granic Miasta przebiega linia kolejowa nr 7 („Kolej Nadwiślańska”, „Droga Żelazna Nadwiślańska”) łącząca Warszawę z Dorohuskim. Stacja PKP znajduje się w odległości około 5,0 km na zachód od centrum Garwolina w miejscowości Wola Rębkowska.

2.2. Mieszkańcy

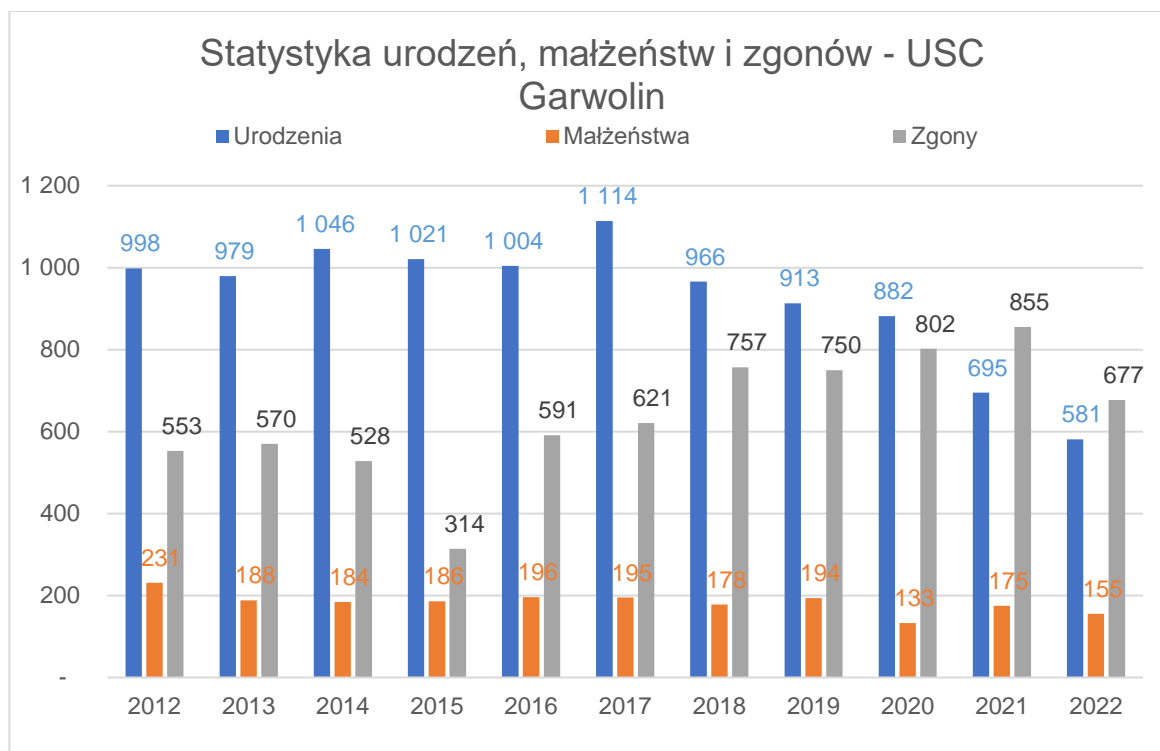
Według danych z ewidencji ludności prowadzonej przez Urząd Miasta Garwolina, na dzień 31 grudnia 2022 roku miasto zamieszkiwało 17 315 osób. W ciągu roku 2022 liczba mieszkańców Garwolina zmniejszyła się o 305 osób. Struktura wiekowa mieszkańców miasta przedstawia się następująco:

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	296	281	577
3	109	109	218
4-5	229	218	447
6	114	96	210
7	107	116	223
8-12	532	526	1058
13-15	332	324	656
16-17	220	184	404
18	92	98	190
19-65	5120	0	5120
19-60	0	4701	4701
65	1127	0	1127

65	0	2384	2384
Ogółem	8278	9037	17315

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 23 % ogółu mieszkańców, osoby w wieku produkcyjnym 57 % ogółu mieszkańców oraz osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 20% mieszkańców miasta. Poniżej prezentujemy statystykę urodzeń, małżeństw i zgonów, jakie na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat zarejestrował Urząd Stanu Cywilnego w Garwolinie.

Jak wynika z powyższych danych wykresu, stale spada liczba urodzeń- na przestrzeni ostatnich pięciu lat zmniejszyła się ona o ponad połowę. Pozytywną tendencją zaś jest spadająca (po dwóch latach pandemii covid-19) liczba zgonów.

2.3. Działalność gospodarcza

Urząd Miasta Garwolina dokonuje wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na podstawie wniosku złożonego przez przedsiębiorcę. W 2022 roku obsłużono 419 interesantów. W ubiegłym roku firmę założyło 68 osób, a 57 zakończyło działalność gospodarczą. Złożono też 294 wniosków o zmianę wpisu. Wśród rejestrowanej, prowadzonej i wykreślonej działalności dominowały, zgodnie z kodem PKD, następujące profile działalności:

1. pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach,
2. pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami, targowiskami,
3. sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet,
4. transport drogowy towarów,
5. wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych.
6. Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne
7. Restauracje i inne placówki gastronomiczne

Na koniec 2022 roku licencję na przewóz osób taxi posiadało 27 przedsiębiorców.

2.4. Bezrobocie

Według danych GUS na 31 grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych mieszkańców miasta wynosiła 655 osób (15 osób mniej niż na koniec 2021 roku). Struktura osób bezrobotnych przedstawiała się następująco:

Podział według wieku	Liczba osób bezrobotnych stan na 31.12.2022 r.
do 25 roku życia	79
od 26 do 30 roku życia	80
od 31 do 50 roku życia	362
powyżej 50 roku życia	134
razem	655

W ogólnej liczbie 655 bezrobotnych, 350 osób to kobiety zaś 305 osób to mężczyźni. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych stanowił blisko 61,67 % ogółu tj. 404 osoby.

2.5. Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z podstawowych zadań własnych samorządu terytorialnego. Realizacja tego zadania odbywa się poprzez szereg działań, w tym również poprzez inwestycje miejskie w infrastrukturę mającą zapewnić np. bezpieczne przejścia dla pieszych, chodniki czy drogi, system monitoringu, itp.

Należy pamiętać, że system bezpieczeństwa państwa polskiego również nakłada na samorzady zadania związane z szeroko pojętą sferą bezpieczeństwa publicznego. W ubiegłym roku do takich zadań należało zaliczyć działania samorządu związane z napływem uchodźców z Ukrainy, którą zaatakowała Rosja. Poświęcam temu zagadnieniu jeden z rozdziałów Raportu. Innym, scedowanym na samorzady zadaniem z zakresu bezpieczeństwa publicznego była dystrybucja węgla wśród mieszkańców miasta, która została wymuszona przez niedobory węgla – jeden ze skutków trwającej wojny i zaburzeniami w światowym łańcuchu dostaw tego paliwa. Realizując to zadanie, Miasto Garwolin (zgodnie z ustawą o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych) podpisało z PGE Paliwa Sp. z o.o. umowę dotyczącą sprzedaży węgla na potrzeby zakupów preferencyjnych przez osoby fizyczne w gospodarstwach domowych. Dystrybucję węgla miasto prowadziło za pośrednictwem jednostki organizacyjnej, tj. Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Garwolinie. Ogółem z preferencyjnego zakupu skorzystało 170 gospodarstw domowych w łącznej ilości prawie 250 ton.

Inne zadania miasta z zakresu bezpieczeństwa publicznego realizowane w 2022 roku to:

- Budowa i przebudowa dróg miejskich wraz z chodnikami, parkingami, zatokami, urządzeniami odwadniającymi, oznakowaniem poziomym ulic: Mickiewicza, Źródłana, Zacisze.
- Wykonanie nowego energooszczędnego oświetlenia oraz wymiana lamp energooszczędnych ulic: Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego, Batalionów Chłopskich, Armii Krajowej, Wiejskiej, Sławińskiej, Targowej, Wesołej, Kościuszki i Aleja Legionów.
- Przebudowa przejść dla pieszych na Alei Legionów przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 im. 1 Pułku Strzelców Konnych w Garwolinie oraz na ul. Kościuszki przy skwerze „Solidarność”.
- Dopuszczenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta Garwolina w sprzęt gaśniczy i środki

ochrony osobistej do działań ratowniczych.

- Bieżące odmulanie, konserwacja rowów melioracyjnych i przydrożnych oraz kolektorów burzowych.
- Na terenie miasta Garwolina funkcjonuje system monitorujący jakość powietrza. Zainstalowane sensory znajdują się one na budynkach przedszkoli: przy ul. Lubelskiej (PP nr 2), Alei Legionów (PP nr 2), Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego (PP nr 8), na siedzibie Szkoły Podstawowej nr 1 przy Alei Żwirki i Wigury oraz przy budynku OSP Leszczyny przy ul. Generała Andersa. Pod adresem: <https://garwolin.pl/monitorujemy-stan-powietrza-w-mieście/> można sprawdzić poziom zanieczyszczenia powietrza (stężenie pyłów zawieszonych PM 1, PM 2.5 oraz PM 10).
- W celu zapobiegania powodzi miasta od strony rzeki Wilgi na bieżąco jest monitorowany poziom wody w przy pomocy oprogramowania do zarządzania odczytami poziomów wody. Czujniki elektroniczne są zlokalizowane w 4 punktach pomiarowych: w Oziemkówce, w Garwolinie przy zbiorniku retencyjnym, pod mostem na ul. Andersa oraz na jazie przy młynie na ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, które na bieżąco przysyłają dane na serwer. Program pozwala na sprawdzenie odczytów stanu wody z dowolnego komputera, tabletu, smartfona.
- System Monitoringu Miejskiego w Garwolinie działa od roku 2013. Początkowo było to kilka kamer rozmieszczonych w centrum miasta, na terenie szkół i domu kultury. Z biegiem czasu system był sukcesywnie rozbudowywany o kolejne obiekty tj. bibliotekę, pływalnię „Garwolanka”, przedszkola i szkoły. Obecnie oprócz kamer rozmieszczonych w szkołach, przedszkolach, bibliotece, CSiK, pływalni i halach sportowych, do systemu podłączonych jest 59 kamer. Wszystkie kamery zapisują obraz na urządzeniu rejestrującym za wyjątkiem kamery obrotowej zlokalizowana na skrzyżowaniu ul. Kościuszki z ul. Długą, która pozwala tylko na obserwację w czasie rzeczywistym. Obecnie nagrania przechowywane są przez okres ok. czterech tygodni. Po tym czasie następuje nadpisanie nagrań. Maksymalny okres przechowywania nagrań zgodnie z RODO to 90 dni. W 2021 roku został doinstalowany nowy rejestrator, który pozwoli na dalszą rozbudowę systemu. Doinstalowana została też nowa kamera na skrzyżowaniu ul. Al. Legionów z ul. Wiejską. Wymieniono 5 uszkodzonych kamer, 3 na os. Kościuszki i 2 na skrzyżowaniu ul. Kościuszki z ul. Mazowiecką i 3-go Maja. Od 15 września 2021 roku do systemu zostały dołączone kamery monitorujące teren przy zbiorniku retencyjnym. Rozbudowa systemu monitoringu w tym miejscu podyktowana była koniecznością zapobiegania aktom wandalizmu i dewastacji znajdujących tam się urządzeń. W 2022 r. wymienione zostały dyski pamięci w rejestratorach co pozwoliło na wydłużenie czasu przechowywania nagrań. Doinstalowane zostały 4 kamery zlokalizowane na głównych ulicach wlotowych do miasta. Sukcesywnie wymieniane są stare kamery, które ulegają częstym awariom. Kamery na terenie Garwolina są rozmieszczone w następujący sposób:
 - kamery skierowane na plac zabaw na terenach rekreacyjnych „Zarzecze”,
 - kamery na terenie parku „Ptasie Trele”,
 - 2 kamery obserwujące rondo im. Żołnierzy Wyklętych,
 - kamera skierowana na pomnik w parku „Ptasie Trele”,
 - 2 kamery skierowane na zalew i oczko wodne na terenach rekreacyjnych „Zarzecze”,
 - kamera skierowana na dojazd do tzw. „kwadratu”,
 - 9 kamer zlokalizowanych na osiedlu Żwirki i Wigury,
 - 2 kamery na skrzyżowaniu ul. Kościuszki z ul. 3-go Maja i ul. Mazowiecką,
 - kamera skierowana na przejście dla pieszych przy Szkole Podstawowej nr 2 w ciągu Al Legionów,
 - 2 kamery na skrzyżowaniu ul. Al. Legionów z ul. Wiejską,
 - 1 kamera na ul. Kościuszki przy skrzyżowaniu z ul. Senatorską,

- 2 kamery na skrzyżowaniu ul. Kościuszki z ul. Staszica i ul. Długą + kamera obrotowa,
- 7 kamer na osiedlu Kościuszki,
- 2 kamery na osiedlu Jagodzińska,
- 1 kamera skierowana na jaz przy młynie,
- 2 kamery przy ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego skierowane na park,
- 2 kamery na ul. Kościuszki przy skrzyżowaniu z ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego i Olimpijską,
- 3 kamery pokazujące tzw. „kwadrat” i scenę Amfiteatru,
- 2 kamery przy bloku socjalnym na ul. Stacyjnej,
- 6 kamer na terenie zbiornika retencyjnego w Leszczynach,
- 1 kamera – wjazd od strony ul. Stacyjnej,
- 1 kamera – wjazd od strony Sulbin,
- 1 kamera – wjazd od strony Siedlec na skrzyżowaniu ul. Staszica z ul. Stawki i Spacerową.

Dzięki pozyskanym środkom z rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024 udało się w 2022 r. zrealizować projekt p.n. „Garwołńska Strefa Bezpieczeństwa”. Do współpracy przy projekcie (prowadzonego przez Miasto Garwolin) zaangażowało się 13 instytucji i organizacji: Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, miejskie szkoły podstawowe i przedszkola, Centrum Sportu i Kultury, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Klub Seniora oraz Kolegiata Garwolin. Realizacja projektu odbyła się w trzech modułach: “Bezpieczna Kobieta”, “Dziecko w sieci” oraz “Bezpieczny senior”.

W ramach pierwszego z tych modułów dla grupy 39 kobiet przeprowadzone zostały warsztaty z psychologiem oraz z policjantem, warsztaty samoobrony a także warsztaty z wizażu dla grupy 25 kobiet. Warsztaty miały na celu zwiększenie świadomości jak uniknąć sytuacji zagrożenia i jak reagować, jak nie stać się ofiarą, jak stawiać granice i jak zdobyć pewność siebie by wyzbyć się syndromu ofiary. Warsztaty z samoobrony pozwoliły na nabycie podstawowych umiejętności: nauka reakcji w sytuacji bezpośredniego zagrożenia, nauka postaw podczas ataku oraz technik atakowania, nauka uwalniania się z chwytów w różnych kombinacjach, podstawy obrony przez atakiem z użyciem przyrządów takich jak nóż. Na zakończenie uczestniczki modułu wzięły udział w warsztatach wizażu, które podniosły samoocenę, sposób postrzegania oraz wzrost poczucia własnej wartości i samoakceptacji wśród grupy kobiet narażonej na zjawisko przemocy domowej.

Modułem “Dziecko w sieci” objęto grupę 200. rodziców przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, dla których zorganizowane zostały edukacyjne warsztaty z psychologiem i z policjantem z zakresu zagrożeń internetowych i problemu uzależnień behawioralnych. W trakcie warsztatów rodzice uświadomieni zostali z konsekwencjami kontaktów dzieci ze szkodliwymi treściami w Internecie, jak ograniczyć ryzyko takich kontaktów a także z aspektami cyberprzemocy, toksyczności działań online i różnych form molestowania w cyberprzestrzeni. Uczniowie klas 7 i 8 garwołńskich szkół podstawowych wzięli udział w warsztatach z animacji komputerowych oraz w warsztatach z psychologiem i z policjantem. Warsztaty pozwoliły na nabycie nowych umiejętności, poznanie programów graficznych, ale także zagospodarowały czas spędzony przez młodzież w sieci. Zakończone zostały konkursem z nagrodami na stworzenie animacji nt. ciekawych osób, miejsc i wydarzeń związanych z Garwolinem. Warsztaty z psychologiem i policjantem podniosły świadomość młodych ludzi, gdzie szukać pomocy w sytuacjach trudnych, jak reagować na zagrożenia, w szczególności zagrożenia płynące ze świata wirtualnego. Uczniowie dowiedzieli się o konsekwencjach agresji w cyberprzestrzeni oraz odpowiedzialności.

W ramach modułu „Bezpieczny senior” (zorganizowanym dla grupy 40 seniorów) główny nacisk położono na edukację. Odbyły się 3 rodzaje warsztatów: z policjantem, z psychologiem oraz warsztaty z samoobrony. Głównym celem zajęć z samoobrony było nauczenie osób starszych przewidywania sytuacji zagrożenia, ich unikania oraz działania w stresie. W sposób bardzo przystępny zaprezentowane zostały najprostsze, ale skuteczne techniki samoobrony, które będą mogli wykorzystać m.in. w sytuacjach ataków chuligańskich czy kradzieży kieszonkowych. Stereotypowo seniorzy postrzegani są jako osoby słabsze oraz jako grupa społeczna wykluczona cyfrowo, a przez to są szczególnie narażeni na oszustwa internetowe i ogólnie przestępstwa. Warsztaty z policjantem i psychologiem były dobrym treningiem asertywności oraz doskonałą bazą wiedzy w zakresie cyberprzestępczości i cyberbezpieczeństwa i miały bezpośrednie przełożenie na umiejętność odpowiednich zachowań odbiorców i minimalizację zagrożenia wyłudzeń czy oszustw.

Poprawie poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych tj. seniorów w wieku powyżej 65 lat służyła realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 – Moduł II. W ramach programu dwudziestu seniorów zamieszkujących na terenie miasta Garwolina objętych zostało tzw. „opieką na odległość”. Dzięki niej, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem (ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe lub też mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia) mogli skorzystać z bezpłatnych usług opieki na odległość wraz z udostępnieniem tzw. „opaski bezpieczeństwa”. Opaska to urządzenie elektroniczne do teleopieki zakładane na nadgarstek wyposażone w kartę SIM i kabel zasilający, połączone z Centrum Teleopieki, pozwalające na monitorowanie podstawowych funkcji życiowych (m.in. puls i saturacja), wyposażone m.in. w przycisk SOS (alarmowy) oraz lokalizacji jej użytkownika. Urządzenie umożliwia kontakt z ratownictwem medycznym w przypadku potrzebnej pomocy 24 godziny/dobę w sytuacji nagłego pogorszenia samopoczucia, czy zachorowania. Po naciśnięciu przycisku SOS Teleopaska łączy się z pracownikiem Centrum Teleopieki, który udziela adekwatnej do sytuacji oraz możliwości pomocy w tym m.in. informuje osoby wskazane przez seniora do kontaktu o potrzebie udzielenia pomocy lub/ i wzywa służby ratunkowe.

Powyższe działania samorządu miasta w zakresie bezpieczeństwa były jedynie uzupełnieniem działań Policji – instytucji, która jest powołana do walki z przestępczością a poprzez to do zapewniania bezpieczeństwa publicznego. Teren miasta Garwolina leży w obszarze funkcjonowania Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie. Plan pracy KPP Garwolin na 2022 rok dostosowany był do realizacji Priorytetów Komendanta Głównego Policji obejmujących:

- Optymalizację działań Policji w zakresie zwalczania kluczowych rodzajów przestępczości, w tym cyberprzestępczości.
- Zwiększenie skuteczności Policji poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
- Podniesienie efektywności działań Policji w celu realizacji oczekiwań społecznych.
- Zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy.

Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie w 2022 roku stwierdziła 380 przestępstw na terenie miasta Garwolina, a wykrywalność ogólna wyniosła 81,06%. W analogicznym okresie 2021 roku na terenie miasta stwierdzono 392 przestępstwa, a wykrywalność wyniosła 81,03%.

Z powyższych danych wynika, iż liczba przestępstw nieznacznie wzrosła, zaś na nie zmienionym poziomie utrzymała się ich wykrywalność.

Liczba przestępstw stwierdzonych		Wykrywalność przestępstw stwierdzonych	
2021	2022	2021	2022
392	380	81,03%	81,06%

W siedmiu najbardziej uciążliwych społecznie kategoriach przestępstw (bójka i pobicie, uszczerbek na zdrowiu, kradzież cudzej rzeczy w tym samochodzie, kradzież z włamaniem, rozboje, wymuszenia i kradzieże rozbójnicze, uszkodzenie mienia) w 2022 r. stwierdzono ich 91, zaś wykrywalność wyniosła 60,44%. W analogicznym okresie 2021 roku na terenie Miasta stwierdzono 97 tego typu przestępstw, a wykrywalność wyniosła 61,3%.

Liczba przestępstw stwierdzonych		Wykrywalność przestępstw stwierdzonych	
2021	2022	2021	2022
97	91	61,3%	60,44%

Z powyższych danych wynika, iż zanotowano niewielki spadek przestępstw w 7 kategoriach szczególnie uciążliwych społecznie popełnianych na terenie miasta Garwolin, ale również spadła ich wykrywalność.

W 2022 r. na drogach miasta Garwolin wydarzyło się 18 wypadków drogowych, w których śmierć poniosła jedna osoba, natomiast rannych zostało 20 osób. Zaistniało 191 kolizji drogowych. Dane te w analogicznym okresie 2021r. przedstawiały się następująco: wydarzyło się 19 wypadków drogowych, w których zginęły 2 osoby, a 25 osób odniosło inne obrażenia. Zanotowano 278 kolizji drogowych. Powyższe dane pokazują spadek liczby wypadków drogowych, w których obrażenia odniosła mniejsza ilość osób. Na uwagę zasługuje fakt iż zanotowano znaczny spadek ilości zdarzeń zakwalifikowanych jako kolizja drogowa.

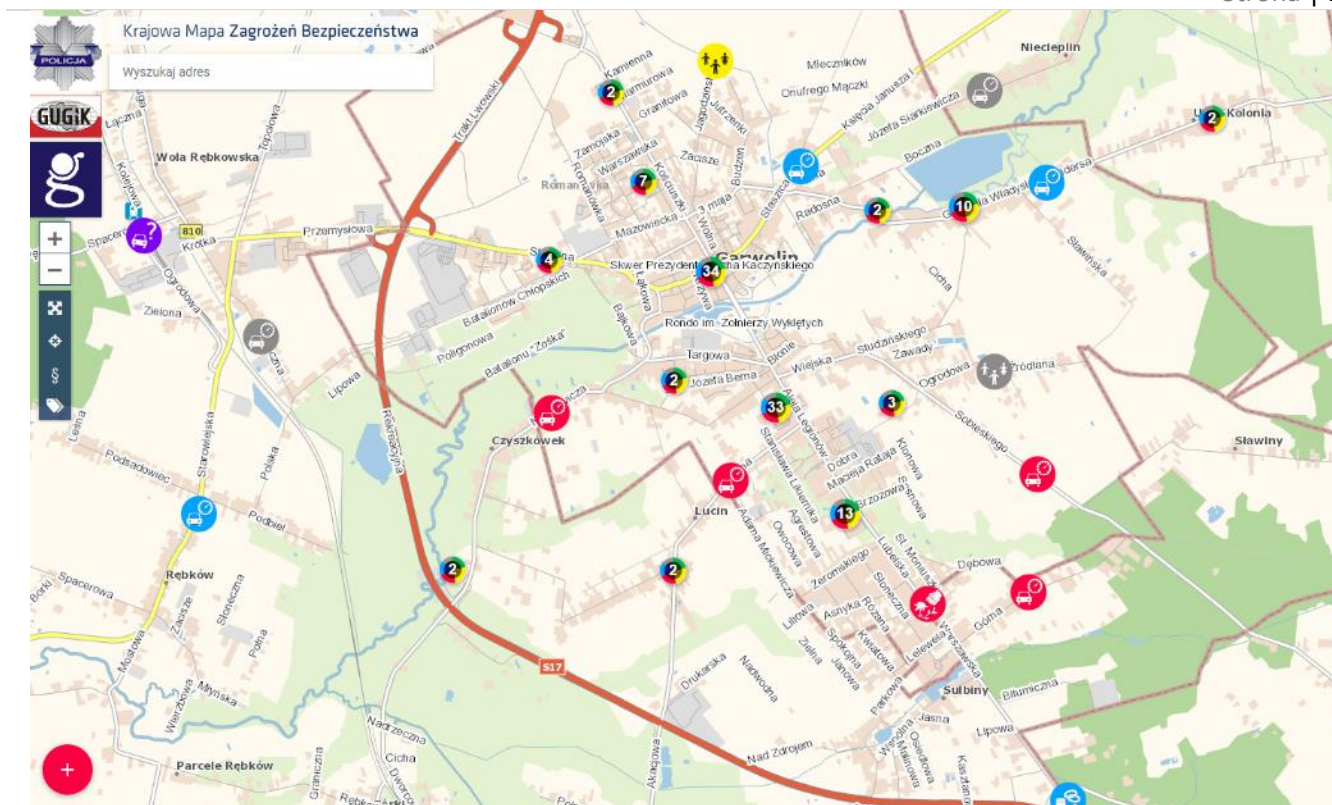
Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji na terenie Garwolina przeprowadzili 5070 interwencji, w tym również interwencje domowe, spośród których w 94 przypadkach stwierdzono przemoc w rodzinie oraz sporządzono „Niebieską Kartę”. Średni czas reakcji na tzw. zdarzenie zwykłe w 2022 roku wyniósł na obszarze miejskim 11 min 14 s. , natomiast czas reakcji na zdarzenie pilne wyniósł 7 min 41 s.

Funkcjonariusze z pionów patrolowych i dzielnicowych zatrzymali 54 sprawców na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, wylegitymowali w trakcie służby 16 644 osób, a także udzielili 22 asyst lub pomocy innym organom.

Policjanci nałożyli 1157 mandaty karne oraz zastosowali 1190 pouczeń. W związku z zaistniałymi wykroczeniami popełnionymi na terenie miasta Garwolin przeprowadzonych zostało również 449 spraw w ramach czynności wyjaśniających.

Od września 2016 r. działa Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, z której bardzo chętnie korzystają mieszkańcy miasta, oznaczając na mapie punkty, w których w ich opinii mają miejsce zagrożenia. W miejsca, które mieszkańcy nanoszą na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa kierowane zostają patrole komórek patrolowych oraz dzielnicowych, natomiast po zakończeniu procesu ich weryfikacji patrole policji są tam w dalszym ciągu dyslokowane. Działanie to ma na celu eliminację danego zagrożenia, by nie pojawiało się ono w przyszłości.

Zrzut ekranu z geoportalu Krajowej Mapy Zagrożeń dla miasta Garwolina

Należy dodać, iż dostrzegając problemy w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Garwolin funkcjonariusze KPP w Garwolinie wraz z skierowanymi przez KWP zs. w Radomiu funkcjonariuszami SPPP KWP zs. w Radomiu w roku 2022 prowadzili m.in. na terenie miasta Garwolin wzmożone działania zewnętrzne ukierunkowane na ujawnianie i zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom najbardziej uciążliwym społecznie. Działania te na terenie miasta Garwolina w roku 2022 były realizowane 15 razy, a funkcjonariusze byli kierowani w miejsca najbardziej zagrożone tj. tereny osiedli: Żwirki i Wigury, Kościuszki, Al. Legionów i osiedla na ul. Stacyjnej, ul. Jagodzińska, a także tereny rekreacyjne na Zarzeczcu. Dzięki pozyskanym środkom z budżetu miasta dużą rolę w poprawie bezpieczeństwa przyniosły służby ponadnormatywne pełnione przez funkcjonariuszy na terenie miasta Garwolin. W 2022 roku w okresie od sierpnia do października dyslokowano 18 dodatkowych patroli dwuosobowych w ramach służb ponadnormatywnych.

Całokształt efektów osiągniętych w 2022 roku przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie należy ocenić wysoko. Uzyskano zbliżoną wykrywalność (ogólną jak i kryminalną) w stosunku do roku ubiegłego. Współpraca z lokalnym samorządem na gruncie realizacji strategii działań Policji przynosi wymierny efekt w postaci poczucia odpowiedzialności wszystkich podmiotów za bezpieczeństwo mieszkańców miasta.

2.6. Władze miasta

Władza uchwalodawcza

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym organem stanowiącym i kontrolnym samorządu miejskiego jest **Rada Miasta Garwolina**. Do jej kompetencji należą sprawy o znaczeniu lokalnym niezastrzeżone ustawami. Rada Miasta Garwolina liczy 15 osób.

Skład Rady Miasta VIII kadencji (2018 - 2023)
--

Robert Bielecki Grzegorz Gawryś Jarosław Jaskuła Marek Jonczak Robert Kuźbida Marek Łagowski Marek Mikulski Andrzej Ostolski Krzysztof Ostrowski Jan Paziewski Piotr Piesiewicz Stanisław Piesiewicz Jakub Starzyński Tomasz Wesołowski Tomasz Wielgosz

W 2022 roku praca Rady Miasta odbywała się podczas sesji oraz posiedzeń jej wewnętrznych organów - komisji Rady. W całym roku odbyło się 16 sesji Rady Miasta w Garwolinie, podczas których podjęto 85 uchwał w sprawach dotyczących:

- budżetu miasta, w tym podatków i opłat – 32
- planowania przestrzennego i gospodarki terenami – 9
- gospodarki komunalnej – 7
- oświaty, kultury, sportu i promocji miasta – 8
- pomocy społecznej – 5
- spraw społecznych – 24.

Przez cały roku obradowały stałe komisje: Spraw Społecznych, Budżetu i Rozwoju Gospodarczego, Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego, Rewizyjna oraz Skarg, Wniosków i Petycji.

Komisja Budżetu i Rozwoju Gospodarczego odbyła łącznie 15 posiedzeń, w tym: trzy posiedzenia wspólnie z Komisją Spraw Społecznych, jedno posiedzenie wspólnie z Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego oraz dwa posiedzenia wspólnie z Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego oraz Komisją Spraw Społecznych. Łącznie wydała 47 opinii i 12 wniosków.

Komisja Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego odbyła 10 posiedzeń w tym: jedno wspólnie z Komisją Budżetu i Rozwoju Gospodarczego, cztery wspólnie z Komisją Spraw Społecznych dwa wspólnie z Komisją Budżetu i Rozwoju Gospodarczego i Komisją Spraw Społecznych oraz jedno wspólnie z Komisją Spraw Społecznych i Komisją Rewizyjną. Wydała 25 opinii i 4 wnioski.

Komisja Spraw Społecznych odbyła 12 posiedzeń, w tym: cztery wspólnie z Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego, trzy wspólnie Komisją Budżetu i Rozwoju Gospodarczego, dwa wspólnie z Komisją Budżetu i Rozwoju Gospodarczego i Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego oraz jedno posiedzenie wspólnie z Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego i Komisją Rewizyjną. Wydała 31 opinii i 7 wniosków.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji odbyła 11 posiedzeń, w tym: jedno wspólnie z Komisją Rewizyjną. Wydała 12 opinii i 8 wniosków.

Komisja Rewizyjna odbyła 2 posiedzenia, w tym: jedno wspólnie z Komisją Skarg, Wniosków i Petycji oraz jedno wspólnie z Komisją Spraw Społecznych i Komisją Spraw Komunalnych i Porządku Publicznego. Wydała 4 opinie i 2 wnioski.

Władza wykonawcza

Burmistrz jest organem wykonawczym Rady Miasta, którego kadencja /od 2018 r./ trwa 5 lat. Burmistrz wykonuje uchwały Rady Miasta i zadania określone przepisami prawa. Kieruje bieżącymi sprawami miasta, nadzoruje prowadzenie gospodarki finansowej oraz reprezentuje miasto na zewnątrz. Koordynuje także przygotowanie i realizację planów, strategii, programów rozwoju oraz realizację inwestycji. Jest zwierzchnikiem służbowym wobec zastępcy burmistrza, skarbnika miasta, sekretarza miasta, pozostałych pracowników urzędu, a także dyrektorów i kierowników jednostek organizacyjnych. Od listopada 2018 roku funkcję Burmistrza Garwolina sprawuje dr Marzena Świeczak.

Burmistrz wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Urzędu Miasta, którego przedmiotem działalności jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, pomocy społecznej, stanu cywilnego, wyborów i obronności.

Organy doradcze

W 2022 roku działały następujące społeczne ciała doradcze:

Miejska Rada Seniorów, licząca 9 radnych – seniorów, powołana na 4-letnią kadencję 2020 - 2024 Uchwałą Rady Miasta Garwolina Nr XXVI/141/2020 z dn. 26 maja 2020 r. W ciągu roku Rada Seniorów odbyła 4 posiedzenia.

Młodzieżowa Rada Miasta, składająca się z 12 młodzieżowych radnych, powołana na 2-letnią kadencję 2021-2023 Uchwałą Rady Miasta Garwolina Nr XLIX/271/2021 z dnia 30 listopada 2021r. W ciągu roku Rada odbyła 7 posiedzeń.

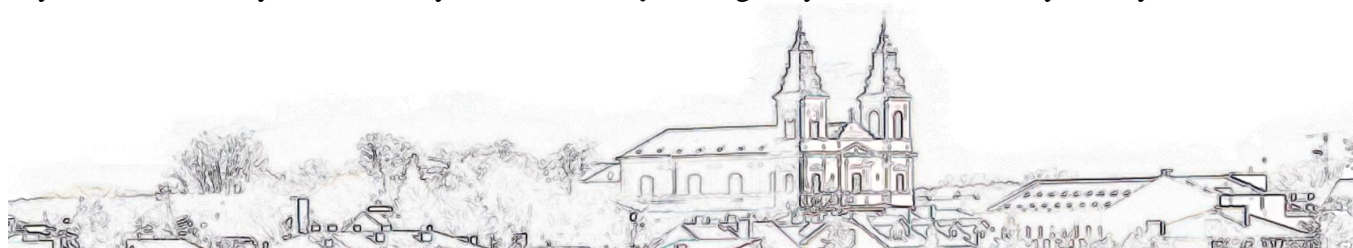
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie 5 osób, powołana Zarządzeniem Burmistrza Miasta Garwolina Nr 108/2017 z dnia z 9 listopada 2017 r. Jej działalność w 2022 roku opisana została w części Raportu dotyczącej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja Mieszkaniowa, której zadaniem jest m.in. uczestnictwo w oględzinach pomieszczeń zajmowanych przez osoby ubiegające się o wynajęcie lokali, opiniowanie ich wniosków oraz opiniowanie projektu wykazu osób uprawnionych do wynajęcia lokali, rozpatrywanie uwag i zastrzeżeń do tego projektu. Komisja powołana została uchwałą Rady Miasta nr XVI/95/2019 z dn. 15 października 2019 r. w składzie 9 osób. W 2022 r. komisja odbyła 3 posiedzenia.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Garwolinie (kadencja II), licząca 9 osób, powołana Zarządzeniem Nr 1/2022 Burmistrza Miasta Garwolina z dnia 10 stycznia 2022 roku na 3-letnią kadencję. MRDPP w ciągu roku odbyła 2 posiedzenia.

3. Majątek miasta

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku samorząd miasta był właścicielem 986 działek o łącznej powierzchni 242,0126 ha z czego: 6,7872 ha to grunty przekazane w trwałą zarząd jednostkom organizacyjnym miasta, tj. szkołom podstawowym i przedszkolom, a 35,37 ha to grunty przekazane w użytkowanie wieczyste. Wśród tych ostatnich są m.in. grunty oddane w wieczyste użytkowanie trzem

ogrodom działkowym o powierzchni 22,2283 ha. Grunty wydzierżawione oddane w najem lub w użyczenie stanowią 26,30 ha.

W ciągu roku miasto zbyło nieruchomości:

- w trybie przetargu ustnego: nieruchomość o pow. 2221 m² przy ul. Źródlanej za kwotę 43 911,00 zł,
- w trybie bezprzetargowym: nieruchomość o pow. 56 m² przy ul. Stachowskiego za kwotę 18 450 zł,
- w trybie bezprzetargowym: nieruchomość o pow. 121 m² przy Al. Legionów za kwotę 29 766 zł,
- w drodze zamiany: nieruchomość o pow. 19 m² w pobliżu ul. Radosnej za kwotę 1 790 zł.

Nastąpiło również nabycie gruntów:

- w drodze sprzedaży: nieruchomość o pow. 1265 m² przy Al. Legionów za kwotę 109 700 zł,
- w drodze zamiany: nieruchomości o pow. 17 m² w pobliżu ul. Radosnej za kwotę 1 709 zł.
- z mocy prawa na podstawie decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości:

- nieruchomość o pow. 181 m²,
- nieruchomość o pow. 145 m²,
- nieruchomość o pow. 135 m²,
- nieruchomość o pow. 165 m²,
- nieruchomość o pow. 133 m².

Bilans obrotu gruntami był dla miasta ujemny, gdyż odnotowano zmniejszenie powierzchni gruntów o 0,0374 ha.

Na majątek miasta składają się także udziały i akcje na ogólną wartość 25 979 200 zł, z czego 25 969 000 zł to udziały w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Garwolinie, 10 000 zł to udział w Mazowieckim Funduszu Poręczeń Kredytowych i 200 zł to obligacje Kombinatoru w Sosnowcu.

Ogólna szacunkowa wartość mienia komunalnego miasta na dzień 31 grudnia 2022 r. to 364 045 089,81 zł, w tym wartość gruntów - 40 913 348,25 zł, zaś wartość budynków, budowli i naniesień - 262 388 516,56 zł.

4. Finanse miasta

4.1. Budżet miasta

Budżet miasta jest podstawowym dokumentem finansowym, obejmującym liczbowe zestawienie przewidywanych dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów miasta, dochodów i wydatków miejskich jednostek budżetowych oraz środków gromadzonych na wyodrębnionych rachunkach i wydatków nimi finansowanych. Projekt uchwały budżetowej przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w załączniku do uchwały budżetowej obrazującej wydatki majątkowe.

4.2. Dochody

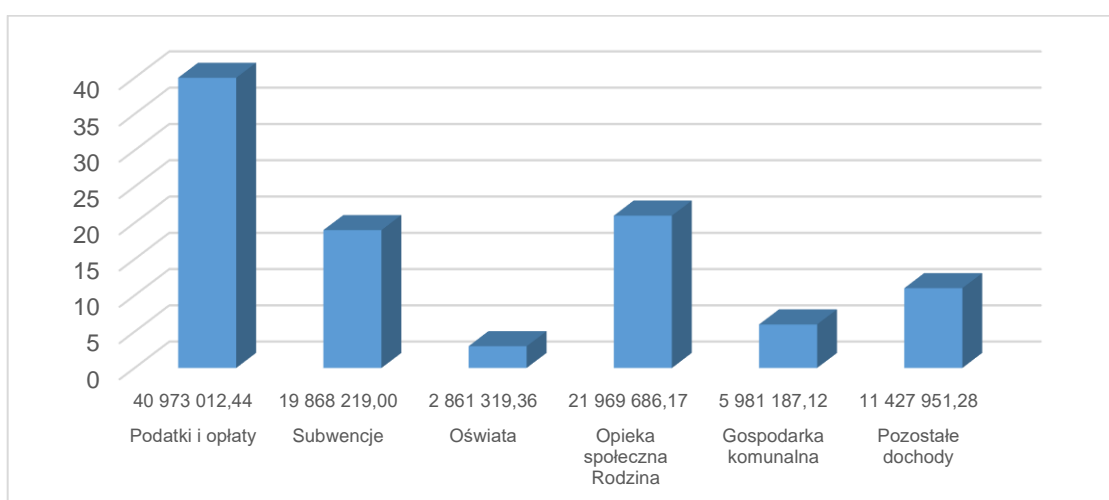
Uchwalony przez Radę Miasta Garwolina budżet zakładał realizację dochodów w wysokości 96 889 000,00 zł. W ciągu roku dochody budżetu zwiększyły się o kwotę 14 234 280,27 zł. Tak więc plan

dochodów budżetu miasta na rok 2022 po zmianach wyniósł ogółem 111 123 280,27 zł. Dochody zostały zrealizowane w kwocie 103 081 375,37 zł (co stanowi 92,76% realizacji planu).

Struktura dochodów Budżetu Miasta Garwolina w 2022 roku.

Źródło dochodów	Wykonanie	%
Podatki i opłaty	40 973 012,44	40
Subwencje	19 868 219,00	19
Oświata	2 861 319,36	3
Opieka społeczna Rodzina	21 969 686,17	21
Gospodarka komunalna	5 981 187,12	6
Pozostałe dochody	11 427 951,28	11
Dochody ogółem	103 081 375,37	

Planowane dochody bieżące w kwocie 102 127 260,61 zł zostały wykonane w 97%, co daje kwotę 98 743 241,17 zł. Częścią dochodów bieżących były dochody na zadania zlecone - zaplanowane w kwocie 17 015 395,00 zł zostały wykonane w 100%, co daje kwotę 16 967 564,87 zł.

Dochody bieżące budżetu, według ich źródła (klasyfikacji budżetowej) ilustruje poniższa tabela:

Dział	Źródło dochodów	Wykonanie	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	33 455,16	100
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	200 980,00	22
600	Transport i łączność	693 313,66	99
700	Gospodarka mieszkaniowa	795 443,88	94
720	Informatyka	64 700,00	100
750	Administracja publiczna	1 390 421,96	96

751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3 463,00	100
752	Obrona narodowa	4 000,00	100
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	20 000,00	50
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	40 973 012,44	93
758	Różne rozliczenia	20 709 536,32	102
801	Oświata i wychowanie	2 861 319,36	99
851	Ochrona zdrowia	23 000,00	100
852	Pomoc społeczna	2 541 153,83	106
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 568 468,83	100
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	61 459,41	63
855	Rodzina	15 860 063,51	99
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 981 187,12	101
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	135 000,00	100
razem		98 743 241,17	97

Ważnym źródłem dochodów są dochody własne, uzyskane m.in. z udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT, CIT), podatków i opłat lokalnych, majątku oraz świadczonych przez miasto usług. Plan dochodów od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej wyniósł ogółem 47 413 449,78 zł. Plan ten wykonano na kwotę 40 973 012,44 zł, co stanowi 86% wykonania planu w okresie sprawozdawczym.

Z opublikowanych w 2022 r. przez Ministerstwo Finansów prognoz wskaźników dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla miast i gmin w Polsce (wskaźnik G) wynika, że miasto Garwolin z dochodem w wysokości 2243,35 zł na jednego mieszkańca plasuje się na 352. miejscu spośród wszystkich 2477. jednostek. Liderem pod względem dochodów jest gmina wiejska Kleszczów, gdzie jednego mieszkańca przypada 29 704 zł. Warszawa z kwotą 4 354 zł per capita zajęła 33. pozycję w zestawieniu. Najbiedniejszą gminą w Polsce jest Potok Górny w woj. Lubelskim z dochodami w wysokości 524 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Podstawę tych prognoz stanowiły dane o dochodach podatkowych gmin za 2020 r. (według stanu na 30 czerwca 2021 r.). Chodzi m.in. o dochody z tytułu opłat (np. eksploatacyjnej) i podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego, a także udziały we wpływach z CIT i PIT. Otrzymanie subwencji lub ewentualna wpłata do budżetu państwa jest wynikiem różnicy wpływów podatkowych na jednego mieszkańca w danej jednostce oraz średniej dla kraju, która wynosi 2 122 zł. Poniżej tej średniej znalazło się 2037 na 2477 gmin w Polsce.

Plan dochodów majątkowych miasta na 2022 rok opiewał na kwotę 8 996 019,66 zł, został zrealizowany w wysokości 4 338 134,20 zł, co stanowi 48% wykonania planu. Plan dochodów majątkowych opiewał na kwotę 8 996 019,66 zł, został zrealizowany w wysokości 4 338 134,20 zł, co stanowi 48% wykonania planu. Planowane były dochody na realizację inwestycji drogowych w dziale 756 w kwocie 3 545 000 zł, które ze względu na rozłożenie inwestycji w czasie (lata 2022-2023) będą zrealizowane w roku 2023. Ponadto planowana była dotacja (w dziale 926 w kwocie 900 tys. zł) na modernizację boiska na stadionie. Realizacja tej inwestycji na podstawie aneksu została przeniesiona na rok 2023.

W odniesieniu do **dochodów majątkowych** budżetu miasta, ich źródło (według klasyfikacji budżetowej) przedstawiało się następująco:

Dział	Źródło dochodów	Wykonanie	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	435 322,99	100
600	Transport i łączność	442 180,66	100
630	Turystyka	225 000,00	58
700	Gospodarka mieszkaniowa	272 230,55	85
720	Informatyka	35 300,00	100
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	21 700,00	100
756	Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek	0	0
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	100 000,00	100
926	Kultura fizyczna	2 806 400,00	76
razem		4 338 134,20	48

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano umorzeń zaległości podatkowych czy też rozłożeń zaległości na raty bądź odroczeń terminu płatności. Kwota udzielonych ulg i zwolnień to 73 070,00 zł. Warto jednak wspomnieć, że skutki obniżenia górnych stawek podatkowych obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 3 360 329,51 zł, zaś kwota zaległości z wykonania planu dochodów budżetowych wynosi 3 274 035,01 zł.

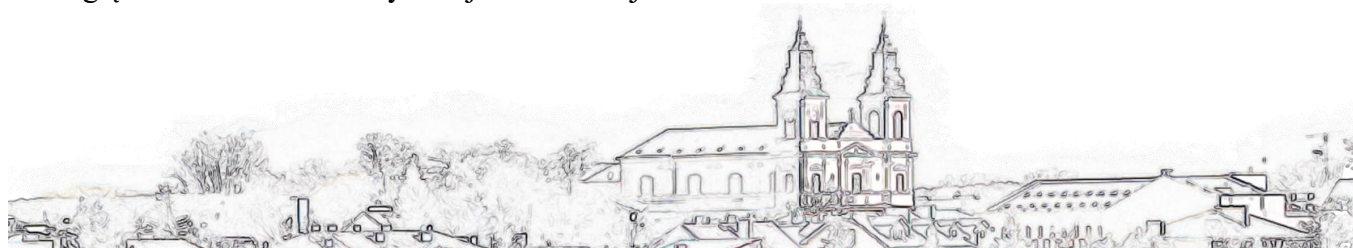
W 2022 roku dochód budżetu Garwolina w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniósł 5953,3 zł.

4.3. Wydatki

Plan **wydatków budżetowych** na 2022 rok został uchwalony przez Radę Miasta Garwolina na łączną kwotę 99 143 553,00 zł. W ciągu całego roku wzrósł o 17 234 294,78 zł do kwoty 116 377 847,78 zł.

Wydatki zrealizowano w kwocie 108 347 725,92 zł, co stanowi 93% wykonania planu. Zaplanowane **wydatki bieżące** w kwocie 102 015 553,12 zł zostały zrealizowane w wysokości 99 215 323,66 zł, w tym wydatki na zadania zlecone, które planowo w wysokości 17 015 395,00 zł, zostały wykonane w 100% co daje kwotę 16 967 564,87 zł.

Poniższa tabela obrazuje realizację wydatków budżetu miasta Garwolina w 2022 roku z uwzględnieniem działu klasyfikacji budżetowej:

Dział	Treść	Wykonanie	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 128 305,70	100
600	Transport i łączność	4 090 852,27	52
630	Turystyka	750 000,00	100
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 125 780,83	95
710	Działalność usługowa	70 752,59	80
720	Informatyka	80 658,68	81
750	Administracja publiczna	9 410 700,38	98
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3 463,00	100
752	Obrona narodowa	6 376,70	53
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 044 888,36	96
757	Obsługa długu publicznego	1 624 870,97	99
801	Oświata i wychowanie	43 981 434,76	99
851	Ochrona zdrowia	770 523,76	100
852	Pomoc społeczna	5 186 374,27	100
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 563 919,36	100
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	70 614,21	61
855	Rodzina	16 974 368,86	99
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 858 846,90	93
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 054 785,30	100
926	Kultura fizyczna	3 550 209,00	69
Razem		108 347 725,92	93

Na realizację inwestycji przeznaczono w budżecie miasta kwotę 14 362 294,66 zł. Wydatkowano 9 132 402,26 zł, co stanowi 64 % realizacji planu. Powodem takiej realizacji wydatków są inwestycje wieloletnie, które rozpoczęto w roku 2022 a ich zakończenie planowane jest na rok 2023. Realizowaliśmy ważne projekty społeczne i gospodarcze. Kierowaliśmy je do wszystkich grup mieszkańców - od najmłodszych, po najstarszych. Mimo oczywistych utrudnień staraliśmy się utrzymać aktywność inwestycyjną i wszystko, co było możliwe do zrobienia, robiliśmy, nie odkładając niczego „na jutro”. Zrealizowaliśmy wszystkie zaplanowane inwestycje drogowe wraz z budową lub modernizacją oświetlenia ulicznego.

W ujęciu tabelarycznym wydatki inwestycyjne przedstawiały się następująco:

Dział	Treść	Plan	Wykonanie	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 094 168,00	1 090 922,18	99,70
	w tym m.in. zadania:			
	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych w rejonie ul. Źródlanej	388 000,00	387 019,52	199,66
	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych w rejonie ul. Mickiewicza Etap I	463 000,00	461 254,72	199,30
	Modernizacja sieci energetycznej na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego "RELAX"	28 800,00	28 799,99	100,00
	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego "Wiaterek"	40 000,00	39 480,00	98,70
	Wykonanie oświetlenia na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego "ZEFIREK"	28 000,00	28 000,00	100,00
	Modernizacja oświetlenia ulic Żołnierzy II Armii WP, Batalionów Chłopskich, Armii Krajowej, Wiejskiej, Sławińskiej, Targowej, Wesołej	146 368,00	146 367,95	200,00
600	Transport i łączność	5 392 860,66	1 882 697,20	34,91
	w tym m.in. zadania:			
	Budowa ul. H. Dłużniewskiego	160 000,00	160 000,00	100,00
	Modernizacja dróg na terenie miasta (ul. A. Mickiewicza, ul. Kawaleryjska, ul. M. Rataja, ul. Akacyjowa, ul. Źródłana)	4 229 000,00	719 541,01	17,01
	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych Aleja Legionów droga nr 130381 W	73 300,00	73 300,00	100,00
	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych ul. T. Kościuszki droga nr 130381 W	74 000,00	74 000,00	100,00
	Przebudowa ul. Zacisze	799 980,66	799 276,19	99,91
	Wykonanie dokumentacji projektowej ulicy Akacyjowej	56 580,00	56 580,00	100,00
630	Turystyka	750 000,00	750 000,00	100,00
	Poprawa stanu infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej służącej lokalnej społeczności - SKATEPARK	750 000,00	750 000,00	100,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	519 700,00	519 700,00	100,00
	w tym m.in. zadania:			
	Nabycie części nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkami położonej przy ul. Staszica	410 000,00	410 000,00	100,00
	Zakup nieruchomości zabudowanej (działka nr 898) do zasobu gminy	109 700,00	109 700,00	100,00
710	Działalność usługowa	52 693,00	39 512,49	74,99
	Regionalne partnerstwo samorządów Mazowsza dla aktywizacji społeczeństwa informacyjnego w zakresie e-administracji i geoinformacji (Projekt ASI)	52 693,00	39 512,49	74,99
720	Informatyka	35 300,00	33 828,00	95,83
	Zakup urządzenia blokującego nieautoryzowany dostęp do sieci urzędu	35 300,00	33 828,00	95,83
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	21 700,00	21 700,00	100,00
	Modernizacja Strażnicy OSP Leszczyny	21 700,00	21 700,00	100,00
801	Oświata i wychowanie	17 220,00	17 220,00	100,00
	Modernizacja Publicznego Przedszkola nr 6	17 220,00	17 220,00	100,00
851	Ochrona zdrowia	5 000,00	5 000,00	100,00
	Dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych, uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	5 000,00	5 000,00	100,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 950 566,00	1 820 735,39	93,34
	w tym m.in. zadania:			
	Modernizacja oświetlenia na terenie miasta	255 600,00	245 580,23	96,08
	Plac zabaw na osiedlu Jagodzińska	60 000,00	3 500,00	5,83
	Rewitalizacja Skweru Solidarności	1 594 966,00	1 571 655,16	98,54
	Nabycie nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr 5768/3	40 000,00	0,00	0,00
926	Kultura fizyczna	4 523 087,00	2 951 087,00	65,24
	w tym m.in. zadania:			
	Przebudowa istniejącego boiska rekreacyjnego do piłki nożnej	1 600 000,00	34 000,00	2,13
	Budowa zadaszzonego lodowiska sezonowego	2 923 087,00	2 917 087,00	99,79
	Razem	14 362 294,66	9 132 402,26	63,59

W 2022 roku wydatki budżetu miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 6257,45 zł i w stosunku do 2021 r. wzrosły o 7%. Najwięcej wydatków ponoszonych jest na oświatę i wychowanie oraz opiekę społeczną.

Realizacja dochodów za rok 2022 w łącznej kwocie 103 081 375,37 zł oraz wykonanie wydatków w łącznej kwocie 108 347 725,92 zł stanowi deficyt budżetu w kwocie 5 266 350,55 zł. Realizacja przychodów w kwocie 8 101 117,51 zł oraz rozchodów w kwocie 2 716 818 zł wynosi 5 384 299,51 zł po sfinansowaniu deficytu pozostają niewykorzystane środki w kwocie 117 948,96 zł.

4.4. Zadłużenie Miasta Garwolina

Zadłużenie miasta na koniec 2022 roku wyniosło ogółem 26 730 034,00 zł i wynika z tytułu zaciągniętych przez miasto kredytów i pożyczek.

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w stosunku do dochodów na koniec 2022 r. wyniósł 6,17 %. Wieloletnia prognoza finansowa miasta Garwolin na lata 2022-2035 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 tej ustawy.

Procentowy wskaźnik spłaty zobowiązań w stosunku do planowanych dochodów oraz dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań dla Miasta Garwolina stan na 31 grudnia 2022 roku obrazuje poniższa tabela i wykres.

Rok	Wskaźnik spłaty zobowiązań	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań
2022	6,17	7,97
2023	4,89	7,57
2024	4,20	8,54
2025	4,20	8,79
2026	4,03	8,04
2027	3,74	8,08
2028	3,78	8,67
2029	3,64	8,04
2030	3,55	8,72
2031	2,92	8,10
2032	0,39	7,64
2033	0,36	7,34
2034	0,34	7,06
2035	0,19	6,80

Zestawienie zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych obligacji składających się na wysokość zadłużenia Miasta Garwolina stan na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Lp.	Nazwa instytucji	Nazwa przedsięwzięcia	Wysokość kredytu, pożyczki w PLN	Rok udzielenia	Wysokość zadłużenia na 31.12.2022 r.	Rok spłaty zobowiązania
Kredyty						
1.	Bank Spółdzielczy w Garwolinie	Budowa krytej pływalni typu wielozadaniowego	13 825 000	2011	6 912 500	2031
2.	Bank Spółdzielczy w Garwolinie	Realizacja zadań inwestycyjnych, spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań, w tym:	4 361 089	2015	2 613 600	2030
		Modernizacja dróg i chodników	1 750 000			
		Przebudowa budynku (budynek socjalny)	580 000			
		Modernizacja przedszkola Nr 2	78 500			
		Modernizacja oświetlenia	50 000			
		Budowa zbiornika retencyjnego	200 000			
		Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań	1 702 589			
3.	Bank Spółdzielczy w Garwolinie	Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań	1 747 947	2016	1 123 632	2030
4.	Vistula Bank Spółdzielczy w Wyszogrodzie	Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań	1 838 498	2021	1 832 600	2031
5.	Vistula Bank Spółdzielczy w Wyszogrodzie	Realizacja zadań inwestycyjnych, spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań, w tym:	4 232 520	2020	4 232 520	2035
		Modernizacja dróg i chodników	2 266 120			
		Modernizacja oświetlenia	62 004			
		Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań	1 904 396			
Razem			22 418 609		16 714 852	
Pożyczki						
1.	WFOŚ i GW B G K	Budowa zbiornika retencyjnego	1 191 761	2016	600 000	2026
2.	WFOŚ i GW B G K	Budowa zbiornika retencyjnego	2 705 319	2017	1 632 000	2027
Razem			3 897 080		2 232 000	
Obligacje						
1.	PKO Bank Polski S.A.	Budowa hali sportowej przy zespole szkół nr 5 oraz dróg i chodników	3 750 000	2016	3 350 000	2028
2.	PKO Bank Polski S.A.	Budowa hali sportowej przy zespole szkół nr 5 oraz dróg i chodników	3 750 000	2016	3 750 000	2028
3.	PKO Bank Polski S.A.	Budowa dróg oraz spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań	3 400 000	2019	3 400 000	2031
Razem			10 900 000		10 500 000	
Ogółem			37 215 689		29 446 852	

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wystąpiły zobowiązania niewymagalne w kwocie 3 804 243,34 zł, zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Są to zobowiązania z tytułu pochodnych od wynagrodzeń, z tytułu zakupu materiałów oraz z tytułu zakupu dostaw i usług.

Należności budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wyniosły ogółem 11 310 943,59 zł. Są to środki finansowe należne miastu z tytułu dzierżawy, opłat za zarząd, użytkowanie i wieczyste użytkowanie gruntów, mandatów i kar pieniężnych, podatków od osób prawnych i osób fizycznych oraz innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej, świadczeń socjalnych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego. W stosunku do podatników i osób zalegających z płatnościami podjęto działania windykacyjne.

4.5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

Projekty Miasta Garwolina finansowane i współfinansowane ze źródeł zewnętrznych realizowane lub rozpoczęte w 2022 roku:

- Modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych w Centrum Sportu i Kultury w ramach Instrumentu Wsparcia Zadań Ważnych dla Równomiernego Rozwoju Województwa Mazowieckiego – dotacja z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 4 250 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 2 550 000 zł, wkład własny 1 700 000 zł;
- Modernizacja dróg na terenie miasta w ramach pierwszego naboru Fundusz Inwestycji Strategicznych Polski Ład - dotacje z Banku Gospodarstwa Krajowego. Ogólna wartość projektu 7 773 541,01 zł, kwota zewnętrznego finansowania 7 090 000 zł, wkład własny 683 541,01 zł;
- Przebudowa istniejącego boiska rekreacyjnego do piłki nożnej o powierzchni naturalnej na nawierzchnię syntetyczną – sztuczna trawa w ramach Instrumentu Wsparcia Zadań Ważnych dla Równomiernego Rozwoju Województwa Mazowieckiego – dotacja z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 2 700 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 1 450 000 zł, wkład własny 1 250 000 zł;
- Mazowieckie Strażnice OSP 2022 - Modernizacja strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej
- w Garwolinie – Leszczynach. Ogólna wartość projektu 21 700 zł, kwota zewnętrznego finansowania 21 700 zł;
- Zakup sprzętu specjalistycznego dla jednostek OSP Garwolin, Leszczyny i Zawady. Ogólna wartość projektu 40298 zł, kwota zewn. finansowania 20000 zł, wkład własny 20298 zł;
- Mazowsze dla działkowców 2022 - Modernizacja sieci energetycznej na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego RELAX. Ogólna wartość projektu 36 042,57 zł, kwota zewnętrznego finansowania 14 399,99 zł (UMWM), wkład Ogrodu 7 242,58 zł, zaś wkład własny 14 400 zł;
- Mazowsze dla działkowców 2022 - Wykonanie oświetlenia na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego Zefirek. Ogólna wartość projektu 35 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 14 000 zł (UMWM), wkład Ogrodu 7 000 zł, zaś wkład własny 14 000 zł;
- Mazowsze dla działkowców 2022 – Poprawa bezpieczeństwa na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego Wiaterek. Ogólna wartość projektu 49 350 zł, kwota zewnętrznego finansowania 19 740 zł (UMWM), wkład Ogrodu 9 870 zł, zaś wkład własny 19 740 zł;
- Mazowsze dla czystego powietrza 2022 – Poprawa jakości życia i mieszkańców Garwolina poprzez realizację programu ochrony powietrza w województwie mazowieckim - czyszczenie ulic na mokro na terenie miasta. Ogólna wartość projektu 70 804,76 zł, kwota zewnętrznego finansowania 35 402,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 35 402,76 zł;
- Mazowsze dla czystego powietrza 2022 – Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w zakresie ochrony powietrza poprzez realizację kampanii edukacyjno-informacyjnej pt. Dbamy o czyste powietrze w Garwolinie. Ogólna wartość projektu 40 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 20 000 zł (UMWM), zaś wkład własny 20 000 zł;
- Mazowsze dla Klimatu 2022 - Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Garwolina. Ogólna wartość projektu 146 367,95 zł, kwota zewnętrznego finansowania 73 183,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 73 184,95 zł;

- Program Korpus Wsparcia Seniorów 2022. Ogólna wartość projektu 22 996,08 zł, kwota zewnętrznego finansowania 22 996,08 zł (MUW);
- Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zagospodarowanie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturowej w mieście Garwolin – Modernizacja placu zabaw przy ul. Jagodzińskiej. Ogólna wartość projektu 283 211,18 zł, kwota zewnętrznego finansowania 180 207,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 103 004,18 zł;
- Promocja obszaru Lokalnej Grupy Działania- Forum Powiatu Garwolińskiego poprzez publikację „Łączy nas Garwolin. 600 lat Miasta”. Ogólna wartość projektu 50 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 31 815 zł (UMWM), zaś wkład własny 18 185 zł;
- Rozwój infrastruktury sportowej na terenie Miasta – II nabór Polski Ład. Ogólna wartość projektu 6 252 896,88 zł, kwota zewnętrznego finansowania 2 880 000,00 zł (BGK), zaś wkład własny 3 372 896,88 zł;
- Projekt „Pod biało - czerwoną” - Zakup masztu i flagi wraz z ich instalacją w msc. Garwolin Ogólna wartość projektu 3 997,50 zł, kwota zewnętrznego finansowania 3 997,50 zł (MUW);
- Mazowsze dla seniorów - Wzrost aktywizacji społecznej seniorów na Mazowszu i wsparcie działań Miejskiej Rady Seniorów w Garwolinie poprzez organizację i realizację zadania pn. Seniorzy dla Seniorów. Ogólna wartość projektu 25 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 20 000 zł (UMWM), zaś wkład własny 5 000 zł;
- Program Czuwamy Pamiętamy – Nigdy więcej wojny. Szacunek. Pamięć. Edukacja. Ogólna wartość projektu 14 800 zł, kwota zewnętrznego finansowania 10 000 zł (Fundacja Orlen), zaś wkład własny 4 800 zł;
- Wandzie co czyniła dobrze - Program Wieloletni Niepodległa - wniosek dla Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Garwolinie. Ogólna wartość projektu 38 600 zł, kwota zewn. finansowania 30 000 zł (Biuro Programu Niepodległa), zaś wkład własny 8 600 zł;
- Mazowsze dla młodzieży – Wzrost aktywizacji społecznej młodzieży na Mazowszu i wsparcie działań Młodzieżowej Rady Miasta w Garwolinie poprzez organizację i realizację zadania pn. „Młodzi dla Garwolina. Garwolin dla Młodych”. Ogólna wartość projektu 20 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 18 000 zł (UMWM), zaś wkład własny 2 000 zł;
- Konkurs Nagroda Marszałka dla Teatru Rękawiczka – kwota zewn. finansowania 10 000 zł (UMWM);
- Modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Garwolina. Ogólna wartość projektu 111 870,47 zł, kwota zewnętrznego finansowania 100 000,00 zł (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), zaś wkład własny 11 870, 47 zł;
- Poznaj Polskę – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej - Wycieczki uczniów do Łodzi, Białowieży, Biskupina i Gniezna, Żelazowej Woli, Lublina, w Góry Świętokrzyskie, do Kazimierza Dolnego – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektów 75 775 zł, kwota zewnętrznego finansowania 49 900 zł (MEiN), kwota zewnętrznego finansowania 25 875 zł (uczestnicy wycieczki);
- Poznaj Polskę – Szkoła Podstawowa nr 2 im. 1 Pułku Strzelców Konnych- Wycieczki uczniów do Kazimierza Dolnego, Dębina, Łodzi, Lublina – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektów 21 475 zł, kwota zewnętrznego finansowania 14 604 zł (MEiN), kwota zewnętrznego finansowania 6 871 zł (uczestnicy wycieczki);
- Poznaj Polskę – Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka- Wycieczki do Warszawy i Lublina – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektów 20 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 14 336 zł (MEiN), kwota zewnętrznego finansowania 5 664 zł (uczestnicy wycieczki);
- Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” im Władysława Stasiaka na lata 2022-2024 – Garwolińska Strefa Bezpieczeństwa. Ogólna wartość projektu 76 600 zł, kwota zewnętrznego finansowania 60 600 zł (MUW), zaś wkład własny 16 000 zł;

- Polskie Tradycje Świąteczne czyli Zimowe Gody bez barier - Mazowsze – wniosek Stowarzyszenia Sympatyków Klubu Seniora. Ogólna wartość projektu 10 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 10 000 zł;
- Dofinansowanie do nauki i zajęć na basenie uczniów szkół podstawowych z klas I – III Publicznych Szkół Podstawowych w Garwolinie w ramach programu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać 2022” – dotacja z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. Ogólna wartość projektu dla 365 uczniów garwolińskich szkół 134 644 zł, kwota zewnętrznego finansowania 104 933 zł, (LGD) zaś wkład własny 29 711 zł;
- Modernizacja dróg w rejonie gruntów rolnych w rejonie ul. Mickiewicza – II etap w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych i Leśnych. Ogólna wartość projektu 422 921,92 zł, kwota zewnętrznego finansowania 211 460,96 zł (UMWM), zaś wkład własny 211 460, 96 zł;
- Poprawa stanu infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej służącej lokalnej społeczności mieście Garwolin – Skatepark mająca na celu poprawę jakości życia mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy Działania – Forum Powiatu Garwolińskiego oraz rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej i kulturowej współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – dotacje z „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ogólna wartość projektu 750 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 190 889 zł, wkład własny 334 111 zł;
- Porozumienie z AVON - Poprawa stanu infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej służącej lokalnej społeczności - Skatepark - kwota zewnętrznego finansowania 200 000 zł;
- Porozumienie z firmą Meliorant - Poprawa stanu infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej służącej lokalnej społeczności - Skatepark - kwota zewnętrznego finansowania 25 000 zł;
- Wsparcie finansowe na rozwój cyfrowy instytucji samorządowych oraz zwiększenie cyberbezpieczeństwa w ramach konkursu grantowego „Cyfrowa Gmina” – dotacje z Centrum Projektów Polska Cyfrowa. Ogólna wartość projektu 100 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 100 000 zł;
- Rewitalizacja Skweru Solidarności w Garwolinie w ramach Funduszu Inwestycji Lokalnych – dotacje z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Ogólna wartość projektu 2 580 680,22 zł, kwota zewnętrznego finansowania 1 600 000,00 zł, wkład własny 980 680,22 zł;
- Budowa sezonowego lodowiska w Garwolinie w ramach instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego – dotacja z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 7 962 776,84 zł, kwota zewnętrznego finansowania 3 900 000,00 zł, wkład własny 4 062 776,84 zł;
- Wsparcie finansowe w organizacji Dni Miasta Garwolina i Dni Powiatu Garwolińskiego” – dotacje z Samorządu Województwa Mazowieckiego, kwota dofinansowania 60 000 zł;
- „Przebudowa ul. Zacisze w Garwolinie” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - – dotacje z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Ogólna wartość projektu 789 017,99 zł, kwota zewnętrznego finansowania 346 180,66 zł, wkład własny 442 837,33zł;
- Dotacja na działanie punktu konsultacyjno-informacyjnego programu Czyste Powietrze na podstawie porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz późniejszych aneksów w kwocie 20 832,78 zł;
- Wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia dla Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka w Garwolinie w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektu 231 300 zł, kwota zewnętrznego finansowania 231 300 zł;

- Wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia dla Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 im. 1 Pułku Strzelców Konnych w Garwolinie w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektu 269 100 zł, kwota zewnętrznego finansowania 269 100,00 zł;
- Wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia dla Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Marii Konopnickiej w Garwolinie w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” – dotacje z Ministerstwa Edukacji i Nauki. Ogólna wartość projektu 139 800,00 zł, kwota zewnętrznego finansowania 139 800,00 zł;
- Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych w rej. ul. Źródlanej w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dotacje z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 387 019,52 zł, kwota zewnętrznego finansowania 100 000,00 zł, wkład własny 287 019,52 zł;
- Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych w rej. ul. Mickiewicza Etap I w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dotacje z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 461 254,72 zł, kwota zewnętrznego finansowania 214 000,00 zł, wkład własny 247 254,72 zł;
- Projekt pn. „E-deklaracje dla Miasta Garwolina” w ramach Osi Priorytetowej II „Wzrost e-potencjału Mazowsza”, Działania 2.1 „E-usługi”, Poddziałania 2.1.1 „E-usługi dla Mazowsza” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Ogólna wartość projektu 1 514 417,35 zł, kwota zewnętrznego finansowania 1 180 920,64 zł, wkład własny 333 496,71 zł;
- Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenie Miasta Garwolina” w ramach Instrumentu Wsparcia Zadań Ważnych Dla Równomiernego Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Ogólna wartość projektu 7 000 000 zł, kwota zewnętrznego finansowania 4 000 000 zł, zaś wkład własny 3 000 000 zł.

Łączna kwota pozyskanych i rozliczonych w 2022 roku środków zewnętrznych wyniosła 23 659 327,61 zł.

5. Edukacja

5.1. Szkoły podstawowe

W Garwolinie obowiązek szkolny realizowany jest w publicznych szkołach podstawowych oraz w placówkach niepublicznych. Obowiązująca na terenie miasta Garwolina sieć szkolna została określona

Uchwałą Nr XI/68/2019 z dnia 25 czerwca 2019 roku Rada Miasta Garwolina ustaliła obowiązujący od 1 września 2019 roku plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Garwolin oraz określiła granice obwodów publicznych szkół podstawowych.

Na terenie miasta Garwolina funkcjonują trzy publiczne szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Miasto Garwolin: Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Konopnickiej przy Al. Żwirki i Wigury 16, Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. 1 Pułku Strzelców Konnych przy Al. Legionów 21 oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Janusza Korczaka przy ul. J. Korczaka 10.

W 2022 roku na terenie miasta funkcjonowały także dwie niepubliczne szkoły podstawowe prowadzone przez osoby prawne lub fizyczne inne niż jednostki samorządu terytorialnego. Jedną z nich to Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przynależnymi do Pracy prowadzona przez Stowarzyszenie Polski Ruch Społeczno-Humanitarny, w której uczyło się 9 uczniów, drugą zaś to Niepubliczną Szkołę Podstawową w Garwolinie, prowadzoną przez panią Magdalenę Miturę, w której uczyło się 124 uczniów.

W dniu 1 września 2022 r. w publicznych szkołach podstawowych naukę podjęło 2148 uczniów w 95 oddziałach.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba sal	Liczba oddziałów/ liczbę sal	Liczba uczniów/ liczbę oddziałów
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1	488	22	26	0,84	22,18
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2	908	40	28	1,42	22,70
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5	752	33	28	1,18	22,79
Ogółem		2148	95	82	1,15	22,61

Najliczebniejsze oddziały znajdują się w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5, gdzie średnio przypada 22,79 uczniów na oddział, zaś najmniej liczebne tj. 22,18 uczniów na oddział w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1. W 2022 roku najwyższy poziom zmianowości, wynoszący 1,42 odnotowano w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2, w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 wynosił on 1,18, natomiast najniższa zmianowość występowała w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 i wynosiła 0,84.

Warto wspomnieć, że w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 i w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 funkcjonowały także dwa oddziały przedszkolne, do których uczęszczało 27 wychowanków (w SP nr 1-19 dzieci, zaś w SP nr 5 – 8 dzieci).

W ramach pomocy uczniom niepełnosprawnym zamieszkującym na terenie Garwolina, ale realizującym naukę poza miejscem zamieszkania, samorząd miasta (zgodnie art. 39 ust.4 ustawy Prawo oświatowe) zobowiązany był zapewnić bezpłatny przejazd do szkoły lub Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. W 2022 roku Miasto Garwolin zapewniło bezpłatny dowóz dla 20 uczniów. Dowożenie uczniów niepełnosprawnych realizowane było w formie transportu własnego rodziców, transportu organizowanego przez Ośrodek (szkołę) lub transportu zorganizowanego przez Urząd Miasta. Koszty poniesione na dowożenie uczniów niepełnosprawnych do szkół i ośrodków w 2022 roku wyniosły ponad 150 tys. zł. Z kolei w ramach wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych, miasto (na podstawie art. 90g ustawy o systemie oświaty) wspiera uczniów w prowadzonych szkołach poprzez fundowanie stypendiów za wyniki w nauce i sporcie. W 2022 roku wysokość stypendium wynosiła 248 zł. Każda szkoła ma prawo przyznać w jednym semestrze 8 stypendiów sportowych i 8 stypendiów za wyniki w nauce. Ten rodzaj stypendiów finansowany jest w całości z budżetu Miasta.

W celu zmniejszenia różnic edukacyjnych i umożliwiania pokonywania barier dostępu do edukacji wynikającej z trudnej sytuacji materialnej, w oparciu o uchwałę Rady Miasta w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Garwolina w 2022 roku przyznano stypendia szkolne o charakterze socjalnym.

Okres roku szkolnego	Dane dotyczące stypendiów szkolnych
styczeń – czerwiec 2022 (rok szkolny 2021/2022)	37 stypendiów szkolnych przyznane na kwotę 32 100 zł
wrzesień – grudzień 2022 (rok szkolny 2022/2023)	42 stypendia szkolne przyznane na kwotę 24 600 zł
Razem	79 stypendiów szkolnych / 56 700 zł

W 2022 roku zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 roku, poz. 583 z późn. zm.) o stypendia i zasiłki szkolne ubiegać się mogli uczniowie z Ukrainy, którzy po wybuchu wojny zamieszkali na terenie Garwolina. W okresie roku szkolnego 2021/2022 od kwietnia do czerwca 2022

roku z wnioskiem o przyznanie stypendium szkolnego wystąpili opiekunowie dla 8 uczniów z Ukrainy, natomiast w okresie od września do grudnia roku szkolnego 2022/2023 złożono 3 takie wnioski.

W celu zapewnienia bieżącego funkcjonowania szkół zatrudnieni są zarówno nauczyciele jak i pracownicy administracji i obsługi. Stan zatrudnienia w poszczególnych szkołach podstawowych przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba nauczycieli w etatach	Liczba pracowników administracji i obsługi
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1	56,99	17
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2	82,67	21,5
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5	72,52	20,5
Razem	212,18	59

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

W strukturze zatrudnienia w szkołach przeważają nauczyciele i stanowią 78,2% ogółu zatrudnionych., zaś pracownicy administracji i obsługi stanowią 21,8% ogółu zatrudnionych.

Liczbę nauczycieli pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, w przeliczeniu na pełne etaty, w poszczególnych stopniach awansu zawodowego, zatrudnionych w 2022 roku w publicznych szkołach podstawowych przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
	ogółem	początkujący	mianowany	dyplomowany
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1	56,99	5,65	12,22	39,12
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2	82,67	10,50	21,78	50,39
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5	72,52	23,61	11,00	37,91
Razem	212,18	39,76	45,00	127,42

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku

Kadra zatrudniona w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Garwolin, posiada wysokie kwalifikacje. Większość to nauczyciele dyplomowani i mianowani, którzy stanowią 81,00% ogółu zatrudnionych nauczycieli.

5.2. Przedszkola

Prawo oświatowe stanowi, że dzieci sześciolatnie i pięcioletnie mają obowiązek wychowania przedszkolnego, zaś dzieci czteroletnie i trzyletnie mają prawo do wychowania przedszkolnego. Samorząd gminny ma obowiązek zapewnić miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom chętnym do realizacji edukacji przedszkolnej. Wychowanie przedszkolne w 2022 roku realizowane było w przedszkolach publicznych, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych oraz w placówkach niepublicznych. Przedszkola publiczne w Garwolinie prowadzone są przez samorząd terytorialny oraz przez osobę fizyczną.

Miasto Garwolin jest organem prowadzącym dla czterech publicznych przedszkoli: Przedszkola Nr 1 „Bajka”, Przedszkola Nr 2 „Akademia Pana Kleksa”, Przedszkola Nr 6 „Mały Europejczyk”, Przedszkola Nr 8 „Plastus” i dwóch oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (SP nr 1 i nr 5). Od 1 września 2021 roku funkcjonuje także publiczne przedszkole prowadzone przez osobę fizyczną. Jest to Publiczne Przedszkole „Akademia Sztuki Dziecięcej”, którego organem prowadzącym jest pani Ewa Broda-Cmiel.

W publicznych przedszkolach wychowaniem przedszkolnym objętych zostało 891 dzieci. Liczbę oddziałów i liczbę dzieci w poszczególnych przedszkolach obrazuje poniższa tabela.

Przedszkole	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Publiczne Przedszkole Nr 1 „Bajka”	6	152
Publiczne Przedszkole Nr 2 „Akademia Pana Kleksa”	8	204
Publiczne Przedszkole Nr 6 „Mały Europejczyk”	13	305
Publiczne Przedszkole Nr 8 „Plastuś”	6	137
Publiczne Przedszkole ”Akademia Sztuki Dziecięcej”	4	93
Ogółem	37	891

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

Jak wspomniano wyżej w części poświęconej szkołom podstawowym w 2022 roku do oddziałów przedszkolnych przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 oraz przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 publicznych szkół podstawowych uczęszczało 27 dzieci, Zatem w sumie w przedszkolach publicznych i oddziałach przedszkolnych zorganizowanych przy szkołach podstawowych w 2022 roku opieką objęto łącznie 918 dzieci.

Na terenie miasta w 2022 roku funkcjonowały także trzy przedszkola niepubliczne, w których wychowaniem przedszkolnym objętych zostało 102 dzieci. Wykaz przedszkoli i liczbę dzieci w poszczególnych przedszkolach obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Nazwa przedszkola	Organ prowadzący	Liczba dzieci
1.	Niepubliczne Przedszkole „Juniorek”	Magda Maciejowska-Pecio,	42
2.	Niepubliczne Przedszkole „Zielona Łączka”	Grzegorz Kołodziejczyk	55
3.	Niepubliczne Przedszkole „Bajkolandia”	Aneta Jurkowska	5
Razem			102

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

W 2022 roku w garwolińskich przedszkolach publicznych i niepublicznych wychowaniem przedszkolnym objętych zostało 993 dzieci oraz 27 dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

W celu zapewnienia bieżącego funkcjonowania publicznych przedszkoli zatrudnieni są zarówno nauczyciele jak też pracownicy administracji i obsługi. Stan zatrudnienia w poszczególnych przedszkolach ilustruje poniższa tabela.

wyszczególnienie	Liczba nauczycieli w etatach	Liczba pracowników administracji i obsługi w etatach
Publiczne Przedszkole Nr 1	14,04	13,75
Publiczne Przedszkole Nr 2	30,06	25,00

Publiczne Przedszkole Nr 6	30,26	32,00
Publiczne Przedszkole Nr 8	16,12	13,75
Razem	90,48	84,50

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

W publicznych przedszkolach w strukturze zatrudnienia 51,7% ogółu pracowników stanowią nauczyciele, zaś pracownicy administracji i obsługi stanowią 48,3% ogółu zatrudnionych.

Zatrudnieni w publicznych przedszkolach nauczyciele posiadają zróżnicowane stopnie awansu zawodowego. Kadra posiada wysokie kwalifikacje. W większości są to nauczyciele dyplomowani i mianowani, którzy stanowią 67,00 % ogółu zatrudnionych nauczycieli w przedszkolach.

Wyszczególnienie	Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
	ogółem	początkujący	mianowany	dyplomowany
Publiczne Przedszkole Nr 1	14,04	6	3,04	5
Publiczne Przedszkole Nr 2	30,06	8,84	7	14,22
Publiczne Przedszkole Nr 6	30,26	12	7	11,26
Publiczne Przedszkole Nr 8	16,12	3	3,59	9,53
Razem	90,48	29,84	20,63	40,01

Źródło: Sprawozdanie SIO wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

5.3. Żłobki

Na terenie miasta w 2022 r. działa kilka żłobków zapewniających opiekę nad ponad setką dzieci w wieku do trzech lat. Jednym z nich jest Publiczny Żłobek „Garwolińska Kraina Malucha” - jednostka organizacyjna miasta Garwolina. Żłobek rozpoczął swoją działalność 15 grudnia 2021 roku dzięki wsparciu ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz z budżetu państwa w ramach programu Maluch +. Dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu przez dwa lata od rozpoczęcia działalności żłobka, rodzice 24 dzieci objętych opieką w żłobku zwolnieni są z opłat dotyczących pobytu. Ponoszą jedynie koszty całonocnego wyżywienia dziecka.

Wykaz żłobków funkcjonujących na terenie Garwolina, prowadzony przez burmistrza w formie rejestru na podstawie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Liczba dzieci na 01.01.2022 r.	Liczba dzieci na 31.12. 2022 r.
1	Niepubliczny Żłobek „ TĘCZOWA KRAINA” – Klaudyna Frelik ul. Korczaka 46 LU 12	32	29	32

2	Niepubliczny Żłobek „Wesołe Słoneczko” – Anna Błażejczyk ul. Korczaka 27	23	20	19
3	Niepubliczny Żłobek „Wesołe Słoneczko” Anna Błażejczyk Oddział I ul. Korczaka 35/7LU	15	15	Wykreślony z dniem 1 września 2022 roku
4	Niepubliczny Żłobek „AKUKU” – Monika Widelska ul. Korczaka 46 /4 LU	25	18	15
5	Żłobek „Zegar Słoneczny” ul. Adama Mickiewicza 10LU 3	32	27	28
6	Niepubliczny Żłobek „AKUKU II” – Monika Widelska ul. Lubelska 2B/3 i 4	25	17	10
7	Publiczny Żłobek „Garwolińska Kraina Malucha” Al. Żwirki i Wigury 16	24	24	24
Razem		176	150	128

5.4. Szkolnictwo średnie, specjalne i wyższe.

Na terenie miasta Garwolina również funkcjonują szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Garwoliński. Wykaz szkół i liczbę uczniów przedstawia poniższa tabela.

Tabela Liczba uczniów w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Nazwa jednostki	Liczba uczniów
1	I Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	813
2	Zespół Szkół nr 1 im. Bohaterów Westerplatte	1275
3	Zespół Szkół nr 2 im. Tadeusza Kościuszki	1056
4	Zespół Szkół Specjalnych Nr 1	30
Razem		3174

Źródło: Dane z Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Garwolińskiego

Na terenie Garwolina działa także Zespół Szkół Specjalnych Nr 2 w Garwolinie, którego organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Mazowieckiego. Szkoła mieści się w budynkach oddziałów Mazowieckiego Szpitala w Garwolinie przy Alei Legionów 11. W Zespole tym funkcjonuje przedszkole specjalne, Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2 oraz Liceum Ogólnokształcące Specjalne.

W Garwolinie funkcjonuje również (posiadająca od 2007 r. uprawnienia szkoły publicznej) Szkoła Muzyczna I stopnia. Jej celem działalności jest profesjonalne kształcenie muzyczne dzieci i młodzieży poprzez realizację autorskich programów nauczania opracowane na bazie programów zalecanych przez Ministerstwo Kultury. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad działalnością Szkoły sprawuje Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie zaś nadzór pedagogiczny – Minister Kultury. Ponadto funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Muzyczna II stopnia nie prowadząca zajęć ogólnokształcących a jedynie edukację w sześcioletnim cyku kształcenia o specjalności instrumentalistyka.

Na podstawie decyzji MENiS z dnia 30.07.2002 roku, Społeczna Akademia Nauk w Garwolinie (wówczas Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania) rozpoczęła swoją działalność w październiku 2002 roku na kierunku "Zarządzanie i marketing" jako "Wydział Zamiejscowy w Garwolinie". Uczelnia powstała z inicjatywy władz miasta i powiatu Garwolin, w związku z zapotrzebowaniem mieszkańców i miejscowego rynku pracy. Obecnie filia w Garwolinie oferuje kształcenie na studiach I i II stopnia, jednolitych magisterskich oraz on-line. Realizowany kierunek to Zarządzanie. Od początku działania uczelni w Społecznej Akademii Nauk Filia w Garwolinie na kierunku Zarządzanie studia ukończyło ponad 2 tys. osób.

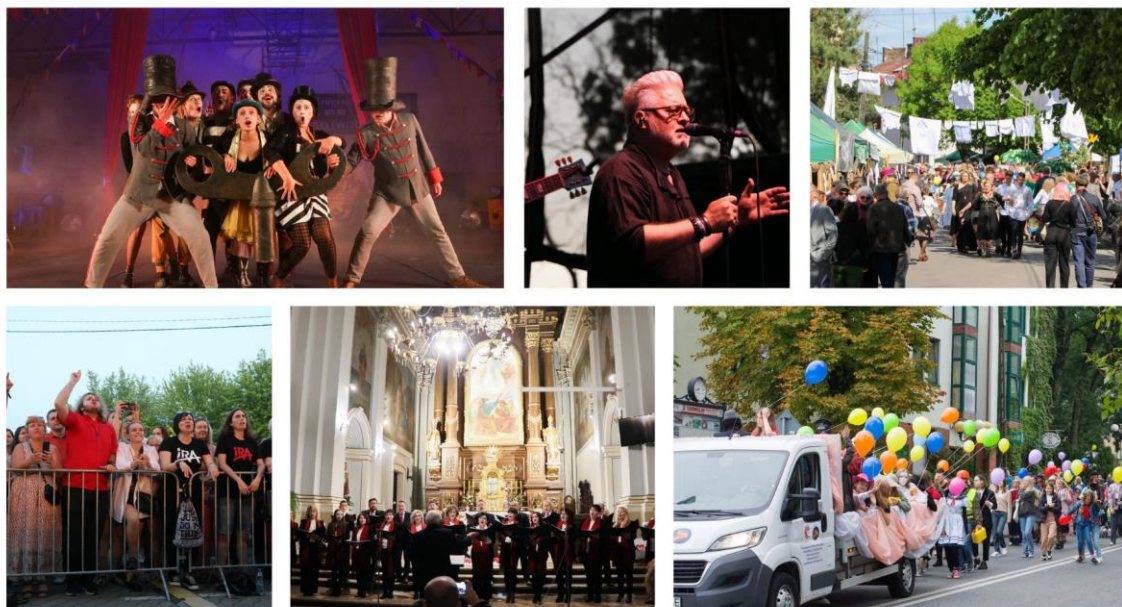
6. Sport i kultura

6.1. Centrum Sportu i Kultury

Zadania miasta w zakresie sportu i kultury realizowane są w głównej mierze przez garwolińskie Centrum Sportu i Kultury, działające jako jednostka organizacyjna miasta, posiadająca osobowość prawną przynależną instytucjom kultury. Centrum Sportu i Kultury w 2022 roku, prowadziło swoją działalność w oparciu o 7 obiektów, które są w stałym zarządzie CSiK – dom kultury, stadion miejski, hala sportowa, Tereny Rekreacyjne „Zarzecze” (amfiteatr), boisko sportowe - Orlik 2012 i boisko sportowe „Stacyjna” oraz Pływalnia Miejska „Garwolanka”. Wykorzystując posiadaną bazę, CSiK realizowało plan pracy określony na rok 2022, składający się ze stałych form pracy oraz imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.

Misja Centrum Sportu i Kultury opiera się na 4 głównych aspektach działalności: edukacji kulturalnej i promowania sportu, tworzenia kultury i kultywowania tradycji, prezentacji oferty artystycznej i promowaniu lokalnych twórców oraz organizacji czasu wolnego mieszkańców i jest realizowana poprzez różnorodne działania: organizację koncertów, spektakli teatralnych, zawodów sportowych, konkursów, warsztatów, projekcji filmowych, festiwali, przeglądów, interdyscyplinarnych wydarzeń plenerowych, obchodów rocznic i świąt państwowych, a także poprzez działalność sekcji zainteresowań dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W CSiK działają sekcje plastyczne: pracownia ceramiki i pracownia plastyki, sekcje muzyczne: ognisko muzyczne i Chór Miasta Garwolina, sekcje teatralne: Teatr Rękawiczka, Teatr O!Mamy oraz zajęcia dla najmłodszych Teatr i Zabawa, Klub Seniora oraz Klub Rummiklub.

Większość wydarzeń jednostka realizuje samodzielnie lub we współpracy z innymi jednostkami miejskimi i organizacjami pozarządowymi. Centrum Sportu i Kultury uczestniczy także jako beneficjent w wielu projektach realizowanych przez inne podmioty oraz jest partnerem merytorycznym i organizacyjnym wielu wydarzeń w mieście i powiecie garwolińskim.

W strukturach Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie działa **Kino Wilga**, które od piątku do wtorku prezentuje bieżący repertuar, a także organizuje specjalnie poranki filmowe dla najmłodszych, realizuje cykl Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Kino w Szpilkach, Kino Konesera. W 2022 roku na ponad 1250 seansach Kino Wilga odwiedziło ponad 59 tys. widzów.

Galeria Kotłownia to miejsce, gdzie każdego roku odbywa się kilkanaście wystaw prezentujących różne formy sztuk plastycznych. Są to wystawy zarówno uznanych autorów – absolwentów uczelni artystycznych i profesorów, a także lokalnych twórców. W 2022 roku Galeria Kotłownia zrealizowała 6 wystaw programowych, 9 wystaw w ramach cyklu „Ściany dla lokalsów”, a także wiele wystaw okolicznościowych realizowanych poza przestrzenią galerii.

Częścią CSiK jest także **Pływalnia Miejska „Garwolanka”**, która oferuje swoim klientom basen (sportowy i rekreacyjny ze zjeżdżalnią i dodatkowymi atrakcjami wodnymi), strefę saun, siłownię, zajęcia fitness i aqua fitness, szkołę pływania, zajęcia nauki pływania dla niemowląt oraz zajęcia dla seniorów. W 2022 roku z basenu skorzystało ponad 114 tys. osób, a ponad 13,5 tys. z siłowni.

W ramach realizowanych projektów w 2022 roku Centrum Sportu i Kultury zorganizowało lub było partnerem w sumie ponad 100 wydarzeń kulturalnych, sportowych i edukacyjnych.

Wśród najważniejszych wydarzeń plenerowych znalazły się Dni Garwolina, Festiwal Kultury i Tradycji Garwolina czy Festiwal Saturator Teatralny. Na liście najważniejszych wydarzeń kulturalnych na pewno znalazły swoje miejsce Dni Muzyki Chóralnej czy Garwoliński Tydzień Seniora.

Działania z zakresu edukacji kulturalnej to przede wszystkim realizacja takich projektów jak „Artystyczne poranki” – cykl spotkań z teatrem dla dzieci i rodziców, Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej – cykl spotkań z filmem dla dzieci od przedszkola do szkół średnich, warsztaty edukacyjne w przedszkolach, bożonarodzeniowe i wielkanocne konkursy plastyczne, festiwal „Melodie wolności”.

W ramach pozyskanych środków zewnętrznych Centrum Sportu i Kultury zrealizowało dwa duże wydarzenia: MamyTo – projekt edukacyjny dla mam dofinansowany w ramach programu „Skrzydła dla

„mam” oraz „Mironowi na urodziny” – cykl wydarzeń w ramach obchodów roku Mirona Białoszewskiego dofinansowany w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Promocja czytelnictwa”.

CSiK było także beneficjentem projektów realizowanych przez warszawskie instytucje kultury. Dzięki projektowi „Operabus” Warszawskiej Opery Kameralnej mieszkańcy mogli obejrzeć najnowsze spektakle operowe i musicalowe w siedzibie opery, a dzięki współpracy z Teatrem Capitol i Teatrem Klasyki Polskiej dwa wyjątkowe spektakle widzowie mogli obejrzeć nieodpłatnie w sali widowiskowej garwolińskiego domu kultury.

Istotną częścią działalności CSiK jest także promowanie sportu. Realizacja tego celu była możliwa dzięki organizowanym wydarzeniom sportowym, a były to między innymi: bieg „Avon Kontra Przemoc – biegnij w Garwolinie”, Triathlon Garwoliński i Duathlon Garwoliński, cykl biegów Grand Prix Ziemi Garwolińskiej, maraton fitness, Nocny Maraton Pływacki.

6.2. Stypendia i nagrody sportowe

Zgodnie z Uchwałą Nr XV/95/2015 Rady Miasta Garwolina z dnia 23 listopada 2015 roku, Burmistrz Miasta Garwolina ma możliwość przyznawania stypendiów i nagród sportowych na wniosek klubu sportowego, stowarzyszenia kultury fizycznej lub organizacji sportowej.

W 2022 roku przyznane zostały trzy stypendia sportowe finansowane z budżetu miasta za osiągnięcia zdobyte w roku 2021. Stypendium sportowe otrzymali:

- ✓ Małgorzata Grzegorzółka – zawodniczka Uczniowskiego Klubu Sportowego „Delfin” – dyscyplina pływanie. Stypendium sportowe otrzymane przez zawodniczkę wypłacono w wysokości 200 zł/miesięcznie przez okres dwunastu miesięcy.
- ✓ Anna Kotlarska – zawodniczka Międzyszkolnego Klubu Sportowego w Garwolinie – dyscyplina badminton. Stypendium sportowe otrzymane przez zawodniczkę wypłacono w wysokości 200 zł/miesięcznie przez okres dwunastu miesięcy.
- ✓ Tomasz Kotlarski – zawodnik Międzyszkolnego Klubu Sportowego w Garwolinie – dyscyplina badminton. Stypendium sportowe otrzymane przez zawodnika wypłacono w wysokości 200 zł/miesięcznie przez okres dwunastu miesięcy.

Na podstawie powyższej uchwały Burmistrz Miasta w 2022 r. przyznała także nagrody sportowe:

- ✓ Jerzemu Rybickiemu – trenerowi Międzyszkolnego Klubu Sportowego w Garwolinie – dyscyplina badminton. Nagroda sportowa w wysokości 800 zł została wypłacona jednorazowo.
- ✓ Drużynie Dream Team – drużynie Międzyszkolnego Gimnastyczno-Tanecznego Uczniowskiego Klubu Sportowego „No Name”. Nagroda sportowa w wysokości 1 000 zł została wypłacona jednorazowo.
- ✓ Drużynie Dream Team Senior – drużynie Międzyszkolnego Gimnastyczno-Tanecznego Uczniowskiego Klubu Sportowego „No Name”. Nagroda sportowa w wysokości 1 000 zł została wypłacona jednorazowo.

6.3. Biblioteka

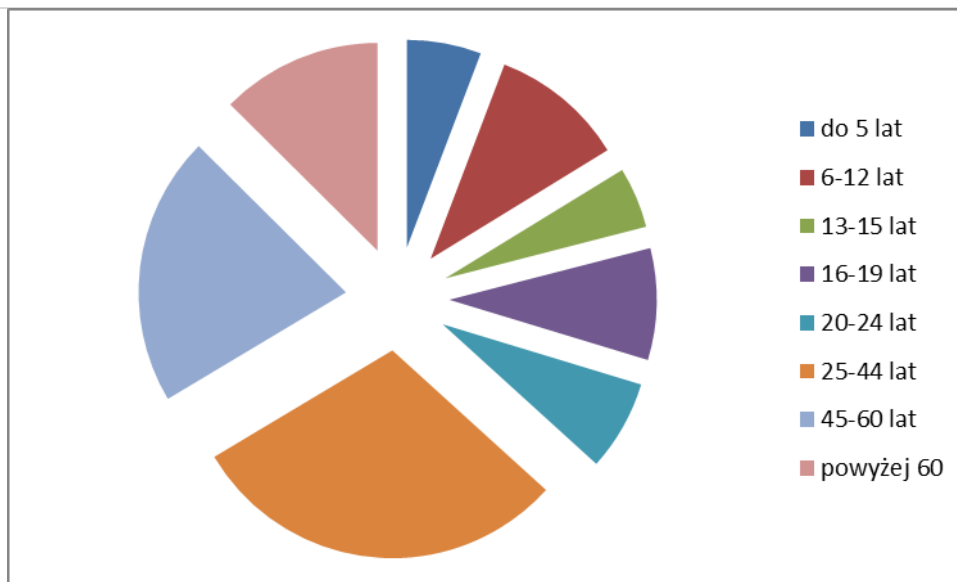
Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Garwolinie to lokalne centrum wiedzy i aktywności kulturalnej dla mieszkańców miasta i powiatu. Ważnym zadaniem, jako instytucji kultury jest rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa lokalnego, świadczenie usług informacyjnych dla mieszkańców miasta Garwolina oraz Powiatu Garwolińskiego, z uwzględnieniem optymalnego wykorzystania zbiorów i nowoczesnych technologii, dostosowanych do wymagań różnych grup użytkowników. Biblioteka przygotowuje małe dzieci do bardzo wczesnych kontaktów z książką, pomaga w rozwijaniu umiejętności samokształcenia uczniów i studentów, chroni zbiory, oraz promuje się, jako nowoczesny ośrodek informacji, edukacji oraz aktywności kulturalnej i lokalnej.

Stan księgozbioru na dzień 31.12.2022 r. wyniósł 56 585 woluminów, 4 723 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych oraz 29 gier planszowych. Ogółem w 2022 r. przybyło 2143 woluminów na sumę 55.668,79 zł., 437 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych na sumę 9.553,55 zł.. Z ewidencji zdjęto 302 woluminy.

W 2022 r. czytelnicy dokonali wypożyczeń 37 835 książek, zbiorów specjalnych i czasopism.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. w bibliotece było zarejestrowanych 3 039 czytelników. Ich strukturę wiekową ilustruje poniższy wykres.

Źródło: Dane z Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Garwolinie

Największą grupę czytelników wypożyczających stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-44 lata, ze średnim i wyższym wykształceniem, pracownicy umysłowi, mieszkańcy miasta.

W 2022 r. największym zainteresowaniem cieszyły się sagi, powieści sensacyjno-kryminalne, literatura faktu, publikacje naukowe. Coraz więcej młodzieży sięga po nowo zakupione mangi.

Przeważającą grupę odbiorców stanowią kobiety, które preferują literaturę obyczajową, religijną, psychologiczną, romanse historyczne, pamiętniki, biografie znanych ludzi. Panowie chętnie czytają literaturę sensacyjną, kryminały, horrory. W związku z trwającą wojną na Ukrainie zwiększyło się zainteresowanie literaturą dotyczącą historii i geopolityki. Niesłabnącą sympatią czytelników cieszy się literatura fantasy. Młodzi ludzie chętnie sięgają również po książki w języku obcym (seria: wydanie ze słownikiem). Maturzyści przygotowując się do egzaminów wykorzystywali dostępne opracowania lektur i epok literackich. Studenci poszukują książek związanych z wybranym kierunkiem studiów, głównie dotyczących: pedagogiki, logistyki, ekonomii, służb mundurowych administracji i zarządzania, technologii żywienia, psychologii, kosmologii i bezpieczeństwa państwa. Specjalną grupę czytelników stanowią ludzie starsi, słabo słyszący i mający problemy z poruszaniem się. Osoby słabo widzące, których mężczy czytanie książek drukowanych czcionką „normalnej” wielkości i którzy często z tego powodu w ogóle przestają czytać, mogą znaleźć w naszym księgozbiorniku książki z serii „Duże litery”, wydawnictwa Prószyński i S-ka.

Łącznie w 2022 r. bibliotekę stacjonarnie odwiedziło 28.577 użytkowników, zaś w sieci on-line – 550.355 użytkowników.

Poza bieżącym wypożyczaniem oraz udostępnianiem na miejscu swoich zasobów Biblioteka w 2022 roku podejmowała wiele działań, wśród których znalazły się m.in.:

Plebiscyt „Książka której nigdy nie pozbędę się ze swojej biblioteczki”.

- Plebiscyt „Książka której nigdy nie pozbędę się ze swojej biblioteczki”.
- Działania na Facebook’u: plebiscyty, rankingi, działania promujące wydarzenia i literaturę z tymi wydarzeniami związaną, działania informacyjne, konkursy, autorów i ich rocznice, historie wydarzeń, działania edukacyjne, filmiki na różne okazje z wierszami poetów z klubu poezji.
- Akcja „Książka jest Kobietą” - z okazji Dnia Kobiet można było wypożyczyć książki o kobietach pisane przez kobiety. Na Panie czekały zapakowane w szary papier książki niespodzianki.

- Akcja „Wielkanocne poszukiwanie książek na święta”,
- Udział w konkursach zewnętrznych np. Film konkursowy promujący serię Wielkie Litery (Wielkie Litery dla Bibliotek) – Czerwony Kapturek i wilk czytają książki pisane dużą czcionką.
- Akcja „Dzień Herbaty – poczytaj przy herbatce” - do wypożyczonej książki czytelnicy dostawali herbatkę jednorazową do zaparzenia w domu,
- Konkurs „Czego nauczyła Cię Twoja mama”,
- Piknik polsko-ukraiński – „Wszystkie dzieci nasze są”,
- „Książka za książkę” podzielił się książkami pod filarami - wszyscy chętni mogli przynieść swoje przeczytane książki i wymienić na coś innego. Podczas akcji, która cieszyła się dużym zainteresowaniem odbyła się również promocja biblioteki.
- „Rowerami z bibliotekarzami” rowerowa wycieczka zrealizowana w ramach projektu "Wakacyjna AktywAkcja" pt. Czytelnicza Inspiracja-Animacja Integracja. W rajdzie udział wzięły dzieci z Polski i Ukrainy.
- Cykl filmików wakacyjnych na fb – o tematyce malowania obrazów,
- Tydzień zakazanych książek – ekspozycja książek, które z jakichś względów, w różnych okresach czasu, w różnych krajach były zakazane,
- Dzień Głośnego Czytania - wizyta w Publicznym Przedszkolu Nr 6 „Mały Europejczyk”,
- Mikołajki - prezencik słodko-święteczny dla czytelników i wypożyczanie książek o tematyce świątecznej,
- Książka na telefon - oferta skierowana do osób starszych, chorych, niepełnosprawnych ruchowo, mieszkańców Garwolina,
- Konkursy: literacki „Boże Narodzenie w tradycji ukraińskiej”, plastyczny „2022 Rokiem Mirona Białoszewskiego”, recytatorski dla dzieci im. Kornela Makuszyńskiego, plastyczny dla uczniów kl I -III na zakładkę do książki w formie skarpetki, plastyczny „ Zakładka - W magicznym świecie Harry’ego Pottera”, graficzny „ Niepodległość – Wyraż to w pixel-ach” , Street Foto – Fotografia uliczna, konkurs na zakładkę do książki przedstawiającą postać z ulubionej książki lub filmu, konkurs „Kartka pocztowa z wakacji dla Biblioteki”, plastyczny „Wiwat 3 maj”, recytatorski "Poezja ziemi garwolińskiej",
- Wieczór poezji - podczas którego poeci zaprezentowali po dwa wiersze ze swojej twórczości,
- Gra miejska- Quest – Miałe Miasto, wieka Historia,
- Spotkania autorskie m.in. z Arturem Barcisiem, Marią Paszyńską, Katarzyną Zdanowicz, Jackiem Pańkiewiczem, Przemysławem Kossakowskim, Tanyą Valko, Stanisławem Żebrowskim, ojcem Bogusławem Dąbrowskim, Sławomirem Koprem, Justyną Bednarek, Elżbietą Wasicyńską, Joanna Rusinek, Krzysztofem Piersą, Jackiem Komudą,
- Warsztaty: dla młodzieży m.in. z Michałem Zawadką, Maciejem Makselonem, warsztaty z tworzenia palm wielkanocnych, kolorowej palmy wielkanocnej, pierwsza pomoc, bezpieczne ferie, warsztaty rękodzieła,
- Koncerty m.in. Katarzyny Zawady, Sergio Betteasa, Elżbiety Dębskiej,
- Biblioteka dla Ukrainy - zajęcia dla dzieci z Ukrainy,
- Zajęcia czytelnicze w przedszkolach miejskich „Mała Książka Wielki Człowiek”,
- „Kącik Malucha – Biblioteka dla najmłodszych”, prowadzenie miejsca zapewniającego opiekę i umożliwiającego wszechstronny rozwój zainteresowań i zdolności dzieci,
- Kluby: Garwoliński Klub Książki, Biblioteczny Klub Filmowy, Klub Rękodzielników, Klub Miłośników Poezji,
- Lekcje biblioteczne dla szkół,
- Wakacje w Bibliotece - wakacje dla dzieci polsko - ukraińskich sfinansowane zostały przez Fundację Polski Fundusz Rozwoju; Od 14 do 30 lipca mali czytelnicy wzięli udział w zajęciach czytelniczych, plastycznych, kulinarnych i sportowych,

- Wł@cz Seniora - kurs komputerowy dla dorosłych,
- Projekcje filmowe dla dzieci i młodzieży.
- Mikołajki w Bibliotece dla dzieci,
- Plantcrossing i Bookcrossing,
- Narodowe Czytanie - we wrześniu 2022r. odbyła się jedenasta edycja, w której udział wziął Klub Seniora, który przygotował i przeczytał „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza,
- III Garwolińska Noc Muzeów bez Muzeum, podczas której można było obejrzeć m.in. zdjęcia Garwolina z lat wojennych, zdjęcia z pochodów pierwszomajowych, wycinki prasowe, kroniki, starodruki oraz wiele innych cennych pamiątek ze zbiorów regionalnych,
- Wycieczki do Biblioteki - nauczyciele i opiekunowie łączą wycieczkę do biblioteki z pobytem na seansie filmowym lub teatralnym. Uczniowie dzięki takiemu działaniu poznają strukturę biblioteki i jej działalność.

W ramach Czytelni Biblioteka prowadzi Dział Zbiorów Regionalnych, w którym gromadzone są różnego rodzaju publikacje tematycznie związane z Garwolinem, Powiatem Garwolińskim, miejscowościami naszego powiatu oraz Mazowszem i Podlasiem. W swoich zbiorach Biblioteka posiada wydawnictwa zwarte, broszury, czasopisma lokalne i regionalne, fotografie, rękopisy, maszynopisy, dokumenty życia społecznego, wycinki prasowe. Wycinki prasowe gromadzone są w kartotekach tematycznych od końca lat 50. ubiegłego wieku.

W 2022 r. Biblioteka prowadziła współpracę ze szkołami, bibliotekami szkolnymi oraz redakcjami lokalnych mediów. Pracownicy Biblioteki pomagali czytelnikom w wyszukiwaniu materiałów do prac naukowych, szkolnych itp. w zbiorach regionalnych czytelni. Stale prowadzona była współpraca z Wydziałem Promocji Urzędu Miasta Garwolina i Starostwem Powiatowym, a także ze szkołami i lokalnymi mediami.

Ważnym zadaniem realizowanym przez Bibliotekę jest popularyzacja czytelnictwa wśród najmłodszych. Zadanie to powierzono komórce Biblioteki- Oddziałowi dla dzieci i młodzieży. Oddział posiada książki dla maluchów oraz całkiem spory zbiór literatury pięknej dla każdego przedziału wiekowego. Gromadzi wydawnictwa popularnonaukowe przeznaczone dla młodego odbiorcy. Posiada bardzo bogaty wybór lektur szkolnych. Księgozbiór został wzbogacony o książki mówione (audiobook). Na miejscu udostępniane są czasopisma dla dzieci i młodzieży oraz gry planszowe.

Biblioteka prowadzi także Mediatekę - jedyną w powiecie garwolińskim bibliotekę multimedialną. W zbiorach można znaleźć filmy (DVD i Blu-ray), płyty muzyczne, audiobooki, programy edukacyjne oraz uzyskać dostęp do elektronicznych baz ebooków: Biblio ebookpoint. Mediateka oferuje bezpłatny dostęp do Internetu na stanowiskach komputerowych oraz bezprzewodowo na laptopach, tabletach i własnych urządzeniach mobilnych. Użytkownicy Mediateki mogą odtwarzać na miejscu audiobooki i zbiory audiowizualna. Zgodnie z założeniami Mediateka ukierunkowana jest na aktywizację ludzi młodych oraz społeczności lokalnych i ożywienie lokalnego rynku poprzez zapewnienie łatwego dostępu do wykorzystania nowoczesnych technologii przekazu informacji.

Mediateka prowadzi czytelnię Biblio ebookpoint - czytelnię internetową Wydawnictwa Naukowego PWN, pozwalającą na pracę z książką 24 godziny na dobę. Czytelnicy uzyskują w niej bezpłatny i całodobowy dostęp on-line do bogatego wyboru publikacji największych polskich wydawców akademickich, profesjonalnych i popularnych z zakresu humanistyki, nauk społecznych, ekonomicznych, matematyczno-przyrodniczych, prawnych, medycyny i informatyki. Dostęp do księgozbioru był możliwy on-line za pomocą komputerów, smartfonów i tabletów.

Biblioteka w 2022 roku pozyskała środki finansowe z:

- Programu operacyjnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Promocja Czytelnictwa” dofinansowanie w kwocie 8 750 zł. Doposażony został księgozbiór MPBP. Zakupione zostały najnowsze bestsellery, literatura popularno-naukowa oraz książki dla dzieci,
 - Projekt MKiDzN „Blisko”, którego operatorem jest Narodowe Centrum Kultury – 52 000 zł,
 - Grand - wakacyjna Aktywacja z FPFR na zajęcia wakacyjne – 5 000 zł,
 - Program Koalicja dla Niepodległej - „O Wandzie co czyniła dobrze” we współpracy z pracownikami Urzędu Miasta Garwolin - 30 000 zł,
- a także pakiety książek dla dzieci z programu Instytutu Książki - „Mała książka wielki człowiek”.

Spotkanie autorskie z Jackiem Palkiewiczem

Spotkanie autorskie z Arturem Barcisiem

Spotkanie dla młodzieży z Michałem Zawadką

Spotkanie dla dzieci z Joanną Rusinek

7. Ochrona zdrowia

Miasto Garwolin nie jest organem prowadzącym dla podmiotów leczniczych. Samorząd angażuje się jednak w różnego rodzaju akcje profilaktyczne z zakresu profilaktyki. W 2022 roku Miasto, po raz kolejny, we współpracy z Studenckim Kołem Naukowym Onkoma przy Klinice Gastroenterologii Onkologicznej w Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie podjęło działania w ramach Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Czerniaka. Projekt adresowany był do uczniów szkół podstawowych i ma na celu zaznajomienie uczniów z zasadami profilaktyki czerniaka, zdobycie umiejętności samobadania skóry czy też różnicowanie zmian podejrzanych o charakterze nowotworowym ze zwykłymi zmianami na podstawie zasady ABCDE „czerniakowe abecadło”.

Do szeroko pojętego zadania ochrony zdrowia można także zaliczyć przekazane przez miasto w 2022 roku dotacje celowe dla Powiatu Garwolińskiego:

- 5 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu samochodu dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Miętnej,
- 10 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji Systemu Monitoringu Położniczego, umożliwiającego bezpłatne zdalne badanie KTG dla kobiet po 30 tygodniu ciąży, które zadeklarują chęć porodu w Szpitalu Powiatowym w Garwolinie.

Ponadto realizację wybranych zadań z zakresu zdrowia Miasto w 2022 roku zleciło organizacjom pozarządowym. Zadania w formie wsparcia zostały przekazane do realizacji po przeprowadzonej procedurze konkursowej zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 roku, poz. 1057 z późn. zm.).

Zadania zrealizowane w zakresie ochrony zdrowia przez organizacje pozarządowe przy wsparciu finansowym miasta przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa zadania	Realizator	Przekazana dotacja
1	Ochrona zdrowia poprzez edukację oświatowo-zdrowotną oraz popularyzację i organizowanie honorowego krwiodawstwa.	Polski Czerwony Krzyż	13 000 zł
2	Aktywizowanie społeczności lokalnej do dbałości o zdrowie poprzez poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej.	Stowarzyszenie Miłośników Klubu Seniora w Garwolinie	5 000 zł

8. Gospodarka odpadami

Miasto Garwolin w 2022 roku systemem gospodarowania odpadami komunalnymi obejmowało właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy. Na podstawie uchwały nr XXXI/167/2020 Rady Miasta Garwolina z dnia 11 września 2020 roku w sprawie określenia podziału Miasta Garwolina na sektory w celu zorganizowania odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wprowadziło podział Miasta na dwa sektory. Sektor I obejmuje nieruchomości w zabudowie wielolokalowej, a Sektor II pozostałe nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

Odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i właścicieli nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy na terenie miasta Garwolina w roku 2022 zajmowało się Konsorcjum:

- „Ekolider” Jarosław Wyglądała z siedzibą Lucin 4, 08 - 400 Garwolin,
- Prezero Service Centrum Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Łąkoszyńskiej 127, 99 - 300 Kutno.

Konsorcjum firm zostało wybrane w trybie przetargu nieograniczonego.

Odbiór i wywóz odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z zabudowy jednorodzinnej i wielolokalowej odbywał się w systemie pojemnikowo - workowym. Odpady komunalne zmieszane gromadzone były w pojemnikach o pojemności 120 litrów, 240 litrów i 1100 litrów. Odpady selektywne tj. plastik, szkło, makulatura gromadzone były w workach o pojemności 120 litrów oraz w pojemnikach do segregacji. Odpady ulegające biodegradacji, ze

szczególным uwzględnieniem bioodpadów gromadzone były w pojemnikach o pojemności 120 litrów, 240 litrów i 1100 litrów.

Opłaty za odpady są uregulowane na podstawie Uchwały nr XXXV/194/2020 Rady Miasta Garwolina z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie określenia metod ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawek opłat, w której to określono, iż mieszkańcy Miasta Garwolina wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami jako iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i odpowiedniej stawki opłaty. Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 roku (ustalona od 1 lutego 2021 roku) wynosiła:

- w przypadku, gdy odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości:
 - dla zabudowy jednorodzinnej 31 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość,
 - dla zabudowy wielorodzinnej 27 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość.
- w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych w wysokości:
 - dla zabudowy jednorodzinnej 62 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość,
 - dla zabudowy wielorodzinnej 54 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

Uchwała zwalnia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 2 zł od stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, liczonej od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Uchwała Nr XXXV/195/2020 Rady Miasta Garwolina z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia stawek opłat za odpady komunalne dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy właściciele nieruchomości wnosili opłatę stanowiącą iloczyn powierzchni użytkowej lokalu dla części nieruchomości, na której prowadzona jest działalność oraz stawki opłaty wynoszącej 1,45 zł za m², gdy odpady zbierane i odbierane są w sposób selektywny lub 2,90 zł za m², w przypadku niedopełnienia obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 stycznia 2017 roku w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów miasto w 2022 r. prowadziło selektywną zbiórkę odpadów takich jak: papier, tworzywa sztuczne, w tym metal, szkło, odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów. Odpady komunalne odbierane są od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych - zbiórka „u źródła”.

Odpady od właścicieli nieruchomości odbierane były w następujący sposób i z następującą częstotliwością zapewniającą właściwy stan sanitarno-porządkowy:

- odpady zmieszane:
 - zabudowa jednorodzinna - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie zgodnie z harmonogramem wywozu odpadów,
 - zabudowa wielorodzinna - nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu oraz dodatkowo na zgłoszenie właściciela nieruchomości,
- odpady zbierane selektywnie:
 - zabudowa jednorodzinna - dwa razy w miesiącu od maja do września i jeden raz w miesiącu od października do kwietnia zgodnie z harmonogramem wywozu odpadów,
 - zabudowa wielorodzinna - nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu oraz dodatkowo na zgłoszenie właściciela nieruchomości,
 - nieruchomości niezamieszkałe zabudowa wielorodzinna - nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu oraz dodatkowo na zgłoszenie właściciela nieruchomości,

- odpady komunalne ulegające biodegradacji:

- zabudowa jednorodzinna - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie zgodnie z harmonogramem wywozu odpadów,
- zabudowa wielorodzinna - nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu oraz dodatkowo na zgłoszenie właściciela nieruchomości.

W 2022 roku Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany był na terenie firmy Ekolider Jarosław Wyglądała, Lucin 4, 08-400 Garwolin. W PSZOK - u przyjmowane były następujące frakcje odpadów komunalnych zbieranych selektywnie:

- odpady niebezpieczne,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe: w ilości nie przekraczającej 4 szt. „dużych” (np. szafa, łóżko), 8 szt. „małych” (np. krzesło, szafka nocna) na nieruchomość na rok kalendarzowy,
- zużyte opony w ilości nie przekraczającej 8 szt. na nieruchomość na rok kalendarzowy,
- tekstylia i odzież,
- bioodpady stanowiące odpady komunalne,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne w ilości nie przekraczającej 500 kg na nieruchomość na rok kalendarzowy,
- odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła,
- odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2022 roku był czynny dwa razy w każdym miesiącu w godzinach 8.00 - 14.00.

Przeterminowane leki mieszkańcy Miasta Garwolina zgodnie z umową na odbiór i dalsze zagospodarowanie przeterminowanych lekarstw mogli przekazać do pojemników ustawionych w aptekach znajdujących się w Garwolinie przy ulicach: Nadwodna 13/2, Nadwodna 15, Długa 48, Kościelna 10, Kościuszki 49L oraz Targowa 1.

Poniżej prezentujemy dane statystyczne dotyczące liczby osób objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Garwolin oraz liczby złożonych deklaracji dotyczących nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy objętych systemem (stan na dzień 31 grudnia 2022 roku).

Liczba osób prowadzących zbiórkę odpadów komunalnych w sposób	
selektywny	nieselektywny
16 216 osób w tym 3095 osób korzystających ze zwolnienia z części opłaty w związku z kompostowaniem bioodpadów w kompostowniku przydomowym	42 osoby

Liczba deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości	
zamieszkałych	które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy
2 662	198

Łączna ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu miasta Garwolina na podstawie Sprawozdania Burmistrza Miasta Garwolina z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2022 rok wyniosła 5375,37 Mg w tym 2009,837 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz 339,1265 Mg odpadów komunalnych odebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu miasta Garwolina w 2022 roku przedstawione zostały w tabeli.

Ilość odebranych odpadów [Mg]	Nazwa odpadu
388,5960	opakowania z papieru i tektury
539,7240	opakowania z tworzyw sztucznych
385,8200	opakowania ze szkła
8,240	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia
2,400	zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu
19,7200	szkło
899,1400	inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny
1004,8480	odpady ulegające biodegradacji
127,6900	inne odpady nieulegające biodegradacji
2009,8370	niesegregowane(zmieszane) odpady komunalne

Łączna ilość odpadów komunalnych zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki w 2022 roku wyniosła 339,1265 Mg. Ilości poszczególnych odpadów przedstawia tabela.

Ilość odebranych odpadów [Mg]	Nazwa odpadu
26,4100	zużyte opony
120,1600	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia
0,0805	leki
29,2600	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne
51,1800	odpady ulegające biodegradacji
108,7300	odpady wielkogabarytowe
0,0060	baterie i akumulatory
0,9000	opakowania z papieru i tektury
2,4000	opakowania z tworzyw sztucznych

Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 5 661 951, 69 zł.

Wydatki poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych na podstawie Sprawozdania Roczego z wykonania Budżetu Miasta Garwolina za rok 2022 to kwota 5 549 065, 38 zł, w tym koszty:

- odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych powstających na terenie Miasta Garwolina na nieruchomościach zamieszkałych oraz koszty organizacji i prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi w wysokości 5 289 081,41zł

- obsługi administracyjnej systemu 5 747, 79 zł

- obsługi administracyjnej systemu - wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzenia w wysokości 254 236,18 zł.

Miejskim systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 roku objęto 16258 mieszkańców. Liczba deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych wynosiła 2 662, a dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomość, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy 198. Segregację zadeklarowało 99,7% mieszkańców.

Wśród całej ilości odpadów komunalnych z terenu Miasta Garwolina w 2022 roku największą część stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne - 2009,837 Mg, co stanowi 37,39% wszystkich odpadów.

Minimalny poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2022 roku wynosił 25%. Miasto Garwolin osiągnęło 30,80%.

Maksymalny poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w 2022 roku wynosił 35%. Miasto Garwolin osiągnęło 4,12%.

Minimalny poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2021 roku wynosił 20%. Miasto Garwolin osiągnęło 32,21%.

Maksymalny poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w 2021 roku wynosił 35%. Miasto Garwolin osiągnęło 0,49%.

Minimalny poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów komunalnych i rozbiórkowych w 2021 roku wynosił 70%. Miasto Garwolin osiągnęło 100 %.

9. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

9.1. Strategia Rozwoju Miasta Garwolina na lata 2016-2023

Przyjęta Uchwałą nr XXVI/171/2016 Rady Miasta z dnia 31 sierpnia 2016 r. Projekt strategii poddany był konsultacjom społecznym.

W „Strategii Rozwoju” sformułowano 4 cele strategiczne:

1. Poprawa sfery funkcjonalno-przestrzennej,
2. Spójność społeczna,
3. Zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego,
4. Konkurencyjna gospodarka.

W odniesieniu do I celu strategicznego sformułowano trzy cele operacyjne:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej
2. Rewitalizacja oraz poprawa ładu przestrzennego na terenie miasta
3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Jedno z głównych zadań w ramach niniejszego celu strategicznego zdefiniowano jako dbałość o modernizację istniejących i budowę nowych dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przede wszystkim chodników.

Infrastruktura drogowa w mieście obejmowała na 31 grudnia 2022 r. 64,10 km dróg (ich długość w stosunku do 2021 r. nie uległa zwiększeniu). W zarządzie miasta było wg stanu na 31 grudnia 2022 r. 158 ulic z nadanymi nazwami. W przeciągu całego 2022 roku Rada Miasta nadała nazwy trzem ulicom (ul. Szmaragdowa, ul. Kamienna, Jana „Wira” Floriańczyka).

Stan dróg według Systemu Oceny Stanu Nawierzchni, w podziale na poszczególne kategorie dróg publicznych, był następujący:

1. drogi [gminne] – stan [dobry] – 8,25% (wobec 7,97,% na koniec 2021 r.),
2. drogi [gminne] – stan [zadowolający] – 59,43% (odpowiednio 56,87 %)
3. drogi [gminne] – stan [niezadowolający] – 27,01 % (odpowiednio 28,96 %),
4. drogi [gminne] – stan [zły] – 5,31% (odpowiednio 6,20 %),
5. drogi [gminne] – stan [bardzo zły] – 0,00% (odpowiednio 0,00%).

W oświetleniu ulicznym oraz oświetleniu terenów użyteczności publicznej w 2022 roku działało 2255 opraw (w tym 623 opraw LED, 1491 opraw sodowych i 137 opraw rtęciowych, 4 oprawy metalohalogenowe).

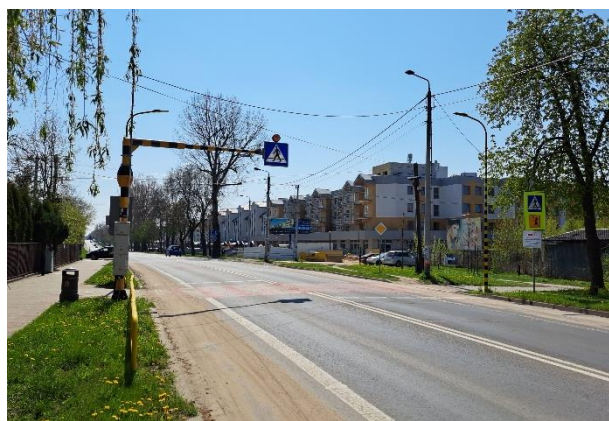
W ubiegłym roku wszystkich odbiorców energii elektrycznej dotknęły podwyżki cen o niespotykanej wcześniej skali. Dotyczyło to także samorządu miasta. Już pierwsze rachunki za energię, jakie w maju 2022 r. miastu Garwolin wystawił dostawca prądu opiewały na kwoty, które zaplanowano w budżecie miasta na cały rok. Planując budżet zakładaliśmy wzrost energii elektrycznej, natomiast nie przewidzieliśmy aż tak drastycznego wzrostu cen energii elektrycznej. Jako uczestnik grupy przetargowej, w skład której weszły niemal wszystkie samorządy powiatu garwolińskiego miasto Garwolin płaciło ok. 30 gr netto za kWh. W nowym przetargu, od nowego roku za samą energię czynną stawka ta wzrosła do 91 gr za kWh plus ok. 25 gr różnego rodzaju opłat dodatkowych. Takiego wzrostu cen nikt nie był w stanie przewidzieć. W związku z tym konieczne stało się zwiększenie środków budżetowych na zakup energii (kosztem realizacji innych zadań) oraz podjęcie decyzji o ograniczeniach w oświetleniu ulic. Większość latarni w mieście zaczęło działać w przedziale od godz. 21 do godz. 24, zaś została wyłączona między północą a piątą rano. Oświetlenie w pełnym zakresie pozostawiono wzdłuż głównych ulic Staszica, Sieniewicza i Stacyjnej oraz Kościuszki i al. Legionów a także przejścia dla pieszych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Nie była to łatwa decyzja, gdyż istniały obawy o to, czy ograniczenie oświetlenia ulicznego wpłynie na wzrost zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu (potrąceń, kolizji, wypadków czy też kradzieży i rozbojów). W związku z tym stale monitorowaliśmy ten stan w Komendzie Powiatowej Policji w Garwolinie. Przekazywane przez Komendę informacje nie wskazywały na pogorszenie bezpieczeństwa.

W ramach zmniejszania wydatków na zakup energii elektrycznej wykonano wymianę 115 starych opraw oświetlenia ulicznego na nowe oświetlenie typu LED. Łączny koszt inwestycji wyniósł 245 582,23 zł brutto.

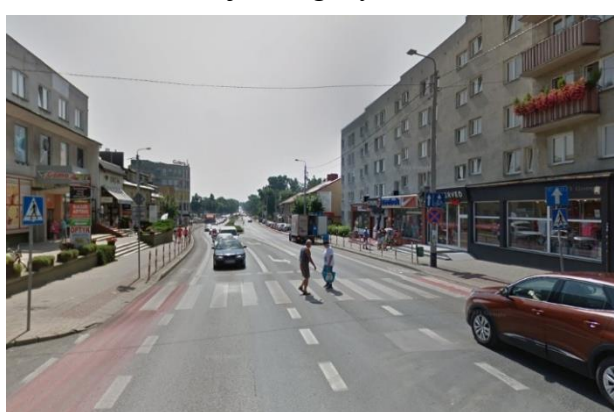
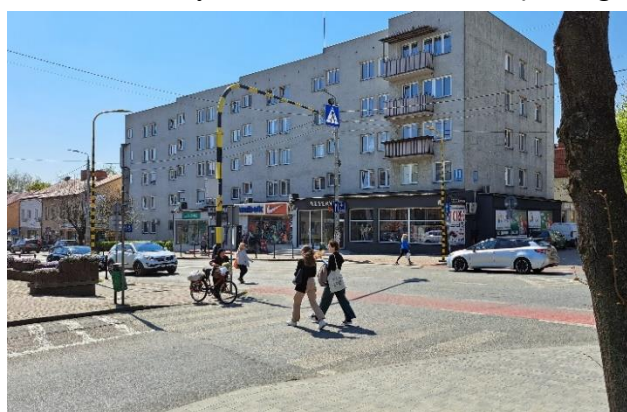
Ponadto w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wykonano doświetlenia dwóch przejść dla pieszych:

- o przy Szkole Podstawowej Nr 2 w ciągu Al. Legionów; koszt realizacji inwestycji wyniósł 73 300 zł brutto, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wyniosło 48 000 zł.

- o na przejściu dla pieszych w ciągu ul. T. Kościuszki; koszt realizacji inwestycji wyniósł 74 000 zł brutto, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wyniosło 48 000,00 zł.

W 2022 r. do Urzędu Miasta Garwolina wpłynęło 305 wniosków na wydanie zezwolenia na korzystanie z dróg w sposób szczególny, w tym :

- 88 wniosków na lokalizację urządzeń w pasie drogowym m.in. lokalizacja sieci i przyłączy gazowych, elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, telekomunikacyjnych,
- 19 wniosków na lokalizację zjazdu,
- 113 wniosków, na zezwolenia w celu prowadzenie robót,
- 67 wniosków na zajęcie pasa drogowego na czas umieszczenia urządzeń obcych w pasie drogowym,
- 37 wniosków na zajęcie pasa drogowego na czas umieszczenia reklam i obiektów handlowych.

W zakresie projektów zmian organizacji ruchu drogowego zarejestrowano 36 spraw, które dotyczyły m.in. czasowych organizacji ruchu podczas imprez, na czas wykonywania robót budowlanych np. wykonania przyłącza gazu, uroczystości Wszystkich Świętych oraz Dnia Zadusznego, jak i również wpływały pisma z policji w sprawie nieprawidłowego oznakowania pionowego i poziomego oraz prośby mieszkańców o zmianę oznakowania.

Wykonano roczny przegląd techniczny i stan oznakowania dla dróg gminnych na terenie Miasta Garwolina za kwotę 7 400,00 zł brutto. Wykonano również przeglądy podstawowych drogowych obiektów inżynierskich: mosty nad rzeką Wilgą, kładki dla pieszych nad kanałem "Ulga", przepust ramowy nad kanałem "Ulga" za kwotę 6 150,00 zł brutto.

W 2022 r. wykonano remonty cząstkowe polegające na wyrównaniu nawierzchni oraz wykorzystaniu materiału rozbiórkowego układarką wraz z zagęszczeniem przygotowanego podłoża w ul. Diamentowej – 370mb, ul. Narutowicza (łącznie Polna, Narutowicza) – 419mb, oraz ul. Zamojskiej – 145 mb za łączną kwotę 69 003,00 zł brutto.

W kontekście dostępności komunikacyjnej ważną rolę odgrywają strefy płatnego parkowania zapewniające rotację parkujących samochodów. Strefy te znajdują się w obrębie ulic:

1. Szkolna – na odcinku od Al. Żwirki i Wigury do ul. Kościuszki strona prawa,
2. Kościelna – na odcinku od ul. Staszica do ul. Senatorskiej obydwie strony,
3. Al. Żwirki i Wigury – na odcinku od ul. Staszica do ul. Kuśnierskiej strona lewa,
4. Nadwodna – na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Krótkiej strona prawa,
5. Krótka – na odcinku od ul. Senatorskiej do budynku Nr 3 w kierunku dworca PKS strona prawa,
6. Kościuszki – na odcinku od ulicy Senatorskiej do ulicy Staszica (zatoka parkingowa),
7. Wolna – na odcinku od ulicy 3 Maja do ulicy Polskiej,
8. Polska – na odcinku od ul. Wolnej do ul. Kościuszki,
9. Kuśnierska – na odcinku od ulicy Wolnej do ul. Żwirki i Wigury,
10. Olimpijska - na odcinku km 0+000 - 0+135, obejmującym istniejący parking zlokalizowany równoległe do rzeki Wilgi.

Od 18 marca 2021 roku Strefa Płatnego Parkowania obsługiwana jest przez pracowników firmy „DEJW”, wyłonionej w postępowaniu przetargowym Płatności odbywają się poprzez parkomaty zainstalowane przez operatora. Ogólne dochody ze Strefy w 2021 roku wyniosły ponad 690 tys. zł. Dochód miasta (po odjęciu należności dla operatora obsługującego Strefę) wyniósł 117 728,98 zł.

Realizacja pierwszego z wyżej wymienionych celów operacyjnych w 2022 roku odbywała się także poprzez realizację następujących inwestycji i przedsięwzięć:

- **Przebudowa ulicy Henryka Dłużniewskiego ps. "Lech"-**

W ramach inwestycji została wybudowana droga o długości 438,5 m. Koszt realizacji inwestycji wyniósł 275 725,60 zł brutto.

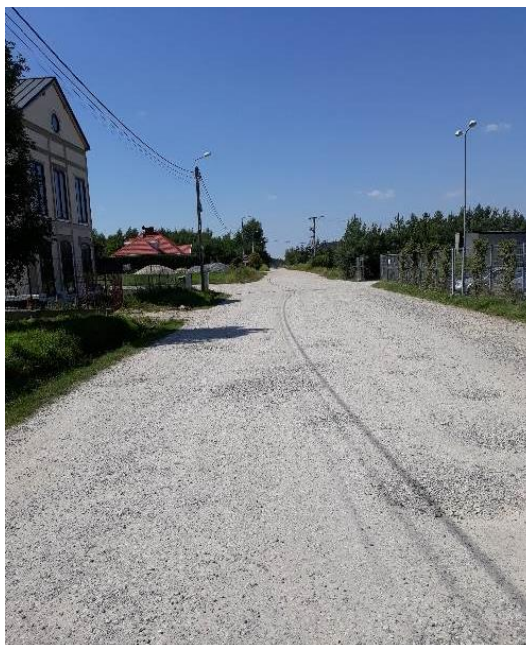
- **Modernizacja dróg: (ul. A. Mickiewicza, ul. Kawaleryjska, ul. M. Rataja, ul. Akacyjowa, ul. Źródłana)** – inwestycje rozpoczęte w 2022r. a ich zakończenie zaplanowano na 31.07.2023r.

Koszt inwestycji wynikający z podpisanej umowy z Wykonawcą zadania – 7 773 541,01 zł brutto.

Realizację inwestycji umożliwiło pozyskanie dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych” w wysokości do 7 090 000,00 zł brutto.

- **Modernizacja ul. Adama Mickiewicza.**

W ramach inwestycji zostanie wybudowana droga o długość 578 m i szerokości 6 m chodnik o długości 553 m i szerokości 2 m. Koszt przebudowy drogi 1 598 630,05 zł brutto.

- **Modernizacja ul. Kawaleryjskiej.**

W ramach inwestycji zostanie wybudowana droga o długość 340 m i szerokości 5,5-6 m.

Koszt przebudowy drogi 638 583,20 zł brutto.

○ **Modernizacja ul. Macieja Rataja.**

W ramach inwestycji zostanie wybudowana droga o długość 397 m i szerokości 6 m, ścieżka rowerowa długości 397 m i szerokości 2 m, chodnik o długości 696 m i szerokości 1,5 m oraz zatoka parkingowa 439 m². Ponadto wykonany zostanie łącznik ul. Rataja z ul. Klonową- droga o długość 97 m. i szerokości 5 m, chodnik o długości 97 m i szerokości 0,75 m. Koszt przebudowy drogi 1 930 872,22 zł brutto.

○ **Modernizacja ul. Akacjowej.**

W ramach inwestycji zostanie wybudowana droga o długość 480 m i szerokości 6 m, ścieżka rowerowa długości 452 m i szerokości 2 m, chodnik o długości 479 m i szerokości 2 m. Koszt przebudowy drogi 1 489 140,21 zł brutto.

○ **Modernizacja ul. Źródlanej.**

W ramach inwestycji zostanie wybudowana droga o długość 790,54 m i szerokości 5,5-6 m, chodnik o długości 582 m i szerokości 2 m. Koszt przebudowy drogi 2 116 315,33 zł brutto

● **Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych - ul. Mickiewicza.**

Koszt inwestycji wynikający z podpisanej umowy z Wykonawcą – 461 254,72 zł brutto. W jej ramach wybudowano drogę o długość drogi 597,5 m i szerokości 5,6 - 6,4 m.

Dofinansowanie do 50% wartości brutto zadania ze środków zewnętrznych określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

- **Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych –łącznik pomiędzy ulicami Sławińską i Źródlaną.**

Koszt inwestycji wynikający z podpisanej umowy z Wykonawcą – 387 019,52 zł brutto. W jej ramach wybudowano drogę o długość drogi 422,8 m i szerokości 5 m.

Dofinansowanie do 50% wartości brutto zadania ze środków zewnętrznych określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

- **Przebudowa ul. Zacisze.**

Koszt realizacji inwestycji wynikający z podpisanej umowy z Wykonawcą – 789 017,99 zł brutto.

W ramach inwestycji wybudowano drogę o długość drogi 315m i szerokości 6 m, chodnik o długości 315 m i szerokości 2 m.

Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 346 180,66 zł brutto.

Warto wspomnieć, że w 2022 roku opracowane zostały także dokumentacje projektowe budowy dróg: ul. Asnyka, ul. Baśniowej, ul. Słowackiego, ul. Moniuszki, ul. Bacha wraz z drogą wzdłuż ul. Lubelskiej oraz przebudowy zatoki parkingowej przy ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego.

Realizacja **drugiego celu operacyjnego** w zakresie rewitalizacji została zaprezentowana w części Raportu dot. sprawozdania z Lokalnego Programu Rewitalizacji. Jeśli chodzi o cel jakim jest poprawa ładu przestrzennego na terenie miasta, to odbywała się ona poprzez wykonywanie zapisów podjętej przez Radę Miasta Garwolina w dniu 2018 r. Uchwały Nr LIX/333/2018 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Garwolina, które to Studium określa politykę przestrzenną miasta a także zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Według stanu na koniec 2022 r. na terenie Garwolina obowiązywały następujące plany miejscowe:

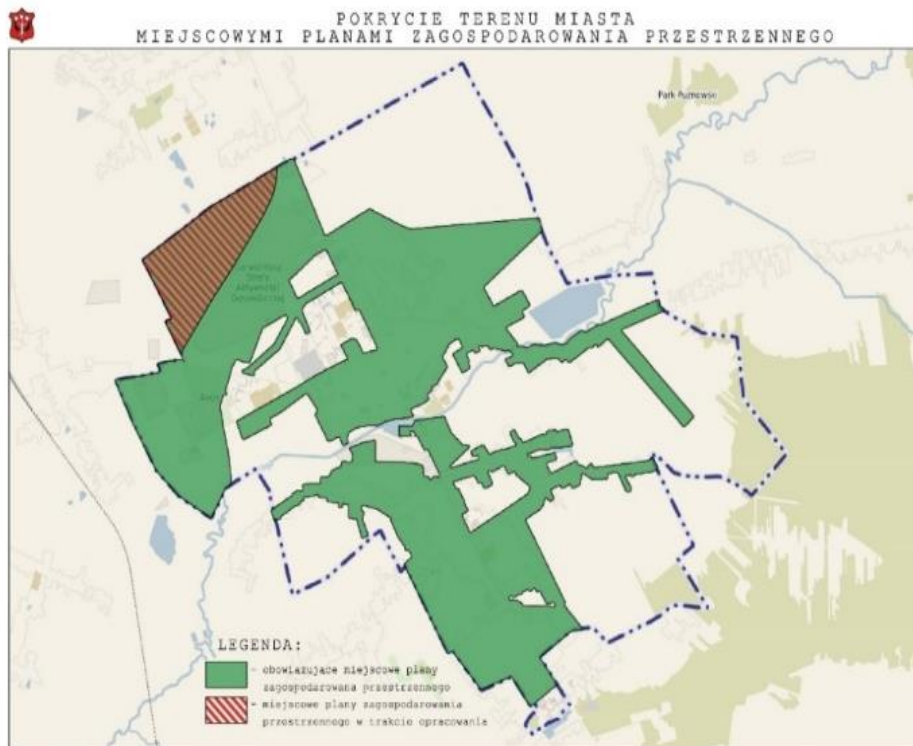
- Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Garwolina uchwalony uchwałą nr XVII/80/91 Rady Miejskiej w Garwolinie z dnia 29 listopada 1991r., zmieniany w 1998 r., 1999 r., 2001 r., oraz trzykrotnie w 2003 r.,
- Dla terenu pomiędzy Traktem Lwowskim, ul. Stacyjną i ul. Kościuszki (Uchwała Nr LX/335/2018 Rady Miasta z dnia 30 maja 2018 r.),
- Dla terenu pomiędzy ul. Stacyjną, ul. Stachowskiego i ul. Cmentarną (Uchwała Nr LIII/304/2018 Rady Miasta z dnia 31 stycznia 2018 r.),
- Dla terenu przy Al. Legionów pomiędzy rzeką Wilgą a osiedlem mieszkaniowym „Zarzecze” (Uchwała Nr XXI/93/2012 Rady Miasta z dnia 30 stycznia 2012 r.)
- Dla terenu pomiędzy ul. Polną a osiedlem mieszkaniowym „Działki” (Uchwała Nr XXI/92/2012 Rady Miasta z dnia 30 stycznia 2012 r.),
- Dla terenu pomiędzy ul. Kościuszki a ul. księcia Janusza I (Uchwała Nr XXI/91/2012 Rady Miasta z dnia 30 stycznia 2012r.),
- Dla terenu obejmującego osiedle mieszkaniowe przy ul. Macieja Rataja oraz teren położony wzdłuż nowoprojektowanej drogi (Uchwała Nr XXXII/193/2005 Rady Miasta z dnia 24 maja 2005 r.).

Plany te obejmują łącznie ponad 45% powierzchni całego miasta, w tym ponad połowa przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową.

Trwają procedury zmierzające do uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy Traktem Lwowskim a granicą administracyjną Miasta Garwolin.

Pokrycie terenu miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obrazuje poniższa mapka.

W przypadku, gdy na określonym obszarze brak jest obowiązującego planu miejscowego, realizacja inwestycji z zakresu budowy obiektów budowlanych, prowadzenia innych robót budowlanych oraz zmian sposobu użytkowania obiektów lub ich części wymaga uprzedniego ustalenia warunków zabudowy w drodze decyzji. Tryb wydawania decyzji o warunkach zabudowy określa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Organem wydającym decyzje jest Burmistrz Miasta. Wydanie decyzji o warunkach zabudowy możliwe jest jedynie w przypadku spełnienia warunków określonych w ustawie. Wszelkie inwestycje z zakresu miejskiej infrastruktury technicznej, dróg publicznych oraz innych, stanowiących cel publiczny, których realizacja ma odbyć się na obszarze, dla którego brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wymagają uprzedniego ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego w drodze decyzji. Tryb wydawania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego określa także ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Organem wydającym decyzje jest Burmistrz Miasta.

Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydane w latach 2018-2022										
Rok	Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy							Decyzje negatywne (odmowne)	
		Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Zabudowa mieszkaniowa i usługowa	Zabudowa usługowa	Budynki gospodarcze	Inne	Razem	Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy
2018	6	3	9	0	0	0	0	12	0	2
2019	7	1	20	1	2	4	3	31	0	5
2020	10	0	12	1	1	1	1	16	0	0
2021	8	0	21	0	1	2	2	26	0	1
2022	5	0	21	1	3	1	2	28	0	1

Jednym z najważniejszych przejawów aktywnego gospodarowania nieruchomościami są ich podziały. Mają one na celu między innymi polepszenie warunków gospodarowania gruntami i dostarczenie na rynek nowych terenów pod zabudowę. W wyniku podziałów nieruchomości może nastąpić wzrost ich wartości, związany z ukształtowaniem nowej, lepszej struktury działek wchodzących w ich skład.

Poniższa tabela przedstawia wzrost liczby wydanych decyzji zatwierdzających podziały nieruchomości na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Liczba wydanych decyzji zatwierdzających podziały nieruchomości w zależności od wnioskodawcy				
rok	Miasto Garwolin	Osoby fizyczne	Pozostałe	Ogółem
2020	3	18	3	24
2021	2	24	9	35
2022	1	31	4	36

Zadaniem wpisującym się w działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (**trzeci cel operacyjny**) w 2022 roku było rozpoczęcie budowy zadaszonoego lodowiska sezonowego, która zakończy się w 2023 r. (planowany termin – koniec czerwca b.r.) Koszt inwestycji to kwota 7 962 776,84 zł brutto. Jej realizacja możliwa jest dzięki dofinansowaniu przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w kwocie 3 900 000,00 zł brutto.

W 2022 r. na terenie działki nr 755 (tereny rekreacyjne na Zarzeczcu) przy kanale „Ulgi” rozpoczęła się budowa skateparku, o którego powstanie zabiegała od kilku lat rzesza młodzieży. Jego budowa zakończyła się w maju b.r. Ten sportowo – rekreacyjny obiekt będzie służył aktywnemu wypoczynkowi na świeżym powietrzu - jazdę na łyżworolkach, deskorolkach, rowerach lub hulajnogach. Tym samym wpisuje się w rekreacyjny charakter istniejącego terenu i stanowi jego naturalne uzupełnienie. Na płycie skateparku zlokalizowanych zostało sześć przeszkód o zróżnicowanym stopniu skomplikowania, aby umożliwić korzystanie z obiektu zarówno przez osoby początkujące, jak i bardziej zaawansowane. Obiekt został wyposażony w oświetlenie ledowe, aby mógł być bezpieczne użytkowanie po zmroku.

Koszt realizacji inwestycji to kwota 750 000 zł brutto. Na realizację inwestycji miasto pozyskało pomoc w wysokości 190 889 zł z Samorządu Województwa Mazowieckiego ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Warto podkreślić, że budowę skateparku wsparła kwotą 200 000 zł firma Avon Operations Polska Sp. z o.o., natomiast firma Meliorant Tadeusz Zajac i Spółka Sp.k. dołożyła kwotę 25 000 zł.

Dla **II celu strategicznego** sformułowano następujące cele operacyjne:

1. Wysokiej jakości infrastruktura usług społecznych,
2. Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności obywatelskiej,
3. Zapewnienie spójności społecznej poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Powszechna dostępność do wysokiej jakości infrastruktury społecznej jest jednym z podstawowych elementów mających wpływ na standard i jakość życia w danej jednostce samorządowej. W związku z tym w „Strategii” przyjęto, iż należy podjąć szereg działań, które doprowadzą do poprawy stanu w zakresie infrastruktury społecznej, w tym usług edukacyjno-oświatowych, systemu opieki dla seniorów, zdrowotnych. Na wysoką jakość instytucjonalnej infrastruktury społecznej w Garwolinie w 2022 r.

składała się samorządowa opieka nad dziećmi poprzez funkcjonowanie żłobków, przedszkoli i szkół, działalność ośrodka pomocy społecznej czy też Klubu Seniora.

Jakość oferty edukacyjnej w 2022 roku starano się podnieść poprzez kontynuację przyznawania grantów oświatowych na realizację innowacyjnych działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Miasto Garwolin. W 2022 roku przyznano 6 grantów, każdy w wysokości 3 000 zł. Grantobiorcami były 3 przedszkola i 3 szkoły. Realizowane przez nie projekty nosiły nazwy:

- „Pobudzamy zmysły” zajęcia z elementami integracji sensorycznej,
- „Sensoplastyka w przedszkolu, czyli twórcze i kreatywne zabawy stymulujące zmysły”,
- „Rozśpiewany i taneczny trening umiejętności społecznych”- innowacyjny kodeks grupy 9 sekretów Kaja i Gerdy,
- „Wychowanie fizyczne z korfballem”,
- „Festiwal książki – tom trzeci”,
- „Gra językowa _I WZIĘLI ICH NA JĘZYKI_ CZYLI STACJE ZADANIOWE_ kulturalna podróż po Polsce, Wielkiej Brytanii i Niemczech’.

Warto w tym miejscu wspomnieć także o realizacji programów wymiany i współpracy z uczniami z innych krajów Unii Europejskiej w programach UE Erasmus, w których brała udział Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2:

- ERASMUS+3 "Spotkajmy się na europejskim szlaku" – 61 515,21 zł
- ERASMUS+4 "Chcemy lepszej przyszłości" – 89 222,00 zł
- ERASMUS+5 "Kreatywni nauczyciele to kreatywni uczniowie" – 91 813,73 zł
- ERASMUS+6 "Małymi krokami do wielkiego celu - co mogę zrobić dla Ziemi?" - 7 3 901,87 zł
- Łącznie poniesione wydatki w Projektach ERASMUS w 2022 roku wyniosły 316 452,81 zł.

W ramy podnoszenia jakości infrastruktury usług społecznych należy wpisać zrealizowany przez Urząd Miasta w 2022 r. projekt utworzenia portalu udostępniającego użytkownikom (mieszkańcom i podmiotom z terenu miasta) e-usługi publiczne:

- Moduł powiadomień mieszkańca, przedsiębiorcy o statusie sprawy i należnościach do opłacenia,
- Obsługa składania deklaracji/informacji podatków od nieruchomości, od środków transportowych, podatku leśnego, rolnego, opłat za wywóz śmieci,
- Obsługa wysyłki korespondencji na portal dla Mieszkańca,
- Wniosek o wydanie karty seniora oraz o wydanie karty dużej rodziny z możliwością powiadomienia użytkownika o statusie,
- Obsługa wniosków o zezwolenie na sprzedaż alkoholu z możliwością powiadomienia użytkownika o statusie,
- Wniosek o usunięcie drzew i krzewów z możliwością powiadomienia użytkownika o statusie,
- Wniosek o wydanie zaświadczenia z miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego,
- Wniosek o umorzenie zaległości /rozłożenie na raty/odroczenie terminu płatności,
- Wniosek o wydanie zaświadczenia,
- Moduł e-Płatności.

Realizacja projektu pozwoliła zautomatyzować szereg powtarzalnych czynności związanych z procedowaniem wniosków, które wcześniej realizowane są w sposób manualny i w pełni angażujący człowieka po obu stronach transakcji. Ten tradycyjny model zastąpiony został modelem zautomatyzowanym, eliminującym udział człowieka w szeregu czynności i spraw. Zadanie to współfinansowane było przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata

2014-2020. Koszt realizacji przedsięwzięcia to 1 203 678,00 zł brutto z czego 984 542,40 (80%) stanowiło dofinansowanie z Unii Europejskiej.

W tym miejscu warto też wspomnieć o realizacji drugiego projektu z zakresu cyfryzacji Urzędu Miasta, jaki odbył się w 2022 r. W projekcie Cyfrowa Gmina (grant w wys. 100 tys. zł w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa) dokonaliśmy zakupu oprogramowania niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania Urzędu, zakupiliśmy sprzęt, rozbudowaliśmy zabezpieczenia, przeprowadzona została diagnoza cyberbezpieczeństwa, a także odbyły się szkolenia pracowników.

Zadanie wzmocnienia integracji społecznej i aktywności obywatelskiej w 2022 roku realizowano poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi. Szczegóły tej współpracy opisane zostały w części Raportu poświęconej realizacji rocznego Programu współpracy w organizacjami pozarządowymi.

Rozwijanie tożsamości społeczności lokalnej i spójności społecznej w ubiegłym roku odbywało się poprzez organizację obchodów świąt narodowych (Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 3 maja, 15 sierpnia, 11 listopada) a także organizację wielu wydarzeń o zasięgu lokalnym, wśród których należy wymienić: Festiwal Kultury i Tradycji Garwolina, Dni Garwolina i Powiatu Garwolińskiego, Festyn Świętej Anny, 4. Festiwal Saturator Teatralny, Dni Muzyki Chóralnej oraz Garwoliński Tydzień Seniora. Zarówno obchody świąt narodowych, jak i wydarzenia kulturalne były organizowane we współpracy Urzędu Miasta z Centrum Sportu i Kultury, organizacjami pozarządowymi, Mazowieckim Instytutem Kultury i Kolegiatą Garwolińską.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu realizowano głównie za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który przyznawał cały katalog różnego rodzaju świadczeń. Ich opis znajduje się w części Raportu poświęconej realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Garwolina na lata 2016-2026.

Ważną rolę w działaniach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu odgrywały organizacje pozarządowe, które otrzymały na ten cel dotacje z budżetu miasta. Zadanie to realizowano np. przez:

- prowadzenie świetlicy opiekuńczo wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- prowadzenie grup samopomocowych osób uzależnionych i współuzależnionych,
- udzielenie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- - bezpłatne poradnictwo obywatelskie, prawne oraz pomoc psychologiczną.

W odniesieniu do **III celu strategicznego** t.j. zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego sformułowano trzy cele operacyjne:

1. Bezpieczeństwo ekologiczne,
2. Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego,
3. Zwiększenie potencjału kulturotwórczego Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż jedną z przesłanek przyjęcia powyższego celu był fakt występowania na terenie miasta Garwolin sześciu pomników przyrody. Są to cztery pojedyncze drzewa:

- dąb szypułkowy (obwód 340 cm, wysokość 26 m) rosnący na placu parafialnym od strony Al. Żwirki i Wigury przy KLO (nr ew. 595),
- lipa drobnolistna (obwód 340 cm, wysokość 25 m) rosnąca na placu przy kolegiacie p.w. Przemienienia Pańskiego, przy parkanie po prawej stronie głównego wejścia, (nr. ew. 635),
- lipa drobnolistna (obwód 270 cm, wysokość 23 m) rosnąca na placu przy kolegiacie p.w. Przemienienia Pańskiego, przy parkanie po lewej stronie głównego wejścia (nr ew. 635),

- jesion wyniosły (obwód 410 cm, wysokość 20 m) rosnący przy dworku położonym przy ul. Studzińskiego w Garwolinie (nr ew. 6459),
oraz dwie grupy drzew:
 - 1) rosnąca przy dworku położonym przy ul. Studzińskiego w Garwolinie (nr ew. 6459) wśród których są: dąb szypułkowy (obwód 310 cm, wysokość 20 m), lipa drobnolistna (obwód 353 m, wysokość 23 m), lipa drobnolistna (obwód 440 cm, wysokość 20 m), oraz
 - 2) jednogatunkowa grupa drzew rosnąca w parku Sulbiny w Garwolinie (nr ew. 3662/9) wśród których są dwa jesiony wyniosłe (jeden o obwodzie 280 cm i wysokości 27 m, zaś drugi o obwodzie 288 cm i wysokości 26 m.

Działaniem miasta w 2022 roku wpisującym się w realizację tego celu strategicznego było 70 kontroli palenisk w gospodarstwach domowych pod względem przestrzegania zakazu spalania odpadów komunalnych przeprowadzonych przez pracowników Urzędu Miasta. Warto odnotować, że o ile w 2021 roku, w takiej samej liczbie kontroli badania próbek popiołu wykazały, że w 47 paleniskach spalane były odpady, o tyle w 2022 r. nie stwierdzono faktu spalania odpadów w piecach.

Z poprawą bezpieczeństwa ekologicznego wiąże się także usuwanie azbestowych pokryć dachowych. W 2022 r. z terenu miasta Garwolina odebrano łącznie 37,66 Mg odpadów zawierających azbest. Odpady zostały odebrane z 21 gospodarstw domowych. Koszt realizacji zadania wyniósł 15 862,39 zł i w całości został pokryty ze środków własnych Miasta Garwolina.

W zakresie dziedzictwa kulturowego ważną rolę pełniły instytucje kultury – Centrum Sportu i Kultury oraz Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, których działalność opisano w odrębnych rozdziałach Raportu.

W ostatnim - **IV celu strategicznym** przyjęto dwa cele operacyjne: poprawę konkurencyjności inwestycyjnej oraz wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Do działań służących realizacji tego celu strategicznego t.j. tworzenia odpowiednich warunków gospodarowania wraz ze wzrostem przedsiębiorczości lokalnej społeczności należy zaliczyć utrzymanie w 2022 roku na niskim poziomie w stosunku do innych gmin i miast podatków lokalnych. Poniżej prezentujemy obowiązujące w 2022 r. stawki podatków od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków lub ich części - związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w Garwolinie oraz w miastach z ościennych powiatów:

	Garwolin	Mińsk Mazowiecki	Otwock	Góra Kalwaria	Kozienice	Łuków
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gosp., bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (od 1m ² pow.)	0,70 zł	0,95 zł	0,88 zł	0,90 zł	0,84 zł	0,66 zł
Od budynków lub ich części - związanych z prowadzeniem działalności gosp. oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie dział. gosp. (od 1 m ² pow. użytkowej)	o pow. do 200 m ² - 16,10 zł	20,90 zł	22,00 zł	23,02 zł	20,42 zł	17,80zł
	o pow. powyżej 200 m ² do 500 m ² - 18,10 zł					
	o pow. powyżej 500 m ² 20,10 zł					

Do ważnych czynników sprzyjających działalności inwestycyjnej należy uzbrojenie w infrastrukturę techniczną. Jej stan w 2022 roku przedstawiają poniższe dane:

Długość czynnej sieci wodociągowej będącej w zarządzie Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. na dzień 1 stycznia 2022 r. wynosiła 72,6 km, a na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła 74,0 km. Dostęp do sieci wodociągowej posiada 99,5 % mieszkańców. Na dzień 1 stycznia 2022 r. funkcjonowało 3463 przyłączy do sieci wodociągowej, a na dzień 31 grudnia 2022 r. było ich 3515.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na dzień 1 stycznia 2022 r. i 31 grudnia 2022 r. była taka sama i wynosiła 78,2 km. Dostęp do sieci kanalizacyjnej posiada 99,1 % mieszkańców. Na dzień 1 stycznia 2022 r. istniało 3348 przyłączy do sieci kanalizacyjnej, a na dzień 31 grudnia 2022 r. 3384 przyłączy.

Długość czynnej sieci gazowej na dzień 1 stycznia 2022 r. wynosiła 72,3 km, zaś na dzień 31 grudnia 2022 r. – 73,0 km. Na dzień 1 stycznia 2022 r. funkcjonowało 2525 przyłączy do gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej, zaś na koniec roku było to 2584 przyłączy (w tym do budynków mieszkalnych 2509).

Na terenie miasta Garwolina występują następujące gazociągi i obiekty systemowe:

- gazociąg DN 500 MOP 5,0 MPa relacji Rembelszczyzna – Wronów, długość odcinka w granicach administracyjnych miasta – 3777 m (długość na płaszczyźnie),
- gazociąg DN 150 MOP 5,0 MPa zasilający stację gazową przy ul. Stacyjnej – długość odcinka w granicach administracyjnych miasta – 6 m (długość na płaszczyźnie).

9.2. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Garwolina na lata 2016-2026

Przyjęta Uchwałą nr XXIX/184/2016 Rady Miasta z dnia 26 października 2016 r. jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie zintegrowanej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym na poziomie lokalnym. Jej misją jest Garwolin jako miasto silnych rodzin i aktywnych mieszkańców solidaryzujących się z grupami zagrożonymi wykluczeniem i marginalizacją społeczną. Celem Strategii w szerokim znaczeniu jest działalność zmierzająca do poprawy standardów życia wszystkich mieszkańców miasta.

Główną instytucją odpowiedzialną za realizację Strategii jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Garwolinie.

W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, wpisujące się w Strategię w formach:

- prowadzenia diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz dożywiania,
- organizowania opieki i usług domowych,
- współpracy z asystentem rodziny,
- współpracy z organizacjami i instytucjami oraz stowarzyszeniami,
- monitorowania sytuacji rodzin, korzystających z pomocy poprzez wizyty w środowiskach,
- monitorowania środowisk, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- reagowania na zgłoszenia dotyczące trudnej sytuacji osób, mieszkańców miasta poprzez wizyty pracownika socjalnego we wskazanym środowisku,
- pomocy jaką jest praca socjalna w ramach której pracownicy aktywizowali klientów do poprawy swojej sytuacji życiowej,

- monitorowania sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez stałą współpracę pracowników ośrodka ze szkołami, Komendą Powiatową Policji w Garwolinie, kuratorami, asystentami rodzin i innymi instytucjami.

Powody przyznania pomocy	2021	2022
Ubóstwo	191	190
Bezdomność	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	51	60
- w tym wielodzietność	37	42
Bezrobocie	136	123
Niepełnosprawność	99	96
Długotrwała lub ciężka choroba	149	141
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	71	73
Przemoc w rodzinie	3	6
Alkoholizm	19	24
Narkomania	5	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	9

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Garwolinie

Z przedstawionych danych wynika, że w 2022 roku zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, wielodzietności i potrzeby ochrony macierzyństwa. W związku z tym 14 rodzin (w tym 35 dzieci) w roku 2022 było objętych wsparciem asystenta rodziny, dzięki czemu rodziny otrzymały pomoc polegającą na wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków oraz podniesiono umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, umiejętność radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców albo opiekunów dzieci, dzięki czemu osoby przyjmujące pomoc odzyskują kontrolę nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać rolę rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w wieloletnim rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 w oparciu o *Wieloletni program osłonowy Miasta Garwolina w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023* zapewniając pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych. W 2022 roku z tej pomocy skorzystało 293 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej włączał się w dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, aby w okresie wolnym od nauki szkolnej zapewnić im godny wypoczynek oraz aby mogły spędzić miło i pożytecznie czas. W 2022 roku dofinansowano wypoczynek 13 rodzinom.

Oprócz wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych, okresowych z pomocy społecznej rodziny objęte były także wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych. W 2022 roku z tych świadczeń skorzystało 575 rodzin.

Duże obciążenie dla dzieci stanowił problem alkoholowy występujący w rodzinie. Dlatego pracownicy MOPS współpracowali ściśle z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami, policją, placówkami specjalistycznymi oraz stowarzyszeniami, Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aby zapewnić dzieciom wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, bezpieczeństwo niezbędne do ich prawidłowego rozwoju.

Wszystkie wymienione wyżej działania były realizowane jako cele operacyjne celu strategicznego „Bezpiecznie socjalna rodzina” Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Garwolina na lata 2016 – 2026 i polegały na:

- wzmacnianiu pozycji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym;
- pomocy w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieraniu i usprawnianiu systemu wsparcia dla rodziny, m.in. psychologicznego, prawnego, socjalnego;
- zapewnieniu dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami oraz przysługującymi prawami;
- współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Innym celem strategicznym Strategii jest sprawny system pomocy w zaspokajaniu potrzeb osób zagrożonych marginalizacją. Integralną rolę w życiu społeczności stanowią osoby starsze i niepełnosprawne. Dlatego pracownicy socjalni prowadzili rozmowy w środowisku lokalnym na temat osób starszych celem zapewnienia im jak najszerzej pomocy. Monitorowali i odwiedzali w środowisku osoby starsze, a także nawiązywali kontakt z najbliższą rodziną. Informowali policję o miejscach zamieszkiwanych przez osoby starsze, samotne w celu poprawy ich bezpieczeństwa. Udzielali pomocy finansowej i rzeczowej zgodnie z Ustawą o Pomocy Społecznej, m.in. zasiłki celowe, specjalne celowe, okresowe, z przeznaczeniem na zakup leków, żywności, odzieży itd. W 2022 roku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” osoby starsze miały zapewnioną pomoc w formie ciepłego posiłku w barze „Smakosz” lub zasiłku celowego na zakup żywności. Z tej pomocy skorzystały 292 osoby. Osoby starsze miały zapewnioną również pomoc w formie usług opiekuńczych, z której skorzystało 17 osób. Poza tym 4 osoby zostały umieszczone w domu pomocy społecznej ze względu na to, że nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i prowadzić gospodarstwo domowe oraz wymagają całonocnej opieki. W 2022 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydali 374 skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa – współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym”. Programem objęte były osoby starsze, samotne, niepełnosprawne oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Od 2022 roku MOPS przystąpił do *programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”*, którego celem jest wspomaganie osoby niepełnosprawnej w komunikacji z otoczeniem, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, poruszaniu się po mieście, korzystaniu ze środków transportu i innych. Program objął swoim działaniem 4 osoby.

Corocznie MOPS organizuje Wigilię dla osób samotnych, która ma miejsce w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1. Dzięki temu przedsięwzięciu ludzie starsi i samotni nie czują się odrzuceni, nawiązują nowe kontakty i otrzymują paczkę świąteczną żywnościową.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej włączał się wspólnie z Komendą Powiatową Policji w akcje w poszukiwaniu osób bezdomnych, w szczególności w okresie zimowym, aby w razie konieczności zapewnić schronienie i ciepły posiłek.

Jak wynika z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nasila się problem alkoholizmu i narkomanii w rodzinach. Ważną rolę w zintegrowanym systemie rozwiązywania problemów uzależnień i

przemocy w rodzinie pełni Zespół Interdyscyplinarny, którego obsługę zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wspólne działania MOPS z Zespołem podejmowane w 2022 roku to:

- udział pracowników w grupach roboczych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- organizacja spotkań grupy roboczej w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – rozmowy specjalistów z członkami rodzin dotyczące właściwego wypełniania ról rodzicielskich wobec dzieci (dot. rodzin, w których występuje problem przemocy);
- na posiedzeniach grup roboczych wypracowywanie działań zmierzających do poprawy sytuacji osób doznających przemocy oraz przeciwdziałania krzywdzeniu osób najbliższych;
- podejmowanie wspólnych działań wobec rodzin, w których zachodzi podejrzenie występowania przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego z pedagogami szkolnymi, kuratorami, policjantami;
- członkowie grup roboczych pomagali w sporządzaniu dokumentacji: wnioski o skierowanie osób uzależnionych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- informowanie o możliwości skorzystania z nieodpłatnej porady prawnej dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informowanie o lokalnych instytucjach pomocowych dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy;
- objęcie asystenturą rodzin dysfunkcyjnych;
- zapewnienie pomocy psychologicznej ofiarom i sprawcom przemocy;
- prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” (w 2022 roku Zespół prowadził 56 takich procedur).

Dzięki powyższym działaniom realizowane są cele operacyjne mające zredukować zjawisko ubóstwa i bezrobocia stwarzające zagrożenie bezdomnością, budować zintegrowany system rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz wsparcie dla seniorów i osób niepełnosprawnych.

Ostatnim celem strategicznym Strategii jest rozwój aktywności obywatelskiej. Działania w tym zakresie to:

- aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- efektywne organizowanie różnych form pomocy;
- pomoc w uzyskiwaniu dla klientów wsparcia przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- współpraca z instytucjami, organizacjami, Komendą Powiatową Policji, stowarzyszeniami, szkołami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
- współpraca z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, szkołami w celu krzewienia idei wolontariatu;
- coroczne przekazywanie Radzie Miasta informacji o ocenie zasobów pomocy społecznej przez Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dzięki tym działaniom realizowane są cele operacyjne takie jak: profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnej, a także wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

9.3. Lokalny program rewitalizacji miasta

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Garwolin” został przyjęty uchwałą Nr XLVI/271/2017 Rady Miasta Garwolina z dnia 27 września 2017 r. Zadaniem tego strategicznego dokumentu jest określenie działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez realizację przedsięwzięć na rzecz lokalnej społeczności.

Ograniczenie zjawisk patologicznych (cel szczegółowy I Programu Rewitalizacji) a także walka z przestępczością to zadanie realizowane przez Policję. Szczegółowy opis działań Komendy Powiatowej Policji na terenie miasta w 2022 roku zaprezentowany został w niniejszym Raporcie w punkcie dot. bezpieczeństwa publicznego.

Realizacja drugiego celu, jakim jest pozyskiwanie nowych inwestorów jest ograniczone, gdyż miasto nie posiada terenów, które byłyby atrakcyjne z punktu widzenia lokalizacji inwestycji. Grunty takie znajdują się na terenie Garwolińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej a ich właścicielem jest samorząd powiatowy. Stąd też działania samorządu miasta w tym zakresie w 2022 r. ograniczyły się do utrzymania niskich stawek podatków lokalnych, w szczególności stawek podatków od nieruchomości czy też od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz stawek podatków od środków transportowych, które mają istotne znaczenie dla opłacalności biznesowej.

Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych w celu polepszenia warunków środowiskowych, w których żyją mieszkańcy (trzeci cel szczegółowy) realizowana była przede wszystkim przez prace w zakresie zieleni miejskiej - bieżące utrzymanie parków oraz skwerów ulokowanych na terenie miasta Garwolina: Skweru Solidarności, Parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Skweru im. L. Kaczyńskiego, Parku 550-lecia, Bulwaru nad rzeką Wilgą od ul. Kard. St. Wyszyńskiego do ul. Gen. Wł. Andersa, Terenów rekreacyjnych Zarzecza, Parku „Ptasie trele”, Parku na os. Działki, Parku „Przyrodniczy Ogród Zmysłów” oraz parku rekreacyjnego położonego przy ul. Batalionu „Zośka” im. 100-lecia Odzyskania Niepodległości. Prace w zakresie zieleni miejskiej dotyczą także: Cmentarza Wojennego, zieleni przyulicznej, terenu wokół zbiornika retencyjnego oraz terenów wspólnot mieszkaniowych oraz terenów placów zabaw i siłowni plenerowych.

Utrzymanie zieleni miejskiej to: koszenie trawy, strzyżenie żywopłotów, odchwaszczanie rabat kwiatowych i roślinnych, podlewanie nowo posadzonych drzew i krzewów wraz z kołkowaniem drzew oraz przycinanie krzewów - wykonywane są one przez pracowników gospodarczych kilkanaście razy w sezonie, w terminie od kwietnia do końca października.

Coroczne utrzymanie zieleni miejskiej opiera się w dużej mierze na nasadzeniach i pielęgnacji kwiatów jednorocznych: nasadzenia wiosenne wykonywane są w miesiącu kwietniu, letnie w maju, a jesienne we wrześniu.

W 2022 roku nasadzenia kwiatów jednorocznych wykonane zostały na rabacie przy pomniku 30 rozstrzelanych, klombie przy Komendzie Powiatowej Policji oraz w pasie drogowym ulicy Olimpijskiej. Oprócz nasadzeń rabatowych obsadzono także gazony ulokowane wzdłuż ulicy Kościuszki, oraz kwietniki kaskadowe ustawione na Skwerze Kaczyńskiego. Łącznie na terenie miasta posadzono 1883 sztuk kwiatów. Nasadzenia te wykonują pracownicy gospodarczy Urzędu Miasta Garwolina, i oni także dbają o pielęgnację kwiatów: podlewanie, nawożenie, odchwaszczanie - w terminie od kwietnia do października każdego roku.

Ponadto w pasach drogowych: Al. Legionów, Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego, Asnyka i Kwiatowej oraz na terenach zieleni tj.: Parku im. 100-lecia Odzyskania Niepodległości, „Parku Zmysłów”, „Ptasich trelach”, na osiedlu „Koszary” oraz przy placu zabaw na os. Romanówka posadzono 64 drzewa. Poza tym w pasie drogowym ul. Kościuszki oraz na bulwarze przy ul. Wyszyńskiego zostało posadzonych 120 róż okrywowych.

W zakres prac pielęgnacyjnych przy zieleni miejskiej wchodzi prace związane z wycinką drzew oraz cięciem pielęgnacyjnym w koronach drzew. W roku 2022 w ramach umów z wykwalifikowaną firmą wykonano prace obejmujące: wycinkę 40 sztuk drzew, oraz wykonano cięcia pielęgnacyjne w koronach 163 sztuk drzew. Aby rośliny rosły i kwitły należy wykonywać szereg zabiegów pielęgnacyjnych. Pracami związanymi z utrzymaniem zieleni miejskiej zajmuje się 14 pracowników gospodarczych Urzędu Miasta Garwolina.

W 2022 r. z budżetu miasta Garwolina na utrzymanie zieleni przeznaczono 65 000,00 zł.

Na przestrzeni całego roku Burmistrz Miasta Garwolina wydał:

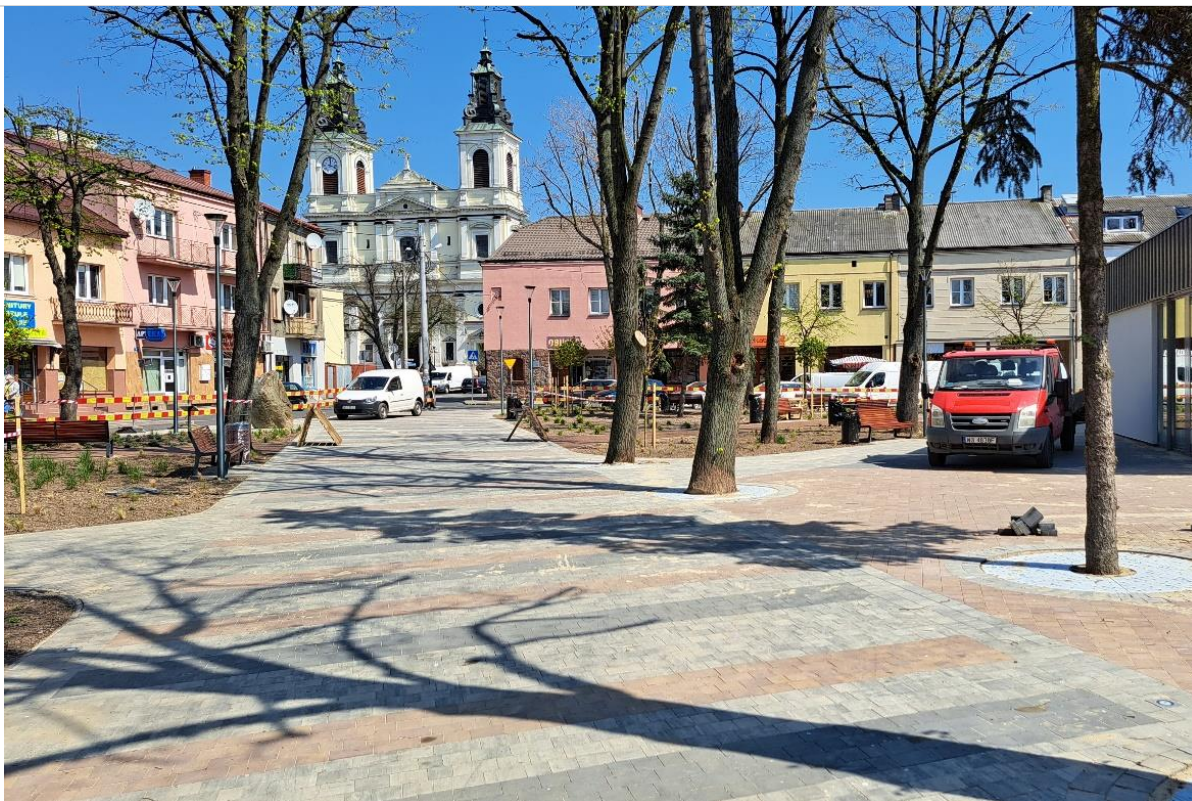
- 17 decyzji zezwalających na usunięcie 157 drzew, oraz 53 m² krzewów.
- 54 zaświadczenia w związku ze zgłoszeniem na usunięcie drzew w ilości 342 sztuk
- zgłoszenia w ilości 38 na usunięcie 309 drzew.

Miasto Garwolin uzyskało zezwolenie na usunięcie 42 drzew.

W ramy trzeciego celu szczegółowego Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta wpisać należy prowadzoną w 2022 r. rewitalizację „Skweru Solidarności” w centrum miasta. Zadanie to rozpoczęto w 2021 r., zaś jego zakończenie odbyło się z końcem maja b.r. Teren skweru przeznaczony pod rewitalizację to obszar ok. 3000 m². Skwer znajduje się w gminnej ewidencji zabytków, jako układ urbanistyczny z okresu pomiędzy XV a XX wiekiem. Jest miejscem reprezentacyjnym oraz przestrzenią publiczną skupiającą życie mieszkańców.

Koszt realizacji inwestycji to kwota 2 580 680,22 zł brutto, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wynieść ma 1 600 000 zł.

Jednym z elementów działań na rzecz wzrostu potencjału turystycznego a także kulturowego miasta (czwarty cel szczegółowy) jest ochrona zabytków. Wymieniona wyżej rewitalizacja skweru dotyczy miejsca objętego ochroną konserwatorską Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przez co prace prowadzone na skwerze podlegały nadzorowi Konserwatora.

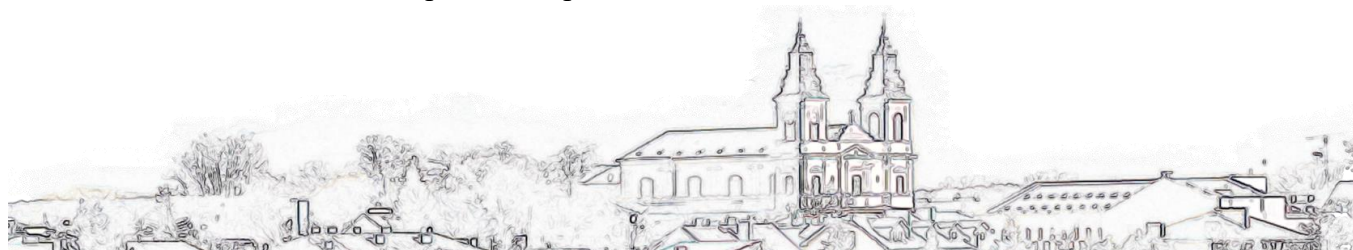
Ustawa o samorządzie gminnym stanowi, iż do ich zadań własnych należy między innymi ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. Stąd też polityka przestrzenna miasta określona w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego musi uwzględniać ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Burmistrz Miasta Garwolina prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków Miasta Garwolina. W ewidencji tej ujęto 69 następujących zabytków nieruchomości:

1. Aleja Legionów 4, karczma, ob. biura, 1839 r.
2. Aleja Legionów 7, Przedszkole, l. 30 XX w.;
3. Aleja Legionów 11, Krajowy Ośrodek Psychiatrii Sądowej da Nietletnich, XIX/XX w.;
4. Aleja Legionów 11, Wartownia, ob. budynek administracyjny, XIX. XX w.;
5. Aleja Legionów 26, dom. l. 30 XX w.;
6. Aleja Legionów 44 A, budynek koszarowy, ob. dom, XIX/ XX w.;
7. Aleja Legionów 44 C, budynek koszarowy, ob. dom, XIX/ XX w.;
8. Aleja Legionów 44 E, budynek koszarowy, ob. dom, Pocz. XX w.;
9. Aleja Legionów 44 I, budynek koszarowy, ob. dom, Pocz. XX w.;
10. Aleja Legionów 44 J, budynek koszarowy, ob. dom, Pocz. XX w.;
11. Aleja Legionów 46, pomnik w hołdzie żołnierzom polskim, 1997 r.;
12. Aleja Legionów 83 A, stajnia, ob.. magazyn, XIX/ XX w.;
13. Aleja Legionów , budynek koszarowy, pralnia, pocz. XX w.;
14. Aleja Legionów, Kapliczka z figurą Chrystusa Gorejące Serce, Pocz. XX w.;
15. Aleja Legionów, pomnik ku czci rozstrzelanych Polaków, 1944 r.;
16. Aleja Legionów, budynek koszarowy, stajnia, ob. Hurtownia, Pocz. XX w.;
17. Aleja Legionów, budynek koszarowy, stajnia, ob. warsztaty PKS, Pocz. XX w.;
18. Aleja Żwirki i Wigury 15, dom, 1928 r.;
19. Aleja Żwirki i Wigury 18, dom, 1928 r.;
20. Aleja Żwirki i Wigury, Szkoła Podstawowa, l. 30 XX w.;
21. Układ urbanistyczny, XV-XX w.;
22. Ul. Cmentarna, cmentarz parafialny, XIX w.;
23. Ul. Cmentarna, kaplica cmentarna, 1839 r.;
24. Ul. Cmentarna, mauzoleum Rodziny Hordliczków, k. XIX w.;
25. Ul. Długa 21, dom, l. 20 XX w.;
26. Ul. Kawaleryjska, budynek koszarowy, ob. Magazyn MAT-BUD, XIX/ XX w.;
27. Ul. Kawaleryjska, budynek koszarowy, pozostałości stajni, XIX/ XX w.;
28. Ul. Kościuszki 24, Bank Spółdzielczy, 1913 r.;
29. Ul. Kościuszki 28, pomnik ku czci poległych, 1991 r.;
30. Ul. Kościuszki 28, Wojskowa Komisja Uzuppełnień, 1902 r.;
31. Ul. Kościuszki 30, dom, pocz. XX w.;
32. Ul. Kościuszki 49, dom, pocz. XX w.;
33. Ul. Kościuszki 53, ZSP, mozaika, 1977 r.
34. Ul. Kościuszki 53, ZSP, figura orła, 1977 r.;
35. Ul. Kościuszki 53, ZSP, pomnik Jana Pawła II, 1998 r.;
36. Ul. Kościuszki 53, ZSP, pomnik. Fr. Stefczyka, 1976 r.;
37. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Władysława Jagiełły, l. 80 XX w.;
38. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Bolesława Chrobrego, l. 80 XX w.;
39. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Tadeusza Kościuszki, l. 80 XX w.;
40. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Józefa Piłsudskiego, l. 80 XX w.;
41. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Stefana Wyszyńskiego, l. 80 XX w.;
42. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Władysława Sikorskiego, l. 80 XX w.;
43. Ul. Kościuszki 53, ZSP, popiersie Jana III Sobieskiego, l. 80 XX w.;
44. Ul. Kościuszki, cmentarz wojenny, 1949 r.;
45. Ul. Kościuszki, kapliczka słupowa, 1813 r.;

46. Ul. Kościuszki/ Mazowiecka, krzyż, 1907 r.;
47. Ul. Lubelska, park podworski „Sulbiny”, XIX w.;
48. U. Lubelska 50, zespół podworski „Sulbiny”, spichlerz, pocz. XIX w.;
49. Ul. Mazowiecka/ Kościuszki, pomnik pomordowanych Polaków, 2001 r.;
50. Ul. Młyńska 1, dom, 2 poł. XIX w.;
51. Ul. Nadwodna 16, dom, l. 30 XX w.;
52. Ul. Narutowicza, zespół podworski, czworak, 1 ćw. XIX w.;
53. Ul. Narutowicza, kapliczka, 1 ćw. XIX w.;
54. Ul. Polska 36, dom, l. 30 XX w.;
55. Ul. Senatorska 49, dom, k. XIX w.;
56. Ul. Sobieskiego 13, dom, . 30 XX w.
57. Ul. Staszica 11, Kościół par. pw. Przemienienia Pańskiego, XIX/ XX w.;
58. Ul. Staszica 11, Plebania, l. 30 XX w.;
59. Ul. Staszica 15, Urząd Miasta, 1910 r.;
60. Ul. Staszica, pomnik Piłsudskiego, 1936, 1981 r.;
61. Ul. Studzińskiego, zespół dworski, dwór, 1927 r.;
62. Ul. Studzińskiego, zespół dworski, oficyna, 1939 r.;
63. Ul. Studzińskiego, zespół dworski, budynek gospodarczy, pocz. XX w.;
64. Ul. Studzińskiego, zespół dworski, park, poł. XIX w.;
65. Ul. Wiejska 31, dom, l. 30 XX w.;
66. Ul. Wolna 20, dom, l. 20 XX w.;
67. Ul. Wolna, magazyn, pocz. XX w.;
68. Ul. Wyszyńskiego 70, dom, l. 30 XX w.;
69. Ul. Wyszyńskiego, młyn elektryczny, 1 poł. XX w.

9.4. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Garwolina na lata 2021-2025

Program został przyjęty uchwałą Rady Miasta Garwolina Nr XXXV/192/2020 z dnia 22.12.2020 roku W świetle obowiązujących w kraju przepisów Miasto zobowiązane jest do zapewnienia lokalu mieszkalnego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Zasady przydziału lokalu gminnego reguluje uchwała Rady Miasta Garwolina Nr XXXV/193/2020 z dnia 22.12.2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Garwolina, zmieniona uchwałą nr XLIV/243/2021 z dnia 29.06.2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXV/193/2020 z dnia 22.12.2020 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Garwolina, podjęte na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu Cywilnego. Decyzje w tej sprawie są podejmowane przez Burmistrza Miasta Garwolin po zasięgnięciu opinii Komisji Mieszkaniowej.

Na koniec roku 2022 r. zasób mieszkaniowy Miasta Garwolina obejmował następujące mieszkania przy:

- ul. Al. Żwirki i Wigury 1 - 2 mieszkania o powierzchni 86,83 m² (łącznie powierzchnia mieszkań w tym budynku to 544,25 m², o przeciętnej liczbie izb -pli - 3),
- ul. Al. Żwirki i Wigury 2 – 5 mieszkań o pow. 187,10 m² (łącznie pow. 1802,25 m², pli - 3),
- Al. Żwirki i Wigury 3 – 4 mieszkania o pow. 153,49 m² (łącznie pow. 546,88 m², pli - 3),
- Al. Żwirki i Wigury 4 – 3 mieszkania o pow. 113,20 m² (łącznie pow. 1802,25 m², pli - 3),
- Al. Żwirki i Wigury 6 – 1 mieszkanie o pow. 36,80 m² (łącznie pow. 1909,00 m², pli - 3),
- Al. Żwirki i Wigury 8 – 1 mieszkanie o pow. 30,74 m² (łącznie pow. 760,62 m², pli - 3),
- ul. Długiej 12 – 2 mieszkania o pow. 75,65 m² (łącznie pow. 1572,98 m², pli - 2),

- ul. Jagodzińskiej 12 – 6 mieszkań o pow. 307,77 m² (łącznie pow. 4072,46 m², pli - 2),
- ul. Kościuszki 25 – 1 mieszkanie o pow. 36,80 m² (łącznie pow. 491,49 m², pli - 2),
- ul. Kościuszki 38 – 1 mieszkanie o pow. 43,16 m² (łącznie pow. 544,00 m², pli - 3),
- ul. Kościuszki 55 – 2 mieszkania o pow. 64,40 m² (łącznie pow. 3156,00 m², pli - 3),
- ul. Kościuszki 57 – 4 mieszkania o pow. 166,20 m² (łącznie pow. 3156,00 m², pli - 3),
- ul. Nadwodnej 14 – 1 mieszkanie o pow. 38,00 m² (łącznie pow. 1257,50 m², pli - 3),
- ul. Polskiej 11 – 1 mieszkanie o pow. 42,72 m² (łącznie pow. 667,00 m², pli - 3),
- ul. Przechodniej 3 – 3 mieszkania o pow. 121,60 m² (łącznie pow. 1903,50 m², pli - 3),
- ul. Senatorskiej 5 – 1 mieszkanie o pow. 36,90 m² (łącznie pow. 1911,50 m², pli - 3),
- ul. Senatorskiej 38 – 2 mieszkania o pow. 87,34 m² (łącznie pow. 544,27 m², pli - 3),
- ul. Senatorskiej 40 – 2 mieszkania o pow. 77,67 m² (łącznie pow. 542,72 m², pli - 3),
- Al. Legionów 44 A – 6 mieszkań o pow. 230,19 m² (łącznie pow. 810,91 m², pli - 2),
- Al. Legionów 44 C – 1 mieszkanie o pow. 45,40 m² (łącznie pow. 452,71 m², pli - 3),
- Al. Legionów 44 E – 7 mieszkań o pow. 328,28 m² (łącznie pow. 979,14 m², pli - 2),
- Al. Legionów 44 I – 6 mieszkań o pow. 190,37 m² (łącznie pow. 381,45 m², pli - 2),
- Al. Legionów 44 J – 1 mieszkanie o pow. 42,15 m² (łącznie pow. 275,37 m², pli - 3),
- Al. Legionów 44 K – 2 mieszkania o pow. 72,57 m² (łącznie pow. 936,50 m², pli - 2),
- Al. Legionów 44 L – 1 mieszkanie o pow. 32,61 m² (łącznie pow. 934,92 m², pli - 3),
- Al. Legionów 44 Ł – 1 mieszkanie o pow. 37,78 m² (łącznie pow. 942,67 m², pli - 2),
- Al. Legionów 44 M – 2 mieszkania o pow. 75,70 m² (łącznie pow. 1053,20 m², pli - 3),
- ul. Żeromskiego 2 – 18 mieszkań o łącznej pow. 445,28 m² (pli - 1),
- ul. Stacyjnej 39 - 23 mieszkania o łącznej pow. 780,88 m² (pli - 2),
- ul. Sławińskiej 1 – w budynku znajduje się jedno mieszkanie o pow. 88,80 m² (pli - 3),
- w placówkach oświatowych – 2 mieszkania o pow. 93,50 m² (pli - po 3 izby).

Łącznie w zasobie mieszkaniowym Miasta Garwolina w 2022 roku znajdowało się 115 mieszkań. W 2022 roku Miasto Garwolin sprzedało jeden lokal mieszkalny z udzieloną bonifikatą w wysokości 85 % ceny ustalonej do sprzedaży na podstawie Uchwały Nr IV/24/2019 Rady Miasta Garwolina z dnia 29 stycznia 2019 roku w sprawie zasad sprzedaży na rzecz najemców lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Garwolina oraz Uchwały Nr V/31/2019 Rady Miasta Garwolina z dnia 26 lutego 2019 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/24/2019 Rady Miasta Garwolina z dnia 29 stycznia 2019 roku w sprawie zasad sprzedaży na rzecz najemców lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Garwolina.

Na koniec roku 2022 w gminnym zasobie mieszkaniowym było niezasiedlonych 9 mieszkań, głównie w budynku przy ul. Żeromskiego. Mieszkania były niewykorzystywane w związku z ich rozdysponowaniem na eksmisje osób posiadających uprawnienia do uzyskania lokalu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego na podstawie wyroków sądowych o eksmisji lub przeznaczeniem do remontu. Wielkość posiadanego zasobu dotychczas zapewniała odpowiednią ilość lokali i pomieszczeń tymczasowych na realizację wyroków sądowych nakazujących eksmisje oraz innych przypadków, w których przysługuje pierwszeństwo wynajęcia lokalu socjalnego. Dotychczas nie zachodziła konieczność wynajmowania lokali od innych właścicieli lokali i podnajmowania ich osobom trzecim.

W ciągu roku wszczęto 2 postępowania eksmisyjne, dotyczące opuszczenia lokalu mieszkalnego, będącego w zasobach Miasta Garwolina. Postępowania nie zakończyły się.

Przedłużenie najmu socjalnego lokalu uzyskało 12 osób. Na dzień 1 stycznia 2022 r. zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 375 329,30 zł, a zaległości posiadało

55 osób. Na dzień 31 grudnia 2022 r. dane te przedstawiały się następująco: zaległości wynosiły 438 729,44 zł i zaległości dotyczyły 56 osób. Prowadzona była windykacja i inne działania zmierzające do odzyskania zadłużenia w opłatach mieszkaniowych oraz zmniejszenia liczby dłużników. Mieszkańcy posiadali możliwość uzyskania pomocy w spłacie zadłużenia poprzez rozłożenie na raty oraz odpracowanie przy pracach porządkowych i pielęgnacyjnych zieleni miejskiej w parkach, placach i terenach przyległych do ulic.

Zarządzanie budynkami wielorodzinnymi, które są własnością Miasta Garwolina zostało powierzone na podstawie zawartej umowy Spółdzielni Mieszkaniowej w Garwolinie. Budynki, w których Miasto posiada swoje udziały (pojedyncze lokale) są zarządzane przez Zarządców działających na terenie miasta, wyłanianych przez te Wspólnoty i są to:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Garwolinie – 3 budynki,
- „SAGA” Sp. z o.o. Garwolin– 16 budynków,
- „Powiernik” Robert Chład, Garwolin – 4 budynki,
- Zarządzanie Nieruchomościami Andrzej Cendrowski, Garwolin – 1 budynek,
- Zarządzanie Nieruchomościami Paweł Wielgosz – 3 budynki.

Wydatki na utrzymanie lokali mieszkalnych Miasta przekazywane były Zarządcom według stawek uchwalonych przez Wspólnoty, a na lokale w budynkach Miasta wg stawek zatwierdzonych przez Miasto. W 2022 roku wydatki te wyniosły 478.718,98 zł przy wpływach 481.278,42 zł.

W zasobie Miasta Garwolina w 2022 r. znajdowały się 2 budynki niemieszkalne. Jeden z budynków wykorzystywany jest na komórkę gospodarczą, a drugi przeznaczony jest do remontu.

Na mieszkanie z zasobu miasta na początku 2022 r. oczekiwało 21 osób zakwalifikowanych do najmu lokalu, zaś pod koniec 2022 r. było to 11 osób, w tym 7 osób na najem socjalny lokalu.

Dzięki dofinansowaniu, jakie Miasto Garwolin otrzymało ze środków Funduszu Dopłat na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, możliwe było wykonanie remontu dwóch lokali mieszkaniowych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Garwolina. Ogólny koszt wykonania remontu wyniósł 121 463,82 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 97 171,05 zł. W lokalach przeprowadzono gruntowny remont, wraz z wymianą instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i gazowej, przez co znacznie się poprawiły warunki życia mieszkańców tych lokali.

9.5. Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE)

Program przyjęty Uchwałą Rady Miasta Garwolina Nr V/28/2019 z dnia 26 lutego 2019 roku, został opracowany w celu zmniejszenia w powietrzu poziomów pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5. Ponieważ na terenie Garwolina nastąpiło przekroczenie tych pyłów, to zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla województwa mazowieckiego, na samorządzie miasta spoczywał obowiązek przyjęcia Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE).

Zgodnie z wytycznymi w zakresie sporządzania PONE, wydanymi przez Sejmik Województwa Mazowieckiego, Miasto Garwolin zobowiązane jest do redukcji pyłu zawieszonego PM10 w ilości 8,10 Mg/rok i pyłu zawieszonego PM2,5 w ilości 7,98 Mg/rok.

Podstawowym celem PONE jest likwidacja źródeł spalania paliw stałych o mocy do 1 MW niespełniających wymagań unijnych w sektorze komunalno-bytowym oraz sektorze usług i handlu oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach. Sposobem jest wymiana nieekologicznych pieców i kotłów na nowoczesne systemy ogrzewania, w tym odnawialne źródła energii. W tym celu zaplanowano inwestycje zarówno na poziomie budynków mieszkalnych będących własnością miasta, jak i budynków użyteczności

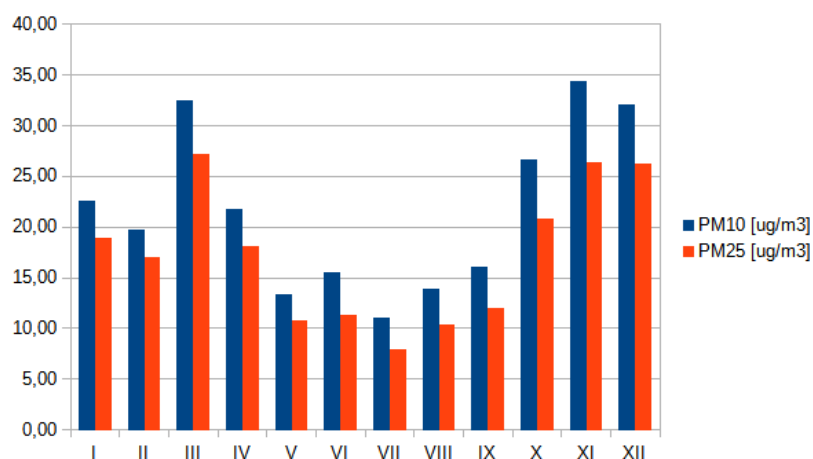
publicznej oraz budynków mieszkalnych osób indywidualnych. Poza zadaniami inwestycyjnymi zaplanowano zadania pozainwestycyjne, tzw. "miękkie".

W Programie zaplanowano po 11 zadań inwestycyjnych dla ograniczenia emisji pyłów: 1) podłączenie do sieci ciepłej, 2) wymiana ogrzewania węglowego na elektryczne, 3) wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane ręcznie, 4) wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie 5) wymiana kotłów węglowych na kotły opalane biomasa zasilane automatycznie 6) wymiana kotłów węglowych na kotły opalane peletami zasilane automatycznie 7) wymiana ogrzewania węglowego na gazowe 8) wymiana ogrzewania węglowego na olejowe 9) wymiana ogrzewania węglowego na pompę ciepła 10) zastosowanie kolektorów słonecznych, oraz 11) termomodernizacja.

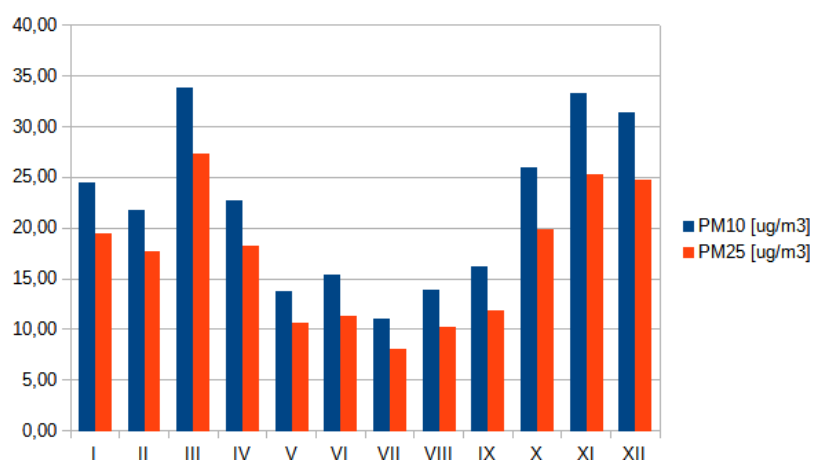
W 2019 roku w ramach realizacji PONE został wdrożony system mierzenia jakości powietrza, na potrzeby którego zakupiono i zamontowano 5 czujników, które na bieżąco informują o stanie jakości powietrza. Czujniki mierzą przede wszystkim poziomy pyłu PM_{2,5} i PM₁₀. Koszt zakupu czujników wyniósł 8 302,50 zł. Ponadto Miasto Garwolin zleciło odpłatne świadczenie usługi pobierania danych pomiarowych z sensorów mierzenia jakości powietrza, dzięki czemu każdy mieszkaniec może na bieżąco obserwować jakość powietrza. Koszt usługi 1 107,00 zł/kwartał.

Poniżej prezentujemy wyniki średniomiesięcznych pomiarów pyłu PM_{2.5} i PM₁₀ w skali roku na czterech czujnikach. Oś wartości (0- 40) to $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

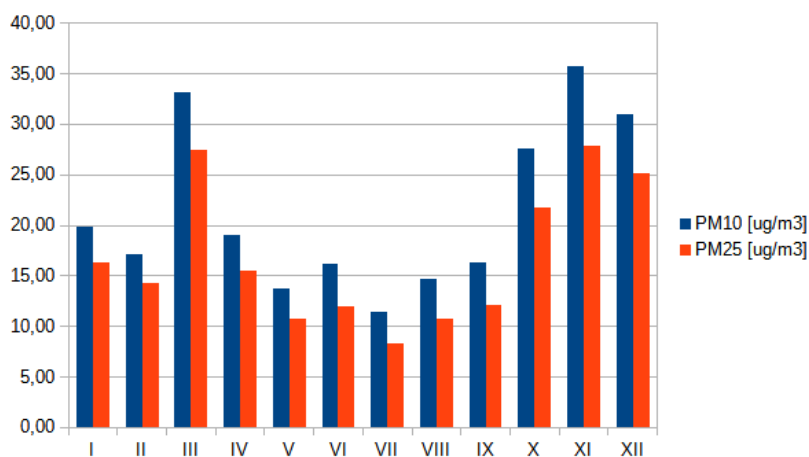
ul. Lubelska

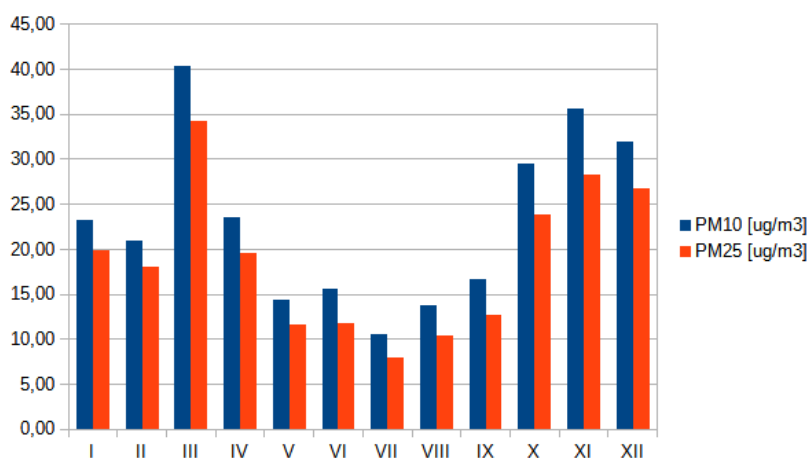
Al. Legionów

ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego

Al. Żwirki i Wigury

Pracownicy Urzędu Miasta prowadzili także kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych. Na siedemdziesiąt przeprowadzonych w 2022 roku kontroli nie stwierdzono faktu spalania odpadów w piecach.

W 2019 roku Miasto Garwolin podpisało z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie porozumienie, na mocy którego mieszkańcy Garwolina mogą m.in. składać w Urzędzie Miasta wnioski w ramach *programu „Czyste Powietrze”* np. o dofinansowanie na wymianę starego urządzenia grzewczego na nowe, zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, mikroinstalacji fotowoltaicznej, nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu, ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, drzwi/bram garażowych (również demontaż) itd. Przystąpienie do Programu umożliwia składanie przez mieszkańców wniosków nie tylko w biurach Funduszu w Warszawie czy Wydziałach Zamiejscowych, ale także bezpośrednio w Urzędzie Miasta, co dla mieszkańców stanowi duże udogodnienie. Do zadań samorządu w ramach realizacji zapisów Porozumienia należy między innymi: przygotowywanie (wypełnianie) wraz z mieszkańcami wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, sprawdzanie ich poprawności, a także prowadzenie działań doradczych. Wnioski o dofinansowanie wraz z załącznikami – po pozytywnej weryfikacji przez Gminę – trafiają do WFOŚiGW w Siedlcach, który ostatecznie weryfikując i zatwierdzając złożony przez Beneficjenta wniosek przyznaje środki na realizację ekologicznej inwestycji, które są wypłacane po zrealizowaniu inwestycji i przedłożeniu wniosku o płatność.

W punkcie informacyjno-konsultacyjnym mieszkańcy dowiadują się o korzyściach, aktualnych naborach oraz otrzymują pomoc przy przygotowaniu wniosków. W ubiegłym roku przez Urząd Miasta w Garwolinie złożono łącznie 5 wniosków o dofinansowanie z „Czystego Powietrza” (wnioski w ramach dofinansowania podstawowego).

W 2022 roku w ramach programu zrealizowano w mieście 29 przedsięwzięć z dofinansowaniem z „Czystego Powietrza”, w większości polegających na wymianie nieekologicznego źródła ciepła na kocioł gazowy kondensacyjny. W ramach tych przedsięwzięć (w przypadku których nastąpiła wypłata w 2022 roku) WFOŚIGW w Warszawie wypłacił dotacje w wysokości 400 499,55 zł. Łącznie od początku kampanii do końca 2022 roku zrealizowano 81 przedsięwzięć.

Punkt konsultacyjno-informacyjny udzielił w 2022 roku 242 konsultacji (stacjonarnie, telefonicznie i mailowo) oraz zorganizował cztery spotkania dla mieszkańców Garwolina. Wśród występujących problemów, które blokują złożenie wniosków o dofinansowanie przez mieszkańców potencjalni beneficjenci wymienili m.in. brak środków na wkład własny na inwestycję, wymóg likwidacji nieekologicznego pieca na paliwo stałe - strach i niepewność w związku z sytuacją związaną np. z wypłatami dodatków węglowych przez rząd, inflacją i wzrostem cen produktów i usług oraz wojną na Ukrainie i bezpieczeństwem energetycznym państwa.

Zanieczyszczenie powietrza jest problemem globalnym i dotyczy ono także w naszego miasta. O skali problemu mówią nam także wnioski z opracowania w 2020 roku bazy danych indywidualnych źródeł ciepła w Garwolinie. Za czyste powietrze odpowiedzialni jesteśmy wszyscy. Nie wszyscy zdają sobie jednak sprawę i mają wiedzę na temat regulacji prawnych dotyczących ochrony powietrza. Świadomość istnienia prawa nakazującego wymianę kopciuchów jest coraz większa, ale w dalszym ciągu niewystarczająca. A podjęta w 2017 roku przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwała antysmogowa obowiązuje wszystkich mieszkańców Mazowsza, w tym także mieszkańców Garwolina.

Na podstawie podpisanego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz późniejszych aneksów na obsługę punktu konsultacyjno-informacyjnego Czystego Powietrza Miasto Garwolin otrzymało i wydatkowało kwotę 20 832,78 zł. W ramach pracy punktu oraz pracy Wydziału Promocji Miasta i Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych w 2022 roku prowadzone były działania z zakresu edukacji ekologicznej dot. ochrony powietrza.

Łącznie przeprowadzono 19 akcji edukacyjnych:

- Kampania edukacyjna na stronie www.garwolin.pl pn. Walczymy ze smogiem;
- Edukacja ekologiczna w punkcie konsultacyjno-informacyjnym dot. Programu „Czyste Powietrze” w Urzędzie Miasta Garwolina;
- Edukacja ekologiczna podczas czterech spotkań informacyjnych dla mieszkańców dotyczących Programu „Czyste Powietrze”;
- Edukacja ekologiczna podczas kontroli palenisk na terenie miasta;
- Dystrybucja wśród mieszkańców plakatów i ulotek dot. ochrony powietrza podczas realizacji zadania pn. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców Garwolina poprzez realizację programu ochrony powietrza w województwie mazowieckim – czyszczenie ulic na mokro na terenie miasta;
- Zadanie pn. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w zakresie ochrony powietrza poprzez realizację kampanii edukacyjno-informacyjnej pt. „Dbamy o czyste powietrze w Garwolinie” (11 akcji). W ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej zorganizowane zostały następujące akcje: trzy spotkania dotyczące dobrych praktyk m.in. w zakresie ochrony powietrza, zdrowia, edukacji i oszczędzania energii, 10 spotkań warsztatowych ekologiczno-artystycznych dla dzieci i

młodzieży w ramach programu edukacji ekologicznej o tematyce ochrony powietrza, stoiska ekologiczne skierowane do wszystkich mieszkańców upowszechniające wiedzę i podnoszące świadomość społeczną w zakresie problematyki ochrony powietrza i wpływu na zdrowie podczas imprez o zasięgu regionalnym tj. Dni Garwolina i Powiatu Garwolińskiego, Mazowieckiego Festiwalu Saturator Teatralny (na stoiskach kolportowane były materiały informacyjne tj. broszury i ulotki, rośliny filtrujące powietrze, a także udzielane porady i informacje z zakresu ochrony powietrza), konkurs „Eko-zabawka” dla szkół podstawowych i przedszkoli, którego celem było propagowanie właściwych postaw ekologicznych i właściwego postępowania z odpadami oraz ich wpływu na czyste powietrze, konkurs „Najpiękniejszy ogród i najciekawsze kompozycje zieleni – Garwolin 2022” skierowany do wszystkich mieszkańców Garwolina, którego głównym tematem w ubiegłorocznej edycji była problematyka ochrony powietrza, teatralny eko-spektakl pt. „Septarie” oraz premiera sztuki – wydarzenie, które w swym przekazie dot. problematyki ochrony powietrza, ekologii, środowiska i zdrowia, rajd rowerowy z bibliotekarzami, pod hasłem „Postaw na ekologiczny transport” promujący rower jako zdrowy środek transportu i rekreacji wśród mieszkańców miasta i turystów, „ustawki” kolarskie w formule CoffeeRide’ów Garwolin – 6 spotkań rowerowych zorganizowanych z inicjatywy Garwolińskiego Stowarzyszenia Kolarskiego „Horyzont” promujących rower jako zdrowy środek transportu i rekreacji wśród mieszkańców miasta i turystów, kampania w mediach lokalnych informująca o obowiązku wymiany źródeł ciepła nie spełniających zapisów uchwały antysmogowej, dobrych praktyk w zakresie ochrony powietrza, a także o działaniach miasta w tym zakresie (w ramach kampanii powstał spot informacyjno-edukacyjny w formie wideo, który został wyemitowany m.in. w garwolińskim Kinie Wilga), dystrybucja wśród mieszkańców ulotek i plakatów o tematyce związanej z ochroną powietrza i obowiązujących zapisach w tym zakresie m.in. w Biuletynie Informacyjnym Urzędu Miasta, w miejscach publicznych - Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej, Centrum Sportu i Kultury, miejskie przedszkola, szkoły podstawowe, ośrodki zdrowia, kościoły itp.;

- Kampania pn. Wzrost aktywizacji społecznej młodzieży na Mazowszu i wsparcie działań Młodzieżowej Rady Miasta w Garwolinie poprzez organizację i realizację zadania pn. „Młodzi dla Garwolina. Garwolin dla Młodych.” (3 akcje). Młodzi ludzie są coraz bardziej świadomi zagrożeń dla środowiska i jakości życia wynikających z procesu urbanizacji, dlatego też preferują rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko. Młodzież dzięki przeprowadzonym działaniom zwróciła uwagę reszty społeczeństwa na problemy związane m.in. z ochroną środowiska w tym w szczególności ochroną powietrza, wyglądem i estetyką najbliższego otoczenia, porządkiem przestrzennym w mieście, wpływie miejskiej przestrzeni na zdrowie i samopoczucie wszystkich mieszkańców. W ramach zadania zorganizowane zostały następujące akcje dotyczące edukacji ekologicznej: akcja „Otwórz oczy na przestrzeń” (1 akcja), warsztaty edukacyjne połączone ze spływem kajakowym i akcją sprzątania Garwolina (1 akcja), warsztaty edukacyjne w WORD Siedlce mające na celu promocję roweru jako alternatywy dla transportu publicznego (1 akcja).

W minionym roku miasto pozyskało środki zewnętrzne z Samorządu Województwa Mazowieckiego na czyszczenie ulic na mokro oraz kampanię edukacyjno-informacyjną pt. „Dbamy o czyste powietrze w Garwolinie” w ramach *programu „Mazowsze dla czystego powietrza 2022”* – Poprawa jakości życia i mieszkańców Garwolina” poprzez realizację programu ochrony powietrza w województwie mazowieckim oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta w zakresie ochrony powietrza. Ogólna wartość projektu na mycie ulic na mokro wyniosła 70 804,76 zł, kwota zewnętrznego finansowania 35 402,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 35 402,76 zł, zaś na realizację kampanii ogólna wartość projektu wyniosła 40 000,00 zł, z czego kwota zewnętrznego finansowania to 20 000,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 20 000,00 zł.

Miasto Garwolin pozyskało także środki zewnętrzne na modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Garwolina. W ramach programu „Mazowsze dla Klimatu 2022” z Samorządu Województwa Mazowieckiego ogólna wartość projektu wyniosła 146 367,95 zł, kwota zewnętrznego finansowania 73 183,00 zł (UMWM), zaś wkład własny 73 184,95 zł. Realizacja zadania polegała na wymianie 91 lamp na energooszczędne na terenie Miasta Garwolina (tj. demontażu, zakupu i montażu) na ulicach: Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego, Batalionów Chłopskich, Armii Krajowej, Wiejskiej, Sławińskiej, Targowej i Wesołej. Zaś z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie pozyskano 100 000,00 zł. na modernizację oświetlenia. Ogólna wartość zadania wyniosła 111 870,47 zł, pozostała kwota została pokryta z środków własnych Miasta. W ramach zadania, na głównym ciągu komunikacyjnym Garwolina tj. na ul. Kościuszki i Al. Legionów wymieniono (demontaż starych, zakup i montaż nowych) 60 sztuk lamp sodowych na nowoczesne energooszczędne oprawy ledowe z montażem instalacji systemu zarządzania energią.

W ramach działań dot. ochrony środowiska i ekologii, we współpracy z Samorządem Województwa Mazowieckiego oraz działkowcami, w Garwolinie zrealizowano w 2022 roku zadania inwestycyjne na garwolińskich ogrodach działkowych „RELAX”, „WIATEREK” i „ZEFIREK” na łączną kwotę 120 392,57 zł, z czego kwota 48 139,99 zł to dotacja z budżetu Województwa Mazowieckiego, a 48 140,00 zł to dotacja z budżetu Miasta Garwolina. Inwestycje zostały zrealizowane w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Działkowców” – „Mazowsze dla działkowców 2022” tj.: „Modernizacja sieci energetycznej na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego RELAX w Garwolinie”, „Wykonanie oświetlenia na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego ZEFIREK w Garwolinie” oraz „Poprawa bezpieczeństwa na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego WIATEREK w Garwolinie” (rozbudowa instalacji fotowoltaicznej, montaż latarni i rozbudowa monitoringu). Ogrody działkowe stanowią nieodłączną część naszej miejskiej zieleni użytkowej. Generują wiele korzyści m.in. są dobrym przykładem zaangażowania mieszkańców w dbałość o wspólne dobro jakim jest otoczenie w którym żyją. Stwarzają okazję do prowadzenia ekologicznego trybu życia, zwłaszcza aktywnego spędzania czasu dla osób starszych oraz uprawy zdrowej i organicznej żywności. Wśród wielu zalet jakie niesie ze sobą utrzymywanie ogrodów działkowych można wymienić także pracę na świeżym powietrzu oraz wypoczynek. Ogrody dostarczają wiele różnych roślin, zatrzymują wodę opadową, poprawiają jakość powietrza, ale również stanowią środowisko życia i migracji licznych zwierząt oraz roślin, przyczyniając się tym samym do zwiększenia miejskiej bioróżnorodności. Pszczoły, jeże czy ptactwo znajdują tam wyjątkową ostoję. Na istnieniu ogrodów działkowych zyskujemy wszyscy.

9.6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy. W tym też celu Rada Miasta corocznie przyjmuje uchwałą Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, środki finansowe uzyskane przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zezwoleń wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć i zezwoleń jednorazowych można wykorzystać jedynie na realizację zadań wynikających z gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Po ostatecznych zmianach w budżecie miasta, środki wysokości 725 548 zł wydatkowano z przeznaczeniem na: przeciwdziałanie narkomanii - 36.000 zł, przeciwdziałanie

alkoholizmowi - 678.548,00 zł, a ponadto na dotację dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu - 11.000 zł.

Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii przeznaczono na sfinansowanie zajęć i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta.

W ramach wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi ich część przekazano w formie dotacji dla stowarzyszeń realizujących Program Gminny, a ponadto przeznaczono na opinie biegłych: psychiatrów i psychologów w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, na koszty sądowe, usługi terapeutyczne, psychoterapie, realizowane programy i warsztaty profilaktyczne a także na zakup materiałów i wyposażenia, zakup sprzętu do monitoringu miasta w miejscach newralgicznych, zakup nagród dla dzieci biorących udział w konkursach o tematyce uzależnień oraz na szkolenia pedagogów i psychologów szkolnych, członków MKRPA i członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Za pośrednictwem Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu, na rzecz Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie przekazano środki finansowe w wysokości 10.800 zł na pełnienie przez funkcjonariuszy dodatkowych służb ponadnormatywnych w newralgicznych miejscach na terenie miasta szczególnie zagrożonych patologiami społecznymi.

Za realizację Programu (zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości) odpowiada Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która powołana została zarządzeniem Burmistrza Miasta. W skład Komisji wchodzi: przewodniczący i czterech członków tj. terapeuta ds. uzależnień, dwóch pracowników socjalnych i pracownik administracyjny zatrudniony w Urzędzie Miasta.

Komisja podejmuje rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia oraz czynności zmierzające do poddania się przymusowemu leczeniu odwykowemu w stosunku do osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny. W 2022 r. przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywacyjne z 35 osobami, mającymi problemy w związku z nadużywaniem alkoholu oraz z 18 członkami rodzin, w których występuje problem alkoholowy. Wobec 5 osób Komisja wystąpiła do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Członkowie MKRPA brali udział w 56 posiedzeniach prowadząc rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy oraz z osobami doznającymi przemocy w celu diagnozy ich sytuacji w rodzinie.

Istotnym czynnikiem ryzyka przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu. Skala problemu wskazuje na konieczność podejmowania działań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą jest zadaniem własnym Gminy realizowanym w ramach GPPiRPA. W związku z realizacją powyższego zadania została udzielona pomoc terapeutyczna dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc w związku z nadużywaniem alkoholu przez członków rodziny. W ramach pomocy kierowanej do mieszkańców Miasta Garwolina podpisano umowy z: Prywatnym Centrum Pomocy Psychologicznej „Synthesis” Eryk Laskowski, z Centrum Profilaktyki i Terapii Anetta Stobiecką-Donicz oraz z „Pracownią GAYA-Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla osób dorosłych w tym seniorów oraz dla dzieci i młodzieży -Mariola Białecka”. Łączny koszt udzielonej usługi terapeutycznej wyniósł 45.100,00 złotych. Z pomocy skorzystało 57 osób. Ilość odbytych sesji terapeutycznych: 472 sesje terapii indywidualnej. Oferta pomocy psychologicznej dla osób z problemem przemocy w rodzinie przyjęła się w naszym środowisku lokalnym i spotyka się z dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców. Jest niewątpliwie potrzebna, przynosi efekty. Dodatkowo miejscem pomocy dla osób z problemem przemocy

jest Punkt Konsultacyjny prowadzony przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”, który oferuje pomoc w ramach tzw. pierwszego kontaktu tj. konsultacje, podstawowa pomoc psychologiczna i prawna. Z pomocy tej skorzystało 227 osób, udzielono 303 porad.

W ramach Programu realizowano wsparcie działań stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz profilaktyki problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w następujących formach:

- Miasto Garwolin zleciło organizacjom pozarządowym zapisane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zadania ściśle związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi - na podstawie ogłoszonych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych: na prowadzenie świetlicy opiekuńczo wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, kwotę 85.000,00 złotych przyznano dla Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom. Do trzech świetlic opiekuńczych z programem wychowawczym prowadzonych przez Stowarzyszenie uczęszczało 80 dzieci z terenu Miasta Garwolina w tym 33 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W placówkach zatrudnionych jest 27 wychowawców na umowy cywilno-prawne.
- Na działanie związane z prowadzeniem grup samopomocowych osób uzależnionych i współuzależnionych, kwotę 25.000 zł przyznano dla Stowarzyszenia abstynenckiego „Trzeźwymi Bądźcie”. Stowarzyszenie prowadzi dwie grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym i grupę wsparcia dla dorosłych członków rodzin dotkniętych takim problemem.
- Na zadanie związane z udzieleniem rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, kwotę 21.000 zł otrzymało Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”.
- Na funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, kwotę 35.000 zł przyznano dla Stowarzyszenia „Pomocna Dłoń”. W punkcie zatrudnione są osoby posiadające specjalizacje z zakresu psychoterapii uzależnień, psychologii i mediacji, pomocą służy również pedagog. Punkt konsultacyjny oferuje pomoc w następujących kategoriach: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta, motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym, udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzinom, udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy prawnej, gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy. W 2022 r. w punkcie informacyjno-konsultacyjnym pomoc otrzymało:
 - 34 osoby z problemem alkoholowym, udzielono 53 porad,
 - 90 osób współuzależnionych i DDA, udzielono 115 porad,
 - 65 osób doznających przemocy w rodzinie, udzielono 79 porad,
 - 10 osób stosujących przemoc w rodzinie, udzielono 17 porad.
- Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom przyznano kwotę 26.500,00 złotych z przeznaczeniem na dofinansowanie wypoczynku wakacyjnego dla dzieci uczęszczających do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej. Z wypoczynku zorganizowanego w Gajówce w Ewelinie k/Garwolina skorzystało łącznie 80 dzieci pochodzących z rodzin ubogich, z problemem alkoholowym, będących pod opieką kuratora, z rodzin niewydolnych wychowawczo. W trakcie wypoczynku wakacyjnego realizowany był program socjoterapeutyczny i program zajęć profilaktycznych.
- Stowarzyszeniu „Calos Cagathos” przyznano kwotę 7.500 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zajęć pozalekcyjnych tj. warsztatów profilaktyczno-teatralnych.
- Miasto zleciło organizacjom pozarządowym zapisane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii zadania ściśle związane z przeciwdziałaniem narkomanii - na podstawie ogłoszonych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych: na prowadzenie świetlicy

opiekuńczo wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, kwotę 23.000,00 złotych przyznano dla Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom.

- Na zadanie związane z udzieleniem rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, kwotę 4.000 zł przyznano dla Stowarzyszenia „Pomocna Dłoń”.
- Na zdania związane z prowadzeniem wolontariatu, kwotę 2.000 zł przekazano dla Stowarzyszenia Św. Franciszka.

Wsparciem objęto także edukację publiczną w środowisku lokalnym oraz prowadzenie działalności w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie poprzez:

- Dofinansowanie wydarzenia pn. „Wolni od uzależnień” organizowanego przy współudziale Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5- kwotą 1.500 zł,
- Dofinansowanie corocznego wydarzenia wielopokoleniowego pn. „Festiwal Kultury i Tradycji Garwolina - Miron na Senatorskiej” organizowane przez CSiK – kwotą 25.000 zł,
- Dofinansowanie przeprowadzonego przez Fundację Zaulek Krzysztofa Falkowskiego dwóch prezentacji autorskiego spektaklu improwizowanego propagującego profilaktykę uzależnień. Prezentacje kierowane zwłaszcza do grupy seniorów zorganizowane przez CSiK – kwotą 4.000 zł,
- Dofinansowanie wydarzenia pn. „Powiatowy Festiwal Piosenki Patriotyczno-Religijnej Młodzi dla Niepodległej” organizowane przez Zespół Szkół nr 1 im. Bohaterów Westerplatte- kwotą 1.000 zł,
- Dofinansowanie przeprowadzonych przez CSiK akcji profilaktycznych zachowań ryzykownych, uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie- kwotą 22.000 zł,
- Dofinansowania wydarzenia pn. „Bal Choinkowy” -bal skierowany do grupy dzieci polskich i ukraińskich zorganizowany przez CSiK- kwotą 1.500 zł,
- Działania z zakresu edukacji publicznej realizowane były także poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w formie dofinansowania: I i II etapu festynu sportowego pn. „Gramy nie ćpamy” organizowanego przez Akademię Piłkarską GKS Wilga Garwolin, wydarzenia pn. „IX Memoriał im. Piotra Ekierta” organizowane przez Stowarzyszenie Kolarskie Horyzont oraz wydarzenia pn. „Bieg Mikołajkowy 2022” zorganizowanego przez Stowarzyszenie Truchtacz,

Na działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii adresowane do uczniów placówek szkolnych z terenu miasta Garwolina została wydatkowana łącznie kwota 68.000 zł. W tym na realizację programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (dawniej Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) wydatkowano kwotę 12.750 zł. Udział w tych programach wzięło łącznie 377 uczniów. Prowadzone były również inne działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. W jednorazowych prelekcjach i pogadankach, wydarzeniach sportowych oraz wydarzeniach kulturalnych uczestniczyło łącznie 2612 uczniów.

W kontekście źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych warto poświęcić kilka zdań na temat rynku napojów alkoholowych w Garwolinie.

W 2022 roku wydano 33 postanowienia z opinią pozytywną w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, po uprzednim rozpatrzeniu wniosków składanych przez petentów pod względem lokalizacji punktów sprzedaży i obowiązujących limitów zgodnie z Uchwałą Nr LXIV/350/2018 z dnia 6 września 2018 roku w sprawie ustalenia na terenie Miasta Garwolina maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania oraz odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych oraz Uchwałą Nr III/15/2018 Rady Miasta Garwolina z dnia 28 grudnia 2018 roku, w sprawie

zmiany uchwały nr LXIV/350/2018 z dnia 6 września 2018 roku. Łączny limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miasta to 170 w tym: 110 - limit dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 60 - limit dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Na dzień 31 grudnia 2022 roku ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie naszego miasta wynosiła 61, w tym:

- 44 lokale sprzedające napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 17 lokali sprzedających napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży.

W 2022 roku wydano 2 decyzje o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: 2 decyzje ze względu na likwidację punktu sprzedaży. Wydano również 3 decyzje zmieniające zezwolenie.

Wydano łącznie 43 zezwolenia w tym:

- 16 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym:
 - 5 zezwoleń na sprzedaż alkoholu o zawartości do 4,5 % oraz na piwo,
 - 5 zezwoleń na sprzedaż alkoholu o zawartości od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa),
 - 6 zezwoleń na sprzedaż alkoholu o zawartości powyżej 18 %.
- 17 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:
 - 5 zezwoleń na sprzedaż alkoholu o zawartości do 4,5 % oraz na piwo,
 - 6 zezwoleń na sprzedaż alkoholu o zawartości od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa),
 - 4 zezwolenia na sprzedaż alkoholu o zawartości powyżej 18 %,
 - 1 zezwolenie cateringowe na sprzedaż alkoholu o zawartości do 4,5 % oraz na piwo,
 - 1 zezwolenie cateringowe na sprzedaż alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa).
- 9 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (o zawartości do 4,5% oraz na piwo) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w czasie organizowanej imprezy oraz
- 1 jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych (o zawartości od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w czasie organizowanej imprezy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku łączna liczba ważnych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych to 144 w tym: 107 zezwoleń dla sklepów i 37 zezwoleń dla lokali gastronomicznych.

Wartość alkoholu sprzedanego w roku 2022 (wyliczona na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców) stanowi:

- dla przedziału do 4,5% oraz piwa - 10.199.244,44 zł
 - dla przedziału od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) - 3.626.481,21 zł
 - dla przedziału powyżej 18% - 11.660.766,54 zł
- co daje łącznie kwotę - 25.486.492,19 zł.

9.7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Garwolina w 2022 r.

Ustawa o ochronie zwierząt nałożyła na gminy obowiązek określenia corocznie do 31 marca programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Przyjęty uchwałą nr LIV/306/2022 Rady Miasta z dnia 29 marca 2022 roku Program obejmował, podobnie jak rok

wcześniej m. in.: zapewnienie zwierzętom bezdomnym miejsca w schronisku dla zwierząt, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia opieki zwierzętom gospodarskim, zmniejszenia populacji zwierząt przez ich sterylizację albo kastrację lub usypianie ślepych miotów, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych oraz edukację społeczeństwa.

W 2022 r. miasto kontynuowało podpisaną rok wcześniej umowę na chwytanie i dostarczanie bezdomnych zwierząt i zapewnienie miejsca w schronisku z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym „PERRO” z Mińska Mazowieckiego. W ciągu roku Przedsiębiorstwo wykonało usługę uśpienia 1 sarny, schwytało 4 psy, które zostały umieszczone w schronisku dla Zwierząt w miejscowości Małe Boże 7A, 26-804 Stomiec. Gabinet weterynaryjny, z którym miasto także podpisało stosowną umowę, udzielił pomocy jednemu psu po zdarzeniu drogowym, 2 sarnom i 2 kotom. Poddano zabiegowi sterylizacji 11 kotek, 3 suki; wykastrowano 2 koty. Wykonano szczepienie 2 kotów, 3 psów i 5 kotów poddano leczeniu. W ramach realizacji programu prowadzono także dokarmianie kotów wolno żyjących. Miasto zakupiło karmę i przekazało społecznym opiekunom kotów wolno żyjących do dokarmiania 111 kotom.

Koszt całkowity zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom w 2022 r. wyniósł 41 753 zł.

9.8. Program współpracy Miasta Garwolina z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada obowiązek opracowania i podjęcia uchwały o rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Na 2022 rok dokument ten został podjęty Uchwałą nr XLIX/273/2021 Rady Miasta Garwolina z dnia 30 listopada 2021 roku.

Projekt Roczno programu współpracy Miasta Garwolina z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok został poddany wcześniejszym konsultacjom. Konsultacje przeprowadzone były zgodnie z uchwałą Nr LXXII/297/2010 Rady Miasta Garwolina z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

W 2022 roku zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym na terenie Miasta Garwolina zarejestrowanych było 51 organizacji pozarządowych, z których 7 posiadało status organizacji pożytku publicznego. Ponadto w ewidencji prowadzonej przez Starostę Powiatu Garwolińskiego w wykazie stowarzyszeń kultury fizycznej wpisanych było 17 podmiotów, a w wykazie stowarzyszeń tzw. zwykłych – 14. Mimo, iż w wykazach widniały 82 organizacje, których siedziby mieściły się na terenie Garwolina, nie wszystkie prowadziły aktywną działalność. Spośród nich w 2022 roku chęć współpracy z Miastem wykazało 19.

Główną formą współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku była współpraca finansowa. Na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 roku, poz. 1327 z późn. zm.) ogłoszono 6 otwartych konkursów ofert. Jedna organizacja przystąpiła do realizacji zadania na podstawie art. 19a w/w ustawy. W ramach ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań publicznych miasto w 2022 roku przyznało 637 000 zł. Ostatecznie w ramach otwartych konkursów ofert oraz trybu pozakonkursowego Miasto przekazało organizacjom pozarządowym 23 dotacje na łączną kwotę 647 000 zł.

Poniższa tabela prezentuje wykaz zadań jakie zostały przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym w roku 2022 wraz z podziałem na obszary działań.

L.p.	Nazwa zadania	Realizator	Przyznana dotacja
Kultura fizyczna			
1	Popularyzacja działań związanych z upowszechnianiem kultury fiz. i rekreacji ruchowej wśród mieszkańców Garwolina: PIŁKA NOŻNA	Garwoliński Klub Sportowy "Wilga" Garwolin	233 000 zł
2	Popularyzacja działań związanych z upowszechnianiem kultury fiz. i rekreacji ruchowej wśród mieszkańców Garwolina poprzez: LEKKOATLETYKA	Garwoliński Klub Sportowy "Wilga" Garwolin	30 00 zł
3	Badminton w Garwolinie dla wszystkich – od dziecka do emeryta	Międzyszkolny Klub Sportowy	27 000 zł
4	Taniec i gimnastyka dzieci i młodzieży	Międzyszkolny Gimnastyczno-Taneczny UKS "No Name"	42 000 zł
5	Gimnastyka dla dorosłych	Międzyszkolny Gimnastyczno-Taneczny UKS "No Name"	2 500 zł
6	Prowadzenie sekcji pływackiej, organizowanie zajęć treningowych, obozów i zawodów pływackich	Stowarzyszenie UKS "Delfin"	20 000 zł
7	Piłka siatkowa	Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka”	8 000 zł
8	Popularyzacja tenisa ziemnego	Uczniowski Klub Tenisowy "Garwolin 2012"	3 500 zł
9	Biegi	Stowarzyszenie Truchtacz.pl	4 000 zł
10	ŻTC BIKE RACE 2022 - Garwolin	Stowarzyszenie Truchtacz.pl	10 000 zł
Ochrona zdrowia			
11	Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza "Przystań"	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom	85 000 zł
12	Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim	Stowarzyszenie "Trzeźwymi Bądźcie"	25 000 zł
13	Udzielanie rodzin, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	Stowarzyszenie Pomocna Dłoń	21 000 zł
14	Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Stowarzyszenie Pomocna Dłoń	35 000 zł
15	Uzależnieniom mówię nie	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom	23 000 zł
16	Ochrona zdrowia poprzez edukację oświatowo – zdrowotną oraz popularyzację i organizowanie honorowego krwiodawstwa w odniesieniu do środowisk młodzieżowych i osób dorosłych	Polski Czerwony Krzyż Mazowiecki Oddział okręgowy	13 000 zł

17	Organizacja i promocja lokalnego wolontariatu	Stowarzyszenie Św. Franciszka	2 000 zł
18	Hart i krzepa dla starszego człowieka – czyli jak senior zdobywa odporność	Stowarzyszeniem Sympatyków Klubu Seniora w Garwolinie	5 000 zł
19	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	Stowarzyszenie Pomocna Dłoń	4 000 zł
20	Lato 2022 z Przystanią	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom	26 500 zł
21	Pod skrzydłami przyrody i sztuki	Stowarzyszenie CalosCagathos	7 500 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego			
22	Festyn – 11 listopada	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Stołeczna	10 000 zł
Inicjatywa własna			
23	Uroczystości obchodów 100-lecia Garwolińskiego Klubu Sportowego "Wilga" Garwolin	Garwoliński Klub Sportowy "Wilga" Garwolin	10 000 zł

9.9. Program Karta Dużej Rodziny i 3+ Liczna Rodzina

Miasto Garwolin w 2022 roku realizowało politykę wsparcia dla rodzin wielodzietnych poprzez programy: samorządowy - „3+Liczna Rodzina” oraz ogólnopolski -Karta Dużej Rodziny. Program lokalny został wprowadzony uchwałą nr LXIV/263/2010 Rady Miasta Garwolina z sierpnia 2010 r., jako jeden z pierwszych tego typu programów w Polsce. Program Karta Dużej Rodziny wszedł w życie z końcem czerwca 2014 r. W marcu 2015 roku Rada Miasta podjęła uchwałę o połączeniu programu lokalnego z programem ogólnopolskim w celu usprawnienia korzystania z obydwu programów, w tym składania jednego wniosku o wydanie karty czy posługiwania się jedną kartą.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku z programów korzystało: 1033 rodzin, dla których wydano 4018 kart. W roku sprawozdawczym wydano 512 kart. Wśród rodzin – beneficjentów programów: z trojgiem dzieci korzysta 790 rodzin, z czworgiem dzieci – 172 rodziny, z pięciorgiem dzieci – 46 rodzin, z sześciorgiem dzieci – 9 rodzin, zaś z siedmiorgiem 3 rodziny.

Zniżki dla rodzin wielodzietnych oferowało 21 partnerów.

9.10. Program Karta Seniora

Program został przyjęty w naszym mieście uchwałą nr XXXVII/235/2017 Rady Miasta Garwolina z dnia 26 kwietnia 2017 roku. Skierowany jest do osób, które ukończyły 60 lat oraz stale zamieszkują na terenie miasta Garwolina. Na podstawie Karty seniorzy mogą korzystać z:

- 60 % zniżki na płatne zajęcia organizowane przez Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie,
 - 60 % zniżki na zakup biletów do kina „Wilga”,
 - 60 % zniżki na zakup karnetów uprawniających do korzystania z siłowni,
 - 60 % zniżki na zakup biletów na krytą pływalnię „Garwolanka”,
- oraz ze różnego rodzaju zniżek zaoferowanych przez miejscowych i innych partnerów Programu.

Na koniec 2022 roku zniżki w programie zaoferowało 2 partnerów. Do końca 2022 r. wydano łącznie 946 kart seniora. W roku sprawozdawczym wydano 91 kart.

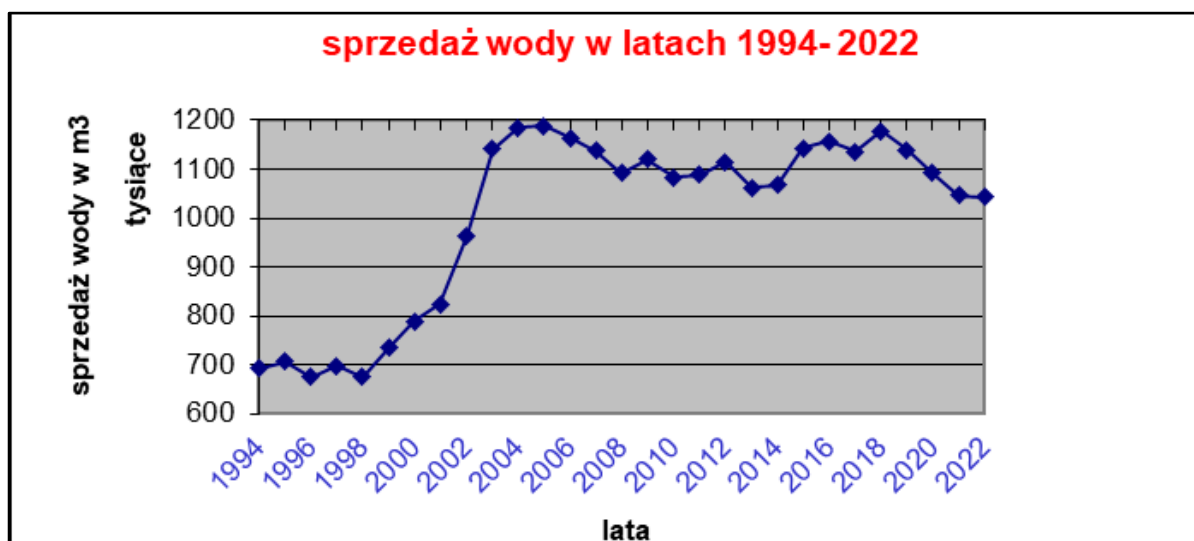
10. Spółki komunalne

Jedną z jednostek organizacyjnych miasta jest samorządowa spółka komunalna – **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.**, której podstawowym celem i przedmiotem działania jest produkcja i dystrybucja wody, odbiór i oczyszczanie ścieków oraz produkcja i dystrybucja ciepła na rzecz mieszkańców i podmiotów gospodarczych miasta Garwolina, na bazie posiadanych urządzeń wchodzących w skład majątku Przedsiębiorstwa. Miasto Garwolin posiada w spółce 100% udziałów.

PWiK Sp. z o.o. zarządza siecią wodociągową, na którą składają się sieć magistralna i sieć rozdzielcza o długości 74,0 km oraz przyłącza wodociągowe o długości 43,3 km.

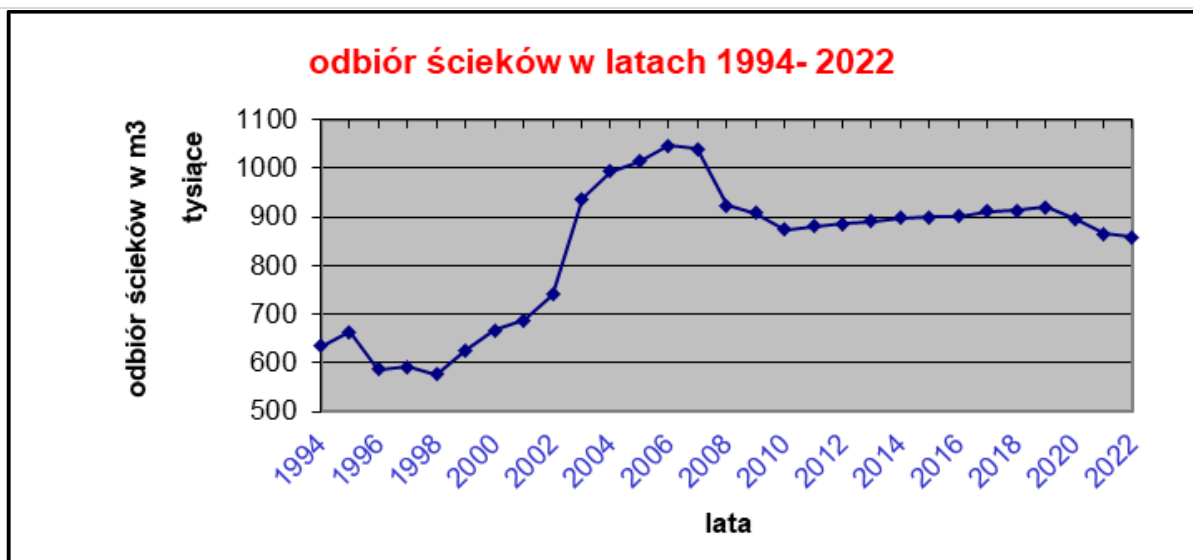
W całym okresie roku 2022 jakość wody produkowanej ze wszystkich studni odpowiadała normom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia, co jest potwierdzone badaniami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

W 2022 r. w dziale dystrybucji wody Spółka odnotowała 59 awarii wodociągowych wraz z awariami na przyłączach i 139 awarii systemów kanalizacyjnych, z czego 118 awarii dotyczyło udrażniania systemów kanalizacyjnych. Warto odnotowania są znikome straty wody, gdyż wynoszą ok. 2 % i są niższe od średnich krajowych (17 %) dla przedsiębiorstw o zbliżonej wielkości świadczenia usług wodno-kanalizacyjnych.

Na system kanalizacji składa się sieć o długości 78,2km oraz przyłącza kanalizacyjne o długości 16,0km. Oczyszczanie ścieków odbywa się przez oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną pracującą na bazie osadu czynnego o średniej przepustowości średnio 5500 m³/d (41250 RLM). Oczyszczalnia ta została w latach 2017- 2018 przebudowana i rozbudowana w ramach Projektu: „Gospodarka ściekowa w Garwolinie”. W 2022 r. oczyszczalnia oczyściła 1 173 000 m³ ścieków z czego ilość ścieków wyprodukowana przez mieszkańców i przemysł wynosiła 858 215 m³. Pozostałe ścieki są wodami tzw. przypadkowymi pochodzenia roztopowego, deszczowego i infiltracyjnego oraz technologiczne wody popłuczne.

Wysokość cen za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązujących na terenie miasta Garwolina i części gminy Garwolin przedstawiała się następująco:

	Ceny w okresie 01.01.2022- 31.03.2022	Ceny w okresie 01.04.2022- 31.12.2022
Woda	4,76 zł/m ³	5,18 zł/m ³
Ścieki	12,30 zł/m ³	13,46 zł/m ³

W roku 2022 sprzedaż wody i odbiór ścieków utrzymywał się na poziomie roku 2021 r. Spółka odczuwa brak nowego znacznego odbiorcy wody bądź dostawcy ścieków. W ub.r. Spółka nie płaćła kar za przekroczenia w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Wilgi. Jakość ścieków oczyszczonych jest powyżej wymaganych i spełniała warunki pozwolenia wodno-prawnego.

Pomimo kryzysu gospodarczego, wysokiej inflacji i znacznego wzrostu cen materiałów i usług w 2022 r. Przedsiębiorstwo zrealizowało budowę wodociągów na terenie miasta w ulicach: Zygmunta Starego, Maczka, Diamentowej, Szmaragdowej, Mazura, Kamiennej o łącznej długości 1500 m a także przeprowadziło renowację magistrali wodociągowej w okolicach ul. Polnej fi 225 mm długości 550 m.

PWiK Sp. z o.o. prowadzi także działalność ciepłowniczą. Źródłem pozyskania ciepła na potrzeby odbiorców jest ciepło wytworzone we własnej kotłowni węglowej - kotłowni Rejonowej przy ul. Romanówka 21, wyposażonej w 4 kotły węglowe oraz we własnych lokalnych kotłowniach gazowych:

- kotłowni gazowej przy ul. Długiej 9, wyposażonej w 2 kotły gazowe,
- kotłowni gazowej przy ul. Nadwodnej 15, wyposażonej w 2 kotły gazowe.

Sieć ciepłna w Przedsiębiorstwie zasilana z kotłowni rejonowej jest siecią wykonaną w technologii sieci kanałowej oraz w technologii sieci preizolowanej. Całkowita długość wynosi 6 805,2 m.

Przedsiębiorstwo eksploatuje 6 węzłów grupowych i 33 węzły indywidualne.

Sprzedaż ciepła w 2022 r. w stosunku do 2021 roku zmalała o 7 030 GJ tj. o 10,03 %, co spowodowane było systematycznym wzrostem średniej temperatury w okresach sezonu grzewczego.

Kontrola i pomiary jakości spalin odprowadzanych z kotłowni rejonowej (opalanej węglem) nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych parametrów zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery. Tym niemniej na potrzeby dostosowania tej kotłowni do efektywnego systemu ciepłowniczego produkującego

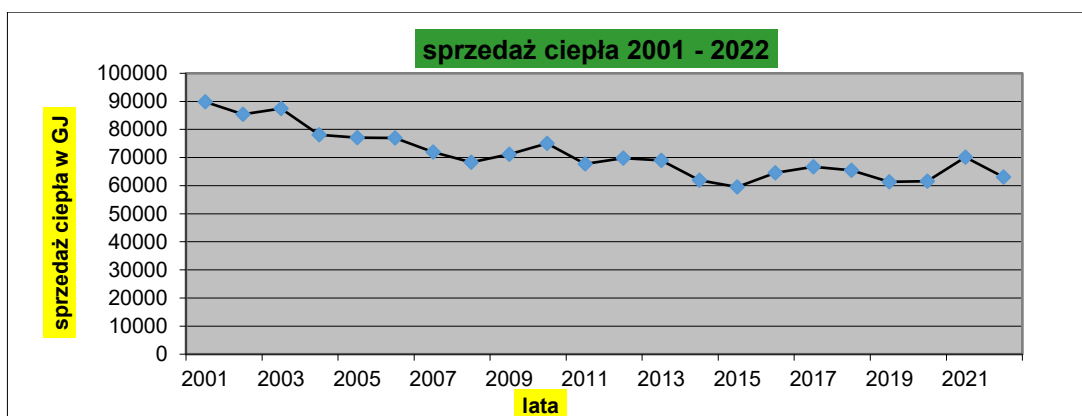

systemową energię ciepłą dla mieszkańców miasta opracowano audyt i dokumentację dla instalacji agregatu kogeneracyjnego produkującego energię ciepłą w skojarzeniu z produkcją energii elektrycznej. W tym celu opracowano dokumentację na wykonanie instalacji fotowoltaicznej o mocy 500 kW. Z chwilą ogłoszenia konkursów ze środków pomocowych Unii Europejskiej Spółka zamierza wystąpić o dofinansowanie zadań z zakresu OZE oraz ograniczenia emisji.

Taryfa na ciepło (w tak zwanej cenie wskaźnikowej- średniej ceny za 1 GJ ze wszystkimi opłatami tj. opłatą za moc zamówioną, opłatą stałą i zmienną przesyłową itp.) w 2022 r. przedstawiała się następująco:

- Kotłownia Rejonowa - węglowa - cena netto 71,00 zł/GJ + VAT
- Kotłownia ul. Długa - gazowa - cena netto 80,36 zł/GJ + VAT
- Kotłownia ul. Nadwodna - gazowa - cena netto 83,12 zł/GJ + VAT

W roku 2022 r. obowiązywały trzy stawki VAT 23%, 8 % oraz 5%.

11.Uchodźcy wojenni z Ukrainy w Garwolinie.

Od pierwszych dni rosyjskiej inwazji na Ukrainę Polacy ruszyli z pomocą obywatelom Ukrainy. Mieszkańcy Garwolina również spontanicznie zaczęli przyjmować pod swoje dachy uchodźców, dzielili się z nimi tym co posiadali, organizowali zbiórki żywności i ubrań, oferowali bezpłatny transport, wyjeżdżali na przejścia graniczne żeby pomagać w charakterze wolontariuszy, itp.

Trudno ustalić dokładnie, ilu Ukraińców znalazło schronienie w Garwolinie, gdyż w wielu przypadkach ich pobyt był zaledwie kilkudniowy. Zdarzały się i takie sytuacje, że po wyjeździe do innej części Polski, bądź za granicę, lub też po powrocie do Ukrainy, uchodźcy wracali. W oparciu o liczbę załatwionych w Urzędzie Miasta Garwolina wniosków na nadanie numerów PESEL obywatelom Ukrainy od 24 lutego (t.j. od dnia rosyjskiej inwazji) do 31 grudnia 2022 r., których wydano 826, można wnosić, że na terenie miasta znalazło schronienie kilkuset uchodźców.

Pomoc uchodźcom z Ukrainy na terenie Garwolina, poza tą którą zaoferowali indywidualnie mieszkańcy miasta oraz działające na terenie miasta firmy, odbywała się także w ramach działań zorganizowanych przez samorząd miasta i jego jednostki. Miasto przygotowało na przyjęcie uchodźców dwa obiekty – remizy Ochotniczych Straży Pożarnych w Garwolinie i w Leszczynach. Okazało się jednak, że nie było potrzeby ich uruchomienia, gdyż dla kierowanych centralnie uchodźców starczyło miejsc w ośrodkach w Miętnej oraz Głoskowie. Stąd też działania samorządu zostały skoncentrowane na zapewnieniu przebywającym na terenie miasta obywatelom Ukrainy różnych świadczeń, które przydzielane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz działający przy Urzędzie Miasta

Spółeczny Punkt Pomocy prowadzony przez wolontariuszy. I tak w 2022 roku poprzez MOPS obywatele Ukrainy otrzymali następującą pomoc instytucjonalną:

- 741 osób otrzymało pomoc w formie jednorazowego świadczenia na łączną kwotę 222 300 zł,
- wypłacono 1207 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 161 139,00 zł,
- 105 ukraińskich dzieci skorzystało z gorącego posiłku w szkole- ich koszt to 21 522,00 zł,
- 27 dzieci skorzystało z gorącego posiłku w przedszkolu- ich koszt to 14 568,50 zł.

W zależności od potrzeb obywatele Ukrainy otrzymywali pomoc rzeczową w formie artykułów żywnościowych, środków higienicznych, odzieży. Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej było 17 dzieci, które były pod opieką opiekuna tymczasowego. Współpracowano z 15 opiekunami tymczasowymi. Opiekunami tymczasowymi były zarówno osoby spokrewnione jak i niespokrewnione. Ośrodek prowadził monitoring rodzin dotyczący sytuacji szkolno-wychowawczej dzieci oraz socjalno- bytowej. Świadczona była praca socjalna, pomoc informacyjna dotycząca możliwości otrzymywania pomocy, świadczeń oraz możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Pozostałe jednostki organizacyjne miasta włączały się w pomoc uchodźcom na miarę swoich możliwości. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna przygotowała stanowisko komputerowe podłączone do internetu z klawiaturą i programami w języku ukraińskim zaś w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży ukraińskie dzieci mogły uczestniczyć w zajęciach muzycznych, plastycznych i literackich. Centrum Sportu i Kultury udostępniło nieodpłatnie dzieciom i młodzieży z Ukrainy pływalnię „Garwolanka” oraz zorganizowało zajęcia artystyczne w pracowni ceramiki i pracowni plastycznej. W okresie wakacji Biblioteka wraz z Centrum organizowała pikniki dla dzieci ukraińskich. W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 odbywały się kursy nauki języka polskiego. GKS Wilga Garwolin zaoferował ukraińskim dzieciom i młodzieży darmowe treningi w prowadzonych przez klub drużynach młodzieżowych.

W kilku punktach na terenie miasta (w tym także w sklepach) prowadzone były zbiórki żywności, która za pośrednictwem MOPS trafiła do przebywających w Garwolinie uchodźców. Duże wsparcie rzeczowe przekazała fabryka AVON, której produkty w części rozdysponowane zostały wśród uchodźców w Garwolinie, lub też za pośrednictwem samorządu miasta przekazane do innych lokalnych samorządów i organizacji zajmujących się pomocą, jak również wysłane na Ukrainę w ramach transportu wsparcia dla poszkodowanych działaniami wojennymi. W jednym z takich transportów jednostki OSP Garwolin, OSP Zawady i OSP Leszczyny przekazały sprzęt pożarniczy dla strażaków z Ukrainy.

Firma Wilmar - będąca właścicielem garwolińskiej fabryki ERCA - przekazała w drodze darowizny samorządowi miasta środki, dzięki którym możliwe było sfinansowanie wielu przedsięwzięć skierowanych do uchodźców.

Dzięki współpracy z proboszczem Parafii p.w. Przemienienia Pańskiego w Garwolinie ks. Stanisławem Szymusiem i za pośrednictwem księdza Sławomira Dadasa, pochodzącego z Garwolina kapłana jednej z austriackich parafii, z Caritasu Górnej Austrii dotarły do Garwolina dwa transporty różnego rodzaju darów (żywność, ubrania, kosmetyki, agregaty prądotwórcze), które także zostały przekazane na Ukrainę a w części rozdysponowane wśród uchodźców przebywających w Garwolinie.

Wprowadzone przez rząd zmiany przepisów prawa oświatowego umożliwiły objęcie dzieci ukraińskich nauką w polskich szkołach opieką przedszkolną. Regulacje prawne pozwoliły na tworzenie w trakcie trwania roku szkolnego oddziałów przygotowawczych. Zarządzeniem Nr 23/2022 Burmistrza Miasta Garwolina z dnia 21 marca 2022 roku w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Marii Konopnickiej zostały utworzone 4 oddziały przygotowawcze dla dzieci nie znających języka polskiego albo znających go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Rekrutacji uczniów do

oddziałów przygotowawczych dokonywał specjalny zespół kwalifikacyjny powołany przez dyrektora szkoły. Minister Edukacji i Nauki wydał także przepisy zwiększające o 3 liczbę dzieci w oddziałach przedszkolnych dla dzieci - obywateli Ukrainy oraz zwiększające o 4 liczbę uczniów w klasach I-III szkoły podstawowej. Na koniec trwania roku szkolnego 2021/2022 w przedszkolach miejskich było 43 dzieci z Ukrainy, a w szkolnych oddziałach przygotowawczych 80 uczniów tej narodowości. Na dzień 31 grudnia 2022 r. do publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 39 dzieci z Ukrainy, a do publicznych szkół podstawowych uczęszczało 88 uczniów z Ukrainy.

W procesie włączania dzieci ukraińskich do polskiego systemu edukacji pomocni okazali się pedagodzy z Ukrainy. Dzięki podpisanej umowie o współpracy z Fundacją Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM) z początkiem kwietnia w ramach programu zatrudnienia interwencyjnego uchodźców realizowanego ze środków amerykańskiej organizacji CARE w garwolińskich placówkach oświatowych zatrudnienie znalazło kilka osób. Poza nauczycielami z Ukrainy – asystentami polskich nauczycieli, w ramach tego programu zatrudniona została w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej ukraińska psycholożka, która nieodpłatnie świadczy pomoc psychologiczną, zaś w Urzędzie Miasta zatrudniony został tłumacz i koordynator wszystkich asystentów.

Dziś, po ponad roku od rozpoczęcia przez Rosję wojny na Ukrainie, przyzwyczailiśmy się do uchodźców a oni w większości zaaklimatyzowali się do naszego garwolińskiego otoczenia. Warto jednak pamiętać o tym, w jaki sposób społeczeństwo Garwolina w pierwszych tygodniach i miesiącach wojny zareagowało na dramat ludzi uciekających przed jej okrucieństwem. Była to niezwykła energia pomocy, która w moim odczuciu wystawiła nam jako społeczności niewielkiego miasta świadectwo, że potrafimy współczuć, dzielić się, że potrafimy być solidarni ale także zorganizowani. Jako Burmistrz Garwolina jestem dumna z tego, że zarządzam miastem, którego obywatele mają tak wielkie serca.

